

Če je velikega travna hlad,
tedaj bo lepa zelenjad,
dobro se pridela vino,
polne žitarice z novino.

VESTNIK

V R E M E

V četrtek in petek
bo sončno in toplo
s posameznimi
popoldanskimi
nevihtami.

Murska Sobota, 4. maja 2000, leto LII, št. 18, /odgovorni urednik Janez Votek/ cena 210 SIT

OGLASI, str. 30

**Vam je Potrošnikov
kupon prinesel avto?**

REPORTAŽA, str. 16

**Pri Sv. Juriju praznovali
in se veselili nove lekarne**

GOSPODARSTVO, str. 4

**Gidgrad po pol leta
v prisilni poravnavi**

NEPRESLIŠANO

str. 21-28

Evropska priloga

THIS
EUROPEAN
SUPPLEMENT
WAS
NOT
FINANCED
BY THE
EUROPEAN UNION

Prof. dr. Božomir Kovač

Grajski gospodar bo napolnil grad

Seán F. Ó Drisceoil

Déja vu v Rakičanu

Marija Markeš

O Evropski uniji, kmetijski
politiki in paradnih konjih

Volcker Löwe

Ali Nemčija preveč prispeva
v evropsko blagajno?

Janez Šušteršič

Pravica do odcepitve od EU

Jiri Dušik

Strateška presoja vplivov na okolje in regionalni
razvoj: nauki iz Češke republike

Ludvik Kovač

Ob prodoru tujih zavarovalnic na slovenski trg
tudi v Triglavu razmišljajo o tujih trgih

VESTNIK ZA ZVESTOBO

Vsak teden bomo objavili ime naroč-
nika, ki nam je zvest najmanj 10 let.

Nagrada: VESTNIKOV ZLATNIK!

DOBITNICA
VESTNIKOVEGA
ZLATNIKA
ZVESTOBE
JE TA TEDEN

**GAŠPARIČ AMALIJA
VUČJA GOMILA 67
9208 FOKOVCI**

Svetovni rekord - 3075 metrov

Na prvem državnem prvenstvu motornih jadralnih padalcev, ki ga je pod pokroviteljstvom Občine Cankova organiziralo Društvo jadralnih padalcev Štrk iz Murske Sobotice pri Ledavskem jezeru v Krašcih, se je izkazal domačin Vojko Prah, ki je poleg naslova državnega podprvaka postavil tudi svetovni rekord z višino 3075 metrov.

Fotografija:
Nataša Juhnov

AKTUALNO DOMA

V spomin
današnjim
rodovom na
škodljivost
razdelitve str. 3

KULTURA

Razcvet ljubiteljske
kulture str. 6

INTERVJU

Lokalni sindikalni
voditelj Danilo
Šipoš o današnjem
položaju delavca str. 10

KMETIJSTVO

Novi predsednik
kmečkega
sindikata str. 11

IZ NAŠIH KRAJEV

Voda bo spet
pognala kolo str. 14

Mokoš nekoč reka,
danes prazna
struga str. 15

Konjenica skozi mesto

Takole je v četrtek, 27. aprila, po rondoju v Radencih prijezdilo več deset jezdecov iz vse Slovenije na dvodnevem pohodu, ki ga je organiziralo domače Društvo ljubiteljev konj Radenska konjenica, ki šteje nekaj več kot 30 članov. Štart je bil pri Vajsovih hlevih na Kapelski cesti, pot pa je konjenike vodila skozi občine Radenci, Gornja Radgona in Sveti Jurij ob Ščavnici, kjer so si ogledali stare vile s starimi kletmi, stare stiskalnice in mlin na veter ter turistično kmetijo Firbas in Blaguško jezero. Društvo ljubiteljev konj je bilo ustanovljeno z namenom razširitve turistične ponudbe, že v sredo, 9. maja, pa pripravlja prvi tečaj jahanja. TK, foto: NATAŠA JUHNOV

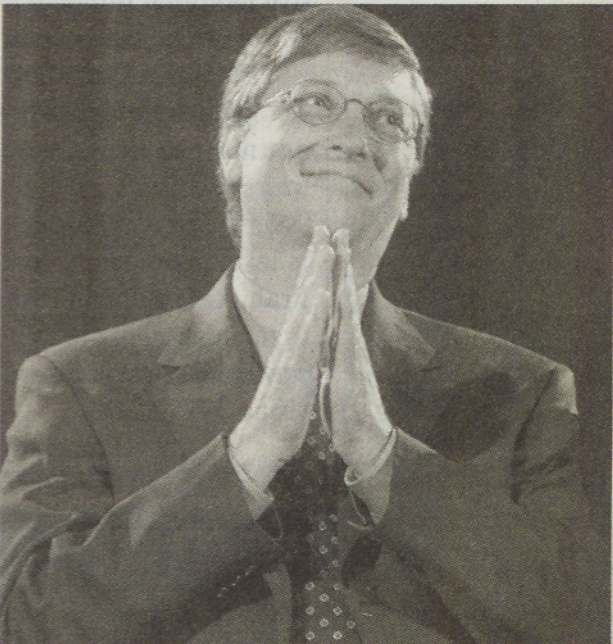
NAROČNIK

Pomfrit brez hamburgerjev

Ameriško pravosodno ministrstvo je skupaj s 17 pravosodnimi ministri zveznih držav sodniku Thomasu Penfieldu Jacksonu, predlagalo, da največjega svetovnega proizvajalca računalniških operacijskih sistemov Microsoft razbije na dve podjetji. V primeru, da pravosodnemu ministrstvu uspe, bo Microsoft tretje ameriško podjetje v 110 letih, ki se je moralo razdeliti na več delov po določilih Shermanovega protimonopolnega zakona. Leta 1911 je bil tako razbit monopol Standarda Oil, leta 1984 pa telefonski orjak AT&T, ki je moral izpustiti iz rok lokalne klice po Ameriki.

Odločanje o usodi

S tem pričakovanim predlogom se izteka prvo obdobje odločanja o usodi Microsofta, ki je pri svojem poslovanju uporabljal umazane prijeme proti konkurentom in poslovnim partnerjem zato, da bi si zagotovil vodstvo na svetovnem tržišču računalniške opreme. Tako trdi obtožnica, enakega mnenja so Microsoftovi konkurenti in tako ugotovitev je pred tedni že razglasil sodnik Jackson, ki je začel voditi proces oktobra leta 1998 – po štirih letih intenzivne preiskave. Pravosodno ministrstvo ZDA in večina pravosodnih ministrstev od skupno 19 zveznih držav, ki sodelujejo v tožbi, so menili, da je najprimernejša ka-

zen, ki bo koristila potrošnikom, konkurentom in opozorila na spoštovanje protimonopolnih zakonov, razbitje Microsofta na dva dela, pri čemer bi se eden ukvarjal z izdelavo operacijskih sistemov Windows, drugi pa z vsemi drugimi aplikacijami, ki so bile doslej priključene Windowsom.

Pomfrit brez hamburgerjev

Vodilni moške Microsofta imajo o vsem skupaj seveda čisto drugačno mnenje. Trdijo, da je razbitje podjetja enako razbitju McDonald'sa, kateremu bi na primer prepovedali prodajati pomfrit skupaj s hamburgerji, ker s tem onemogoča konkurenco. Do naslednjega tedna morajo Microsoftovi odvetniki pripraviti nasprotno pravno mnenje predlogu tožilcev, to pa bo morda trajalo dlje časa, saj Microsoftu niti najmanj ne ustreza, da bi hitro prišlo do odločitve sodnika Jacksona. Sodnik naj bi po scenariju do konca maja podal svojo razsodbo, ki pa še zdaleč ne bo dokončna, saj se bo Microsoft lahko pritožil na »višjo instanco«. To možnost bo zagotovo izkoristil in po mnenju poznavalcev sodne postopke raztegnil najmanj za leto ali dve, dokler Vrhovno sodišče ZDA ne bo reklo zadnje besede. V primeru, da bo sodišče sprejelo predlog, bi Microsoftu oziroma obema naslednicama naložili, da v naslednjih treh letih spremenita poslovne metode. Če pa sodišče ne bi sprejelo predloga o razbitju, bi moral Microsoft vseeno najmanj deset let poslovati po določenih pravilih. Med temi so prepoved maščevanja vsem, ki so na sojenju pričali proti Microsoftu, prepoved maščevanja proizvajalcem računalnikov, ki uporabljajo še kakšen drug »software« od Microsoftovega. Poleg tega mora izdati enoten cenik za operacijski sistem Windows za vse proizvajalce računalnikov, ne pa kot doslej, da je nekemu za kazen zaračunal višje cene. Prav tako pa ne bo smel vsiljevati aplikacij, kot je internet explorer skupaj z Windowsi.

Pravila lepega obnašanja

Predlogu za razbitje Microsofta se nista pridružili zvezni državi Ohio in Illinois, katerih pravosodni ministri menita, da bi bilo treba pred razbitjem, ki ima lahko nepredvidljive posledice, Microsoftu vsiliti pravila lepega obnašanja s pomočjo nadzornega organa in ga kaznovati sproti.

ROBI POREDOŠ,
FOTO: REUTERS ■

Tretji krog

Tudi pralni stroj ima dober program

Razpustitev parlamenta po 8. maju

Glasova poslank Polonce Dobrajc in Ede Okretič Salmič sta omogočila včerajšnji tretji krog parlamentarnega glasovanja za mandatarja prehodne vlade. Med 90 poslanci je za tretji krog glasovalo še 44 poslancev pomladnih strank, medtem ko so bili poslanci LDS in ZLSD, DeSUS in SNS ter predstavnika madžarske in italijanske narodne skupnosti proti temu, da izbirajo še tretjič. Za izvolitev mandatarja je v tretjem krogu potrebna le navadna večina vseh navzočih poslancev v parlamentu.

Brez predsednikovega predloga

Milan Kučan, ki mu ustava daje možnost, da kot predsednik republike v času do volitev predlaga kandidata za predsednika vlade, le-tega tudi v tretje ni storil. Parlament je obvestil, da ostaja pri svojem prepričanju, da država potrebuje vlado, ki ima v parlamentu prepričljivo večino ter da je za državo bolj koristno prepustiti državljanom in državljanom, da z volitvami izpovejo svojo voljo in porazdelijo zaupanje tistim, ki naj v njihovem imenu in v skupno dobro upravljajo državo, kot pa da bi oblikovali vla-

do, ki bi imela v državnem zboru le manjšinsko podporo.

Ponoven poskus

Poslanci pomladnih strank (SLS+SKD Slovenska ljudska stranka in SDS) so se znova odločili, da kandidirajo Andreja Bajuka, čeprav ga v prvih dveh krogih ni podprla potrebna absolutna večina v državnem zboru. V prvem krogu je dobil od potrebnih 46 44 glasov, v drugem krogu pa podporo 43 glasov. Kljub temu so pomladne stranke prepričane o uspehu, predsednik združene stranke SLS+SKD Slovenska ljudska stranka France Zagožen pa meni, da bo parlament razrešil nastalo vladno kri-

zo, Slovenija pa bo dobila predsednika vlade in prehodno vlado. Podporo Bajuku je v tretjem krogu namenila tudi SDS.

Brez podpore

Čeprav ima skupina poslancev to možnost, stranka LDS ni predlagala svojega kandidata za mandatarja, že na pogovorih s predsednikom države pa so povedali, da ne bodo podprli nobenega kandidata, v poštev ne pride niti glasovanje o zaupnici Drnovškovi vladi. Ker se ZLSD zavzema za predčasne volitve, so prepričani, da bi bilo morebitno izglasovanje mandatarja s pičlo večino le nekaj mesecev pred volitvami nič drugega kot goli boj za oblast, zasedanje položajev, ne pa reševanje stvarnih težav. Njihovi poslanci ne podpirajo predlaganega mandatarja, enako pa naj bi storili tudi poslanci DeSUS in SNS. Prvak slednje stranke Zmago Jelinčič je v včerajšnji razpravi pred glasovanjem o mandatarju glasno povedal, da ima tudi Gorenjev pralni stroj dober program, pa ga

zato ne bo volil, kandidatu Bajuku pa zastavil vprašanje, ali je 30. marca oddal davčno napoved v Sloveniji. Predsednik DeSUSa Anton Delak je pomladno stran povprašal, ali nimajo nobenega »domačega kandidata«. Tudi poslanka madžarske narodnosti Marija Pozsonc se je Andreju Bajuku zahvalila za predstavljeno »zelo pozitivno narodnostno politiko«, vendar ga prav tako ne bo podprla. Dejala je: »Če je ta državni zbor zrušil dosedanje vlado, so sedaj na vrsti volitve, da ponovno premešajo karte.«

Predčasne volitve

Zanimivo je tudi, da je Polonca Dobrajc, ki je z Edo Okretič Salmič povzročila, da se je jeziček na tehtnici premaknil v prid tretjega kroga volitev, predvidevala predčasne volitve. Svoj glas za tretji krog je pojasnila tudi s tem, da pričakuje, da bodo imeli poslanci še enkrat možnost, da se brez nadzora, ki je potekal pri raznih tajnih glasovanjih, izjasnijo po svoji vesti.

Razpustitev parlamenta

Če tudi v tretjem krogu ni izvoljen predsednik vlade, potem mora predsednik države po 8. maju razpustiti parlament in razpisati predčasne volitve. Teoretično lahko razpis predčasnih volitev prepreči zahteva za ponovno glasovanje o zaupnici Janezu Drnovšku.

DEJAN FUJS ■

Balkan

Lahko bi bil srečen dan ...

Red prvomajskimi prazniki so ubili v središču Beograda generalnega direktorja JAT-a Žiko Petrovića. Čeprav gre že za sedmi letošnji umor pomembne osebnosti iz srbskega gospodarskega in političnega življenja, se zadnja žrtev razlikuje od vseh dosedanjih iz državno-gospodarske nomenklature. Pravzaprav gre za prvo žrtev med tistimi socialističnimi direktorji, ki se v javnosti niso ukvarjali s politiko, še manj pa z njenim podzemljem, kakšno je poosebljal januarja ubiti zloglasni novopečeni bogataš Željko Ražnatović Arkan. »Gre za teroristično dejanje, storjeno nad visokim gospodarskim funkcionarjem ZR Jugoslavije,« se je zapisalo v policijskem poročilu.

Za navadne smrtnike dokaj varno

Pristojni in manj pristojni funkcionarji so še dodali, da so zločin nad Petrovićem, ki je polnih osem let vodil Jugoslovanski aerotransport, naročili na tujem, »tako kot vse dosedanje«. To pa lahko pomeni, da bržkone pravega ozadja enega od zadnjih zločinov na beograjskih ulicah – dan pred Petrovićevim ubojem je močna eksplozija raznesla vhodna vrata v stanovanje Zorana Uskovića Skoleta, ki ga v nekaterih medijih povezujejo z Arkanovim ubojem – ne bodo raziskali in da bo ostalo pri splošni oceni o »sovražnih tujih silah, ki lahko agresivno Nata nadaljujejo s terorizmom na ozemlju ZR Jugoslavije,« kot pravi podpredsednik srbske vlade dr. Vojislav Šešelj.

Zaradi skrhanih odnosov med Srbijo in Črno goro, ki so zelo podobni tistim ob koncu osemdesetih let med Beogradom in Ljubljano, ko je bilo tako rekoč vse blago, proizvedeno v Sloveniji, na srbskem trgu preleto, pa tudi nejasnega razpleta kosovske krize so razmere v Sr-

biji bolj ali manj polvojne. Kljub temu je bilo do uboja generalnega direktorja JAT-a in seveda več kot petdeset zločinov s političnim ozadjem, ki niso raziskani, življenje v Beogradu in Srbiji za navadne smrtnike dokaj varno, nič manj kot v drugih evropskih prestolnicah oziroma državah.

Ritem zločina

Razlika je le v tem, da je za življenjski minimum nekdanjega pripadnika srednjega razreda tudi v Srbiji mesečno potrebnih najmanj 1000 nemških mark prihodkov, zaslužki pa se gibljejo okoli 80 mark! Zato je tudi težko približno ugotoviti, koliko ljudi se ukvarja s (pol)legalnim delom na črno, zlasti pa, kateri od njih so si rešitev poiskali v kriminalu, ki se na javnem prizorišču pojavlja s krvavimi obračuni med tolpami, z naročenimi uboji neznanih plačnikov – »v Srbiji je mogoče za nekaj sto mark naročiti uboj«, pravi sociolog dr. Vladimir Goati – itd. Skratka, gre za razmere, kakšne v svoji najnovejši knjigi To bi lahko bil vaš srečni dan opisuje srbski pisatelj Mile Prodanović s predstavo življenja beograjskega razum-

Petrovića so pokopali v Požarevcu.

nika, ki s svojo ženo in zvestim psom životari med Natovimi napadi, »človekoljubnimi izstrelki« in norim propagandnim čtivom Natovih zaveznikov ter »razglašeno parapatriotično organizirano norostjo« na zemlji, ki je prav nič ne more ustaviti. Mali človek se je znašel v sendviču dveh moči, Natove in Miloševićeve, zato je videl v Natovih bombah le injekcije za podaljšanje agonije aktualnega srbskega režima na Dedinju ob koncu stoletja, v katerem so »tudi krave znorele«.

Žitija zagrebskega magazina

Arkzin je Prodanovićev roman pred dnevi razglasila za najboljši pisateljski izdelek po razpadu SFRJ, ki je napisan v enem od jezikov nekdanje skupne države. Predsednik žirije Igor Mandić je prvega dobitnika nagrade Bulgarija počastil z besedami: »To je eden redkih pisateljskih izdelkov, ki človeku omogoča, da v norem svetu ostane povsem normalen!« Kaj več pa v tem trenutku tudi ni mogoče pričakovati. Zlasti v Beogradu.

PETER POTOČNIK
FOTO: REUTERS ■

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTKIH
Izdaja: Podjetje za informiranje d. d.
Murska Sobota

Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Lučvik Kováč (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Ritupe Rodež, Bernarda Balažič-Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov, Junji Zauneker (fotograf), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kováč (računalniški preloz).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n. c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokov pisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 2.700,00 SIT, za naročnike v tujini 150 DEM letno, za delovne organizacije, podjetja in obrtnike 8.000,00 SIT – polletno. Izvod v kolportaži pa 210,00 SIT. Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNi Murska Sobota: 51900-601-53227, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 60100-620-00112-5049512.

Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvida in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 69.

Elektronska pošta: vestnik@eunet.si.
WWW stran: http://www.p-inf.si.

Praznik dneva upora v Ljutomeru

V spomin današnjim rodovom na škodljivost razdelitve

Zaradi napak do nepotrebnih žrtev

Praznik dneva upora proti okupatorju so v Ljutomeru proslavili že v sredo, 26. aprila, pred spomenikom Triglav. In čeprav je bila prireditev popestrjena z bogatim kulturnim programom, besede govornikov niso bile nič kaj slavnostno naravnane, ampak so izzvenele bolj kot opomin na storjene napake. Najprej je predsednik Območne organizacije združenja borcev Ljutomer Franjo Štebih spomnil na nasilno spremembo spomenika pred sedmimi leti in na nedavno razsodbo sodišča, ki je razsodilo, da lahko na spomeniku sedaj piše: *Padlim borcem NOB in žrtvam fašizma 1941-1945: »Borci ne zanikamo žrtev okupacije in povojnega obdobja, vendar ne bomo dovolili, da bi nekdo zbrisal spomin na borce proti fašističnemu okupatorju.«*

Še ostrejši in natančnejši je bil v svojem dolgem govoru slavnostni govornik, predsednik glavnega odbora Zveze združenj borcev Slovenije, Bojan Škrk: »Ko so v Slovenijo prihrumele zavojevalke Nemčija, Italija in Madžarska ter si jo razdelile, je med Slovenci nastala samo ena dilema: ali hlap-

čevstvo ali upor, kar je dilema, zaradi katere so se nasprotja ohranila še do današnjega dne. Predvojne politične stranke so se odločile za hlapčevstvo, komunistična stranka, krščanski socialisti in sokolsko gibanje pa za upor v

duhu besed akademika Josipa Vidmarja: *Odločiti smo se za pot časti, ker smo dodobra premislili pot sramote.* Bojevala se ni samo Komunistična partija, ampak vsi borci, zato jim ne smemo delati krivice. Prišlo je tudi do nepotrebnih žrtev zaradi napak. Tudi razmere po vojni si je marsikdo drugače predstavljal. Toda bojevali srho se na strani svobodoljubnih narodov sveta in tega nam ne more nihče odvzeti.«

Nato je spomnil na dva kontroverzna dogodka: najprej na

predlog v časopisu Demokracija, da naj borci in komunistične partizane pokopljejo pod spomenikom z zvezdo, druge pa pod tistim s križem, potem pa še na nedavni spor ob pokopu soborca, ko je duhovnik odslovil praporščaka, češ da na pogrebu ne sme sodelovati s petokrako zvezdo. Škrk je označil ta dogodka za »incidenta« in končal: »Toda slovenska javnost dobro ve, kdo je bil med okupacijo osvoboditelj in kdo okupator.«

TOMO KOLEŠ ■

V spomin na padle borce in žrtve fašizma so v Ljutomeru položili venec pred spomenik Triglav, katerega avtor dr. Janko Kristl se zaradi bolezni ni mogel udeležiti proslave. Prva uporniška akcija proti nacifašistom v Ljutomeru je bila 6. maja 1941. Foto: JURE ZAUNEKER

Prvi maj v Pomurju

Kresovi v pozdrav prazniku

Na predvečer delavskega praznika so tudi letos v številnih, večinoma že kar tradicionalnih krajih v Pomurju zagoreli kresovi. S tem so ohranili tradicijo praznovanja, ki se je navzlic političnim razmeram zakoreninila v srcih ljudi. Že tradicionalna prvomajska prireditev na predvečer mednarodnega delavskega praznika je bila na Trgu zmage v Murski Soboti, kjer se je zbralo več tisoč ljudi. Istočasno so zaznamovali 10. obletnico delovanja Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Slavnostni govornik, sekretar Območne organizacije sindikatov Pomurja Danilo Šipoš, se je med drugim zavzel za boljši položaj vseh delavcev. V njegovem nagovoru je bilo čutiti tudi precej nepraznične grenkobe. Opozoril je namreč na slabšanje gospodarskih razmer v primerjavi z drugimi deli Slovenije, nadaljevanje stečajev, odpuščanje delavcev ter marsikje na krčenje njihovih pravic.

Zanimivo je, da so vsi udeleženci proslave prejeli rdeče nageljne. Po kulturnem programu, v katerem so nastopili pihalni orkester, recitatorji in pevci, so postavljali mlaj, za kar so poskrbeli komunalni delavci. Slavje se je nadaljevalo pred gradom, kjer je bilo kresovanje z družabnim srečanjem.

Malo pred 23. uro pa je množico zbranih, ki je uživala ob glasbi, pijači in jedači, pregnala nevihta. 1. maja zjutraj pa je pihalni orkester zaigral budnico po mestnih ulicah.

Žal pa je letos odpadlo prvomajsko slavje v Gornji Radgoni, čeprav se je zbralo lani na Grajskem hribu okrog 3.000 ljudi. Kljub prizadevanjem svobodnih sindikatov, Zvezi kulturnih društev in skupin ter prostovoljnega gasilskega društva jim ni uspelo pridobiti ustreznega dovoljenja. Slišati je bilo očitke na račun občinske birokracije, nekatere pa sta menda motila zbiranje in veselje ljudi. Namesto tega je radgonska pihalna godba 1. maja zjutraj zaigrala budnico, zvečer pa je bilo tradicionalno ribiško kresovanje v Podgradu.

Zanimive prireditve so pripravili v Apačah in v še nekaterih krajih širšega radgonskega območja. Ob tej priložnosti so v Ljutomeru pripravili promenalni koncert.

MILAN JERŠE ■

Dobro je vedeti

Državna pokojnina - komu in kdaj?

Za državno pokojnino, ki jo je uzakonil nov Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, je med ljudmi veliko zanimanje, ob tem pa se pojavljajo tudi številne nasprotujoče si informacije. Zato navedimo nekatera pojasnila.

Letos - državna pokojnina za prejemnike denarne pomoči kot edinega vira za preživljanje

Do državne pokojnine so že letos upravičeni tiste socialno šibke osebe, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne pomoči kot edinega vira za preživljanje (po Zakonu o socialnem varstvu), ki so dopolnili najmanj 65 let in so v letih svojega življenja (od 15 do 65 let) najmanj 30 let prebivali na območju Republike Slovenije.

V to skupino sodijo tako prejemniki denarne pomoči kot drugi, ki to niso, vendar bi glede na materialne razmere lahko bili.

Pravico do denarne pomoči kot edinega vira za preživljanje si lahko pridobijo osebe, trajno nezmožne za delo ali stare 60 let in več, če:

- nimajo nobenih dohodkov in premoženja,
- nimajo nikogar, ki bi jih bil dolžan in sposoben preživljati,
- živijo doma.

Prihodnje leto - državna pokojnina za upravičence, ki so dopolnili starost 70 let

S prihodnjim letom se bo začelo tako imenovano prehodno obdobje, to pomeni, da bo do državne pokojnine z vsakim letom upravičena mlajša generacija. V prihodnjem letu bodo torej do državne pokojnine upravičeni tiste osebe, ki so dopolnile 70 let, v letu 2002 starostniki pri 69 in tako do leta 2006, ko bo za državno pokojnino obveljal starostni pogoj 65 let.

In kdo bo sploh upravičen do državne pokojnine? Poleg starostnega pogoja, ki se bo zniževal postopoma - kot smo navedli -, bo potrebno izpolniti še naslednje zahteve:

- stalno prebivališče v Republiki Sloveniji,
- v letih življenja (med 15 in 65 letom) mora oseba vsaj 30 let prebivati v Sloveniji,
- ni upravičena do domače ali tuje pokojnine,
- lastni prihodki ne presegajo premoženjskega cenzusa za pridobitev pravice do varstvenega dodatka.

Pomembno - pri upravičenosti do državne pokojnine se ne upoštevajo dohodki (premoženje) upravičenčevih družinskih članov

Državno pokojnino torej lahko pridobijo tudi tiste upravičence in upravičenci, katerih zakonec že uživa pokojnino (lahko tudi pokojnino, odmerjeno od najnižje pokojninske osnove), in osebe, katerih družinski člani so lastniki večjega premoženja.

Edini pogoj je torej, da prosilec za državno pokojnino nima lastnih prihodkov, ki bi presegali znesek osnove za odmero dodatnih pravic (trenutno je to 62.399,20 tolarjev).

In kaj se šteje med lastne prihodke? Med lastne prihodke se štejejo vsi dohodki, ki se upoštevajo pri odmeri dohodnine, torej dohodki iz dela (na podlagi pogodbe o delu, delovne pogodbe, avtorske pogodbe) ter dohodki iz premoženja (na primer dividenda, katastrski dohodek).

Denarna pomoč kot edini vir za preživljanje je ugodnejša od državne pomoči

Državna pokojnina znaša 33,3 odstotka najnižje pokojninske osnove, to je letos 24.445,80 tolarja. Državna pokojnina se bo usklajevala z uskladitvami najnižje pokojninske osnove, ta pa glede na gibanje plač.

Toda ta čas je denarna pomoč kot edini vir za preživljanje za dobrih sto tolarjev višja od državne pokojnine. Ob tem je pomembno vedeti še to, da so prejemniki denarnega dodatka upravičeni še do dodatka za tujo nego in pomoč ter do dodatka za najemnino v socialnem stanovanju, medtem ko prejemniki državne pokojnine do tega niso upravičeni.

MH ■

Sporočite nam, kje nas čaka radar!

Radio Murski val 94,6 Mhz

37 710

Beltinske dileme

Odločiti morata glava in trebuh!

Neznanke glede plačevanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča povzročajo glavobole

Že dolgo kak dokument v beltinski občini ni povzročil toliko razprav in dilem, kot se to dogaja z odlokom o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Ta odlok namreč določa območja, kjer bi morali posej plačevati tudi nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, zavezance za plačilo, merila za določanje višine nadomestila ter za delno ali popolno oprostitev omenjenega nadomestila. S tem bi beltinska občina pridobila iz državne blagajne precejšnja finančna sredstva, zlasti za investicije v komunalne objekte.

Do tu vse prav! Toda dodatne obremenitve občanov, brez katerih ni pričakovati nadaljnega razvoja posameznih krajev v beltinski občini, postavljajo pred svetnike razne neznanke, zaradi katerih so v resnih dvomih. Vedeti je treba, da je bil prvotno oblikovan osnutek odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na tapeti kar dobrega pol leta. Ker je po mnenju občinskih svetnikov vseboval preveč neznank, so prvo gradivo že takrat zavrnili. Zdaj je pred svetniki prečiščeno besedilo, ki sta ga dalj časa pripravljala odbora za urbanizem in urejanje prostora ter proračun in finance. In glej ga zlomka! Kljub njihovim utemeljitvam so se vnovič pojavili številni pomisleki, ki vsaj za zdaj onemogočajo sprejetje tega pomembnega dokumenta. V beltinski občini je trenutno okrog 2.000 stanovanjskih objektov, na novo pa bi obremenili tudi gospodarske objekte. Po izračunih bi gospodinjstvo, ki ima približno 130 kvadratnih metrov veliko stanovanjsko hišo, plačevalo letno okrog 35.000 tolarjev nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Razmišljajo pa tudi o tem, da bi vaščani, kjer imajo uveden krajevni samoprisevek, plačevali le 10 odstotkov vrednosti izračunanega nadomestila. Od tega, kako se bodo izrekli sveti krajevnih skupnosti v beltinski občini, pa bo predvsem odvisna nadaljnja usoda nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Ob 67 milijonih zbranega samoprisevka je namreč vprašljiva dodatna obremenitev občanov. Bo regresivna lestvica, upoštevajoč opremljenost stavbnega zemljišča, njegovo lego in namen ter razvrstitev stanovanjskih objektov v pet razredov, pripomogla k dokončni odpravi dilem?

MILAN JERŠE ■

Nekaj za potrošnike

Ni vsako »bučno« olje – bučno

S kakšnim oljem zabeliti solato?

Aleksander Šaruga, prvi kvalificirani oljar v Sloveniji (končal je živilsko tehniško šolo v Mariboru), je poslal sredstvom obveščanja informacijo, ki jo je naslovil *Bučno olje, kdo bo tebe cenil?*

Obiskal sem ga na domu, da bi tako neposredno pojasnil, za kaj pravzaprav gre.

»Pod imenom bučno olje in po ceni od 600 do 1.200 tolarjev prodajajo razne 'pikole'. Recept zanje pa je: fino zmleta bučna prga (siri že stiskanih semen), rastlinsko olje in vse skupaj še enkrat praženo. Liter takega 'bučnega' olja stane oljarja okrog 320 tolarjev. Napis na steklenicah zavaja potrošnike. Pravo, čisto bučno olje, že ne more biti tako poceni, saj za liter potrebujemo 2,5 kilograma bučnega semena, kar stane 750 tolarjev; stroški oljarja znašajo najmanj 250 tolarjev, steklenica in etiketa pa staneta 100 tolarjev, kar je skupaj najmanj 1.100 tolarjev. Kje pa so potem zaslužek oljarja, dajatve ... Menim, da je skrajni čas, da oljarji, ki pridobivamo pravo bučno olje, sedemo skupaj, uskladimo kakovost in cene ter se pripravimo za nastop na velikem evropskem tržišču.«

Nisem ostal le pri Šarugovem pojasnilu, ampak sem v gornjeradgonski diskontni prodajalni pogledal na police z oljem in si zapisal cene treh »bučnih« olj različnih proizvajalcev: 100-odstotno rafinirano bučno olje (domnevno izdelano iz prge) 1.321 tolarjev; prleško bučno olje (50

rastlinskega olja) 1.287 tolarjev; solatno bučno olje (20 odstotkov bučnega in 80 odstotkov rastlinskega olja) 543 tolarjev ...

Aleksander Šaruga: Pravega bučnega olja ni mogoče pridelati pod

Odprto srce mladih prostovoljcev

»Povsod nad zemljo je nebo z istim soncem«

Gimnazija Murska Sobota ima največ mladih prostovoljcev v Sloveniji

Čep rav je dandanes zelo močno razširjeno mnenje, da mlade ne zanima ničesar drugega razen zabave, pa marsikje po šolah dokazujejo, da so mladi pravzaprav zelo kreativni in razumevalni, da imajo precej smisla za soljudi in da jim za človeško stisko ni malo mar. Na Gimnaziji v Murski Soboti, kjer so uvedli kot obliko obvezne izbirne vsebine prostovoljno delo, se vanjo vključuje vedno več dijakov, letos so po številu v Sloveniji že vodilni.

Prof. pedagogike in sociologije Katica Mladenović vodi prostovoljno delo, odkar so ga na šoli uvedli, zdaj že šesto leto. Začela je z osmimi dijaki, zdaj jih ima 94. Pri izvajanju programa sodelujejo s Centrom za socialno delo in v začetku so dijaki pomagali predvsem osnovalcem. Kasneje so se vključili tudi v delo v vrtcu, nato v bolnišnici in v domu ostarelih. Dijaki se zelo radi odločajo za delo na šolah, ki so jo tudi sami obiskovali in ki jo tudi bolje poznajo. Delujejo na OŠ Gornji Petrovci, Beltinci, Puconci, Cankova, Mačkovič, Tišina, Kuzma-Grad ter na OŠ I., II., III. in IV. v Murski Soboti. Najpogostejša je pomoč pri učenju, kjer vsak dijak dobi enega učenca, s katerim se potem srečuje tedensko

po dve šolski uri.

Kot nam je povedala prof. Mladenović, so glavni cilji prostovoljstva dijakov predvsem pomoč otroku pri učenju in premagovanju odpora do šole, zaplinitve čustvenega primanjkljaja, blažitev neprilagojenih vzorcev vedenja, razvijanje primernega odnosa do vrstnikov, odraslih, drugačnosti itd. Dijaki z učenci hitreje najdejo stik, saj gre za drugačen način dela, kot je v šolah, po vedenju so si namreč zelo podobni in zato učenci dijakom prej in več zaupajo. Dejavnosti prostovoljstva v murskosoboški gimnaziji so zelo aktivne, prof. Mladenovićeva je dijakom tako zelo približala tovrstno delo, da jim že dolgo ne gre več samo za obvezno nabiranje ur. V lanskem letu so organi-

Prof. Katica Mladenović verjame v delo svojih dijakov.

zirali »boljši trg« in ves izkupiček namenili otroškemu oddelku bolnišnice v Murski Soboti. Za novo leto so bolne otroke obdarovali s sladkarijami, z otroškimi slikanicami in radiokasetofonom. Ob novem letu so izdelali tudi precej novoletnih voščilnic in nekaj izdelkov iz gline, z denarjem od prodaje pa so kupili prenosni televizor za otroški oddelk bolnišnice. Za ves njihov trud in prizadevanja so dobili mladi prostovoljci že v lanskem letu od Centra za socialno delo za nagrado tridnevno letovanje v Baški.

»Resnično lahko rečem, da mladi s svojo energijo, toplino, domiselnostjo in odprtostjo zelo pomagajo ljudem, otrokom, ki so v stiski, bolni, nesrečni, saj je vključevanje mladih v prostovoljno delo učinkovita socializacija za odgovorno vedenje do

sočloveka. Vlaganje v sočloveka se zato večkratno obrestuje,« razmišlja prof. Mladenovićeva. Na žalost pa ugotavlja, da se v to obliko dela vključuje premalo fantov, kajti od 94 dijakov so samo štirje fantje. Mogoče je temu krivo napačno razmišljanje, da je tovrstno delo namenjeno samo puncam, kajti velikokrat najdejo prav fantje zelo učinkovit stik z učencem. Nasploj pa je prof. Katica Mladenović nad svojimi dijaki navdušena, saj ugotavlja, da je njihovo delo zelo uspešno, po njenem mnenju so dijaki začutili pravi pomen prostovoljstva, ob tem pa poudarja, da kakor hitro začneš nekaj takega delati za denar, se delo razvrednoti, zato je pomembno, da prostovoljno delo še naprej ostane prostovoljno v vseh pogledih.

DARJA TIBAOT ■

Indip Lendava

Z novimi lastniki

V današnjem Uradnem listu je za šteti junij objavljen sklic skupščine družbe Indip Lendava, ki bo v stari sestavi lastnikov glasovala o spremembi lastniške strukture. Indip Lendava bo torej dobil nove lastnike, ki bodo po načrtu sanacije družbe kot upniki konvertirali terjatve v lastniške deleže. V sanaciji družbe sodeluje tudi večina zaposlenih. Sklepi skupščine o novem lastniškem razmerju bodo veljavni le v primeru izglasovanja prisilne poravnave. Murskosoboško okrožno sodišče je namreč januarja objavilo začetek postopka prisilne poravnave in te dni bo uprava Indipa upniškemu odboru in sodišču predala program prisilne poravnave. Narok za preizkus terjatev v postopku prisilne poravnave bo mogoče opraviti šele po najavljeni skupščini.

MH ■

Radenska Radenci

Poslovna rast

Strendi prodaje mineralnih vod in brezalkoholnih pijač smo izjemno zadovoljni. Prodali smo za 23,8 odstotka več kot lani in za 10 odstotkov več, kot smo načrtovali,« je nekatere rezultate iz trimesečnega poslovanja pokomentiral generalni direktor Radenske Alojz Bebek. Mineralnih vod so prodali skoraj toliko kot v lanskem prvem trimesečju, prodajo brezalkoholnih pijač pa so podvojili. Ugodna gibanja pri prodaji brezalkoholnih pijač in mineralnih vod se nadaljujejo tudi aprila.

V zdraviliško-turistični dejavnosti Radenske so dosegli skoraj 15 odstotkov več prenočitev kot v lanskem prvem trimesečju in načrtovano presegli za 11 odstotkov. Število prenočitev se je najbolj povečalo v zdravilišču Radenci ter v hotelu Jeruzalem pa tudi v Banovcih in hotelu Diana. V Termah Lendava pa se upad števila prenočitev iz lanskega leta nadaljuje tudi v prvem trimesečju.

Upajoč na vroče dni in sonce pred oblaki, v Radenski že napovedujejo ugodno prodajo mineralnih vod in brezalkoholnih pijač. Dobro turistično žetev pa napovedujejo tudi rezervacije za prihodnje mesece.

MH ■

Gidgrad Lendava

Predlog prisilne poravnave

Nadzorni svet Gidgrada, ki je 58-odstotni lastnik hčerinske družbe na madžarskem Gidos H, je sprejel sklep, da pooblaščenec Gidgrada na skupščini Gidos H lahko glasuje za prodajo premoženja družbe. Na ta način bo mogoče poravnati del njenih obveznosti. Največji upnik družbe na Madžarskem je zaradi spremenjenih predpisov pri pokojninskem zavarovanju tamkajšnji pokojninski zavod. So pa še drugi in eden od njih je izrekel pripravljenost, da premoženje družbe, ki predstavlja poslovne prostore in zemljišče, tudi odkupi.

Poročilo o stanju družbe in poslovnih možnostih je predstavil nadzornikom na zadnji seji fi-

nančni strokovnjak, ki ga je najela Pomurska investicijska družba, Andrej Kolarič. Ugotovil je,

da družba ima možnosti za obstoj, ob tem da se izpelje poravnava z upniki s prisilno poravnavo. Nadzorni svet je tako naložil upravi, ki je vložila že 23. marca letos na murskosoboškem sodišču predlog za uvedbo prisilne poravnave, da ta svoj predlog dopolni oziroma začne postopke in dogovore z upniki, še prej pa uredi izbris predhodnikov Gidgrada iz sodnega registra. MH ■

OŠ Ivana Cankarja Ljutomer si želi drugačne pozornosti v medijih Proti nasilju z dejavnostmi za izživljanje učencev

Učenci morajo sedeti v klopih, ki so stare okrog štirideset let

Res se dogaja, da dobi kakšen neprijeten dogodek na tej ali oni šoli večjo medijsko pozornost kot določene dejavnosti, ki jih izvajajo, in uspehi, ki jih dosegajo. Razlogi za to so različni. Naše načelo je, odzvati se na eno in drugo, še zlasti v primerih, ko poteka dvosmerna komunikacija. Tako smo se tudi z veseljem odzvali povabilu osnovne šole v Ljutomeru na dan odprtih vrat minuli četrtek.

Glavna pozornost je bila seveda namenjena prikazu dejavnosti, ki potekajo na šoli kot obšolske ali v okviru pouka. In videti je bilo res marsikaj zanimivega. Starši in gostje so (če so se ustavili ob preglednicah na oglasnih deskah) zvedeli marsikaj tudi o številnih uspehih, ki jih dosegajo učenci na različnih področjih. Ravnateljica **Darja Kosić Auer** je ob tem poudarila, da se strokovni delavci šole trudijo za sodoben in privlačen pouk. V tem šolskem letu so pripravili tudi kakovostne kulturne dneve z Jerco Mrzel, plesni tečaj s predstavitvijo plesov, naravoslovni dan z izdelovanjem papirja idr. Njihovi modelarji so se predstavili na dnevih tehnične kulture v Ljubljani; veliko pozornost pa so namenili tudi temi Spočnost in aids, ki so jo obravnavali v okviru šolskega parlamenta.

Kot posebno priznanje si štejejo tudi nedavno odločitev šolskega ministra, da so jih uvrstili v drugi krog poskusnega uvažanja devetletnega programa osnovne šole, na kar se še posebej skrbno pripravljajo. Dvainštiridesetim »devetletkarjem«, ki jih bodo jeseni sprejeli na šolo, želijo zagotoviti enak standard, kot so ga imeli doslej v vrtcu. »Prav tako morajo imeti tudi preostali

naši učenci enake možnosti, kot jih imajo učenci vseh drugih šol. Nikoli nismo in ne bomo zahtevali več. Žal pa v tem naša šola precej zaostaja. Naši učenci še sedijo v klopih, ki so stare vsaj 40 let. Na table učitelji skorajda ne morejo več pisati, saj so zaradi dotrajanosti neuporabne. O novih, magnetnih tablah, ki so v drugih šolah običajna in samoumevna oprema, se pri nas lahko le pogovarjamo ... V naši

šoli nimamo avle in ne garderob, naša jedilnica je velika kot ena učilnica, naši hodniki so preozki, temni, natrpani z garderobo, streha na 120-letni zgradbi močno nateka, zidovi se kršijo, svetila so neprimerna, sanitarije so samo v stari zgrabi, v novem delu, kjer poteka pouk predmetne stopnje, jih sploh ni,« je prav tako povedala ravnateljica.

Ni mogla tudi mimo nedavnega nasilnega dogodka, ki se je zgodil na njihovi šoli (o njem smo pisali tudi v Vestniku, op. p.) in ki si po njenem mnenju ne bi zaslužil tolikšne medijske pozornosti, saj gre pravzaprav za problem celotne družbe, ne zan-

imajo pa nas tiste stvari, ki bi jih lahko ali morali početi, da bi bilo tega nasilja manj ali ga sploh ne bi bilo - ne razmišljamo dovolj, kaj vse bi lahko otroci počeli, da bi se sprostili, zabavali in izživeli svojo mladostno energijo. Na njihovi šolski skupnosti učenci med drugim že leta zamenjujejo dejavnosti, ki bi jih radi imeli na šoli ali v domačem kraju, vendar za to ni prostora in ne dovolj denarja. Vzgoja osebnosti, osnovnih vedenjskih navad in moralnih vrednot pa se ne more uspešneje dogajati nikjer drugje kot v družini.

JOŽE GRAJ ■

Modelarstvo je zanimiva obšolska dejavnost. (Foto: JG)

Ljudska univerza v Lendavi

Za marsikoga je izobraževanje predrago

Lani so odprli tudi
Središče za samostojno učenje

Tudi v lendavski Ljudski univerzi se s svojimi programi izobraževanja prilagajajo potrebam po izobraževanju v tem okolju, kjer gospodarske razmere niso ravno rožnate. Lani pa so odprli tudi Središče za samostojno učenje, kjer je na voljo referent, ki tiste, ki se želijo izobraževati, tudi usmerja in jim svetuje. Po besedah direktorja Ljudske univerze v Lendavi Velimirja Horvatiča je opaziti, da se ljudje zavedajo, da je nujno dodatno izobraževanje in da se zanj tudi zanimajo, vendar je za marsikoga težava, da si ga morajo večji del tudi sami financirati, saj država in lokalna skupnost prispevata le manjši del.

Tako v Lendavi trenutno poteka izobraževanje v treh sklopih: za pridobitev izobrazbe, splošno izobraževanje in strokovno izobraževanje. Pri izobraževanju za pridobitev izobrazbe je opaziti v zadnjem obdobju povečanje zanimanja še posebej za poklic trgovca, ekonomskega tehnika pa tudi voznika. Je pa tudi dejstvo, da na območju lendavske upravne enote ni več velikih potreb po zaposlovanju v teh poklicih.

Pri splošnem izobraževanju ponujajo učenje angleškega, slovenskega, madžarskega in nemškega jezika. Pri slovenskem jeziku imajo med drugim tečaje za tujce, ki se preselijo na to območje, in izpite iz slovenskega jezika za pridobitev državljanstva. Za nemški jezik se zma-

njuje zanimanje, povečuje pa za angleški jezik. Za madžarski jezik je začetni tečaj tudi za tiste, ki so se preselili na to dvojezično območje in potrebujejo znanje jezika pri svojem delu. Jezikovne tečaje organizirajo tudi za otroke iz vrtca in osnovne šole. Tako so organizirali tečaj v lendavskem vrtcu, zanimanje pa je tudi na šolah, tako da so pripravili tečaje na šolah v Koblju, Lendavi, Od-rancih in Dobrovniku. Na vseh šolah so imeli po dve ali tri skupine. Lani so odprli Središče za samostojno izobraževanje, kjer imajo tudi referenta, ki interesentom pomaga, da pridejo do želene literature in jih usmerja. Mogoč je tudi brezplačen dostop do multimedijских sredstev, računalnika, le za uporabo interneta je potrebno plačati.

V sklopu strokovnega izobraževanja organizirajo dvakrat mesečno tečaje varstva pri delu in požarne varnosti za podjetnike, obrtnike in podjetja. Odzivajo se na želje podjetij in organizirajo tečaje, denimo za tesarje, zidarje, polaganje keramičnih oblog, voznike vilicarjev. Po besedah direktorja Horvatiča je opaziti, da se na tem območju, ki ga pokriva lendavska Ljudska univerza, potreba po izobraževanju veča, vendar je vedno večji problem pri financiranju izobraževanja. Le 12

odstotkov sredstev namreč dobijo od države, drugo morajo zagotoviti sami, tako da gre skorajda za ekonomske cene in marsikdo se zaradi tega ne more udeležiti izobraževanja. Sofinanciranje programov je prenizko. Cena za tiste, ki se izobražujejo, se zmanjša tudi ob sofinanciranju občin, vendar pa nekatere občine ne sofinancirajo Ljudske univerze, zato morajo občani iz tistih občin, ki ne sofinancirajo izobraževanja, sami plačati 15 odstotkov več.

J. GABOR ■

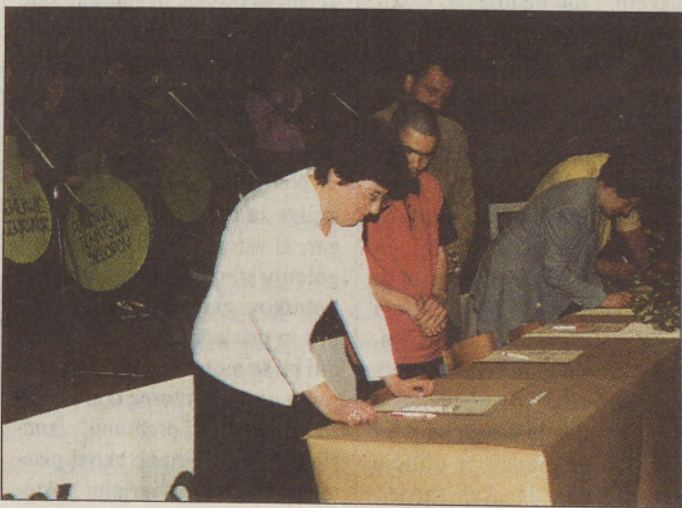
V Radencih so stopili še sedmi korak na poti v evropsko združenje ekošol

Izvirne in sporočilne točke

Državni poslanec
Feri Horvat je bil prijetno presenečen

Po dveh letih aktivnega sodelovanja v mednarodnem projektu Ekošola kot način življenja, ki ga vodi Evropsko združenje za okoljsko vzgojo (FEEE), je OŠ Radenci uspelo storiti še sedmi predpisan korak na poti v to evropsko združenje - podpis ekolistine - , s čimer si je praktično zagotovila tudi najvišjo nagrado, in sicer evropsko ekozastavo.

Temu dogodku so namenili posebno pozornost minuli petek in ga povezali tudi s »praznovanjem« dneva Zemlje 22. aprila. Prireditve je potekala v športni dvorani, na njej pa se je zbralo tudi več uglednih gostov, med katerimi je bil tudi poslanec Državnega zbora R Slovenije Feri Horvat, ki je ob koncu dejal, da je bil to zanj pravi balzam po poprejšnjem napornem zasedanju slovenskega parlamenta.

Slovesno podpisovanje ekolistine. (Foto: JG)

»Na šoli se zavedamo pomena okoljske vzgoje, zato smo se skupaj odločili, da bo ekošola postala sestavni del našega življenja in dela. Na osnovi pomembnosti za širšo skupnost pa smo se tudi vključili v evropski projekt ekošole,« je v svojem pozdravnem nagovoru med drugim dejala ravnateljica radenske osemletke **Danica Sepešy**. Nekaj posebnega pa je bil sicer nastop učencev, kajti vse točke so bile tako rekoč vsebinsko povezane z ekologijo. Govorile so predvsem o zemeljski prsti, vodi, gozdu in zraku, v njih pa so bila sporočila ljudem, da ne onesnažujejo in čezmerno izkoriščajo narave. Program je bil zares dobro pripravljen in izveden. Pri izvedbi projekta pa je nosila glavno breme učiteljica Milena Menciger, za kar so ji ob koncu prireditve izrekli posebno zahvalo. Radenski šolarji so se torej pridružili tistim, ki so začeli upravičeno biti plat zvona zaradi ogroženosti narave. V svoji ekohimni se zavezujejo, da jim bosta prva skrb čistoča in čuvanje narave, strupene kemikalije in smeti pa radi bi s sveta pognali, da bi se lahko igrali.

JOŽE GRAJ ■

Izšel koledar prireditev PTZ!

Pomurska turistična zveza je izdelala za leto 2000 bogat koledar prireditev, ki ga je distribuirala že na sejmu Alpe-Adria v Ljubljani, poslali pa so ga že tudi na turistične agencije in turistično-informativne centre. Koledar zajema 198 prireditev, od tega je največ turistično-zabavnih, potem kulturnih, športno-rekreacijskih, kulinarčnih, tradicionalnih, izobraževalnih in humanitarne-dobrodelnih. Do konca aprila lahko tako obiščete *boušji sejem* ta petek v Bogojini, velikonočno razstavo v nedeljo v Šalovcih in kresovanje 30. aprila v Moravskih Toplicah ali se udeležite odprtega prvenstva občine M. Toplice v krosu in pohoda pomladi od Bogojine do Pindže (oboje 22. aprila), kasaških dirk 24. aprila v Ljutomeru ter tedna ribolova, ribje kulinarike in vina, ki se bo začel 27. aprila na Moti, trajal pa bo do 2. maja.

TK ■

Imate novo.

Novo številko izveste, če vtipkate:
086 + omrežna skupina + stara številka
 Če vas zanima nova številka v okviru omrežne skupine, iz katere kličete, za 086 vtipkate le staro telefonsko številko.

Maribor (062), Murska Sobota (069) in Ravne na Koroškem (0602) imajo 02

S 30. marcem 2000 so se dosedanje omrežne skupine 062, 069 in 0602 združile v enotno področno kodo 02. **Opozorilo:** v primeru, ko ste morali doslej odtipkati omrežno skupino, morate v prehodnem obdobju odtipkati novo področno kodo, tudi če je nova področna koda enaka kot vaša. Primer: če kličete iz Maribora v Mursko Soboto, vtipkajte 02 pred telefonsko številko. Splošne informacije: 086 98 98

Telekom Slovenije

<http://www.telekom.si>

Zaradi približevanja Slovenije Evropski uniji bo Telekom Slovenije do konca leta zagotovil najmanj 44 priključkov na 100 prebivalcev.

Mrtvaški ples Milana Vincetiča

Šift v idini/Parnik v ajdi

Ta svet je lep na zunaj, je bel, je rdeč, zelen, od znotraj črno barvan in kakor smrt temen – je zapisal srednjeveški pesnik Walter von Vogelweide v svoji Žalostinki, in to nam dopoveduje tudi pesnik in pisatelj Milan Vincetič v tem našem, vesoljsko-genetskem stoletju, dokazujoč staro resnico, da na svetu ne more biti nič novega, obenem pa, da je vse, kar nastane, vedno novo.

V svoji peti samostojni prozni knjigi Parnik v ajdi pripoveduje sedem kratkih zgodb: Vodnjak, Srebrilo bogecmojstra Geze Konrada, Parnik v ajdi, Zlati krap, Smrt gospoda Havajskega, Veveričji rep, Materin angel. Ob tem in prejšnjih proznih delih se je že izkazalo, da gre za specifičen pripovedni svet, ki ga različni kritiki več ali manj enotno označujejo z izrazi magični realizem, grotesknost, absurd, postmoderna, govorijo o obrobnosti in razpršenosti subjekta, o grozi nič, o strahu, da se z nami in svetom nič ne dogaja, kakor lahko preberemo v spremni besedi Francija Justa, dobrega poznavalca Vincetičevega tako pesniškega kot proznega dela.

A vrnimo se na začetek: na že izraženo, in očitno dvojnost tega sveta, na dvojnost svetlobe in teme, ki je že od zmeraj – a zdi se, da je šel pisatelj tokrat še dlje od običajnega prikazovanja nasprotij med dobrim in zlim, med videzom in resnico. Preprosto je obšel tisto tanko bleščečo lupino bivanja in kar stopil pred grozljivo, razpadajoče obličje smrti, ki se mu današnji, moderni, pametni, stuširani svet tako izogiba. Vendar ta naš novi svet pesnika sploh ne zanima, svet njegovih novel je srednjeveški, tudi njegovi »junaki« so takšni, zreducirani samo na svoje ubogo, iznakaženo, bolno, izparevajoče telo, grešni do konca. Razlika je le ta, da srednjeveški človek živi razpet med nebom in peklom; v strahu pred kaznijo in s trepetajočim upom v božje usmiljenje. Vincetičeve osebe pa kot da več nimajo ne tega ne onega. Kljub bogecmojstrom in restavradorjem so ostale popol-

noma brez povrhnjice, gledaš jim naravnost v drob, ki zaudarja, se zvija v bolečinah, sovraštvu; strasteh, celo morilski sli, ne da bi računal na odrešitev. Pa vendar nič ni naključno. Zakon je, ki pravi, kakšno smrt si povzročil, takšne boš umrl. Pisatelj išče in tudi najde vzorec nenehne povračanja (Vodnjak). Vse se vrti v krogu, v grotesknem plesu, v katerem žrtve postajajo rablji, rablji pa žrtve. Tako vse do zadnje novele Materin angel – v katerem je za ta nori, sprevrženi svet hudih sanj prelita kri nedolžnega otroka, deklice, ki se je darovala, da bi odrešila mater, žrtvovanje torej, ki naj bi prekinilo začarani krog hudega, ki ga drug drugemu povzročamo ljudje.

Nedvomno branje takšne knjige zahteva napor od vsakogar, ki vstopa vanjo. V tem mrgolenju obrobnežev, čudakov, bolnikov, gnusob začutimo odpor in privlačnost hkrati, potruditi pa se moramo tudi, da razberemo osnovni vzorec tkanja. Slišano?, videno?, prebrano?, izmišljeno? je precejeno skozi pisateljev posebni ustvarjalni postopek, skozi sito samo njemu lastnega jezikovnega izraza; zadnje skrivnosti svojih magičnih podob pa kot da obdrži zase, jih ne pusti v preverljivi svet resničnosti (Parnik v ajdi). Arhaičnost pripovedi pa je prav tako ali mogoče še bolj zaznati v različici zgodb, ki jih je Marjana Sukič prevedla v tudi nam, ki tu živimo, malo odmaknjeno porabsko narečje.

Knjiga je izšla v zbirki Med Rabo in Muro, založila sta jo Podjetje za promocijo kulture Franc – Franc in Zveza Sloven-

ceva na Madžarskem, spremno besedo je napisal Franci Just, ilustracije pa prispevala Ditka Petrovič. B. B. LOGAR ■

Spomin na dobo čitalnic

Literarni večer pri Sv. Juriju ob Ščavnici

Je potekal v okviru prireditev kraja ob šestem občinskem prazniku, organiziralo pa ga je domače kulturno društvo. Prvi del večera je pripravila in vodila dijakinja ljutomerske gimnazije Alenka Kreft. S svojimi vrstniki Štefko Čuček, Melito Muhič in Boštjanom Petučnikom je predstavila različna, predvsem pesniška besedila – tuja in svoja. Očitno so mladi ljudje hoteli pokazati odraslim vse, kar se jih je dotaknilo, jim postalo všeč in obenem vsebuje tudi sporočilo mlade generacije svetu staršev. Premore sta zapolnili z glasbeno spremljavo flavtistiki Irena Kurboš in Tanja Kreft.

V drugem delu pa je nastopil znani rojak Miroslav Slana – Miros. O tem in onem se je z njim pogovarjala Breda Žunič. Predstavila nam je njegovo zanimivo, uspešno pa tudi burno in s številnimi težavami preprejeno življenjsko pot, na kateri mu je grozila pogojna zaporna kazen zaradi aforizmov, nenavadno zgodbo pa je doživela tudi njegova knjiga Proletarec. V kratkem času ni bilo mogoče opisati njegove vsestranske ustvarjalnosti – je pesnik, pisatelj, dramatik, esejist, časnikar, pisec aforizmov, besedil za popevke in najbrž še kaj. Sam je opozoril na pomembnost kraja, v katerem ali blizu katerega so bili rojeni znameniti Slovenci Bratko Kreft, Edvard Kocbek in Anton Korošec, in želeli je, da bi se nekdanja tradicija nadaljevala. Čitalniške večere pa so že davno zamenjali televizijski, pa vendarle bi kazalo obnoviti te nekdanje kulturne kali. Poslušalce so najbolj navdušile pesmi v prleščini, za katere sam pravi, da so se v njih najbrž pojavili prvi neposredni in najlepši vtisi iz otroštva.

Ogledali in kupili smo si lahko tudi literarno glasilo Prlek piše ..., prav tako delo mladih rok. Škoda, da se je zanimivega in zabavnega večera udeležilo le malo poslušalcev. A če hočemo, da bodo ljudje vsaj tu in tam kakšen televizijski večer zamenjati s »čitalniškim«, jih moramo vsaj malo »siliti« v to, povabiti, pripeljati s sabo, potem jim bo že postalo všeč. To seveda ne pomeni, da se moramo po vsej sili vrniti v 19. stoletje, ampak le, da tudi iz preteklosti lahko potegnemo in uporabimo to, kar je bilo v njej koristnega v prenovljeni obliki.

B.B.L. ■

ZKD Murska Sobota

Razcvet ljubiteljske kulture

Osebnost v mesecu aprilu so bila v Murski Soboti izvedena številna območna srečanja takšnih in drugačnih ljubiteljskih skupin. Ker se je vse zvrstilo v kratkem času in tako množično, ni bilo mogoče o vsem poročati v časopisu, zato se nam je zdelo prav, da o preteklih dogodkih in prihodnjih načrtih povprašamo Gezo Kišfalvija, vodjo območne izpostave sklada RS za ljubiteljsko kulturo v Murski Soboti.

Povedal nam je, da imajo registriranih 61 društev, redno pa da jih dela približno polovica. Pri tolikšnem številu uspešno delujočih društev je težko izpostavljati katekole, a vendar je treba omeniti vsaj tri zelo uspešne: Big Band, Godbo na pihala in Mešani pevski zbor Stefana Kovača. Pa tudi sicer, pravi, je v Murski Soboti veliko dobrih pevskih zborov, kot na primer zbor medicinskih sester, potem učiteljski na tretji osnovni šoli. Gledališko dejavnost »nosijo« skupina Torpedo, kulturna skupina Grajski strahci, folklor je močno zastopana v vaških okoljih: Beltinci, Šalovci, Gornji Petrovci, Dokležovje. Zelo dobro delajo tudi različne otroške skupine, veliko se jih uvršča na medobmočna pa tudi državna srečanja. Pomembno za delo je, da je po srečanjih vedno tudi strokovni razgovor za mentorje, tam dobijo napotke pa tudi informacije o možnostih dodatnega izobraževanja.

V Murski Soboti že dolgo deluje skupina Likos, ki vključuje ljubiteljske slikarje, tudi zanje so organizirani seminarji, a ker so večinoma v Ljubljani, se jih težko udeležijo. Zato bo letos organiziran seminar v Lendavi, naslednje leto pa v Ljutomeru, z mentorji, akademskimi slikarji in z razstavo, na kateri bo izbor najboljših del. Tako pri likovni kot pri drugih amaterskih dejavnostih je problem z mentorji, njihovo delo ni dovolj ovrednoteno, zato bi vsaj

de na to so Murski Soboti ponudili organizacijo državnega srečanja. Revija Separacija več ne izhaja, izhajajo pa njene edicije in upati je, da bo z ustreznim finančnim pomočjo in večjim posluhom

mentorje in vodje kulturnih društev. Njihovo delo zahteva dosti odpovedovanja, zlasti v tem času, ko imajo ljudje čisto druge načine zabave. Pa vendar se pokaže, ko vidijo rezultate svojega dela, da so veseli in zadovoljni. Veliko društev, ki so že zamrli, je v zadnjem času spet pričelo delati, ljudi je spet začel veseliti takšen način druženja – skupno delo, pogovori, veselje nad uspehom.

V letošnjem letu jih čaka še veliko prireditev: medobmočno srečanje odraslih pevskih zborov, medobmočno srečanje odraslih folklornih skupin, državno srečanje mladinskih gledaliških skupin, jeseni pa likovne razstave, različni seminarji, državno srečanje tamburaških skupin, srečanje literatov.

Za konec pa še pogledimo, kdo vse je sodeloval na območnih srečanjih: osem otroških pevskih zborov (Bogojina, Murska Sobota – šole I, II, III, Tišina, Grad, Beltinci), osem mladinskih pevskih zborov (Puconci, Murska Sobota, Grad, Sveti Jurij, Bakovci, Beltinci), devet lutkovnih skupin (Murska Sobota VV2 Talančjeva, OŠ IV, OŠ II, OŠ I, OŠ III, Gornji Senik, Beltinci), štiri otroške gledališke skupine (Murska Sobota, Gornji Petrovci, Bakovci, Kuzma), štiri odrasle gledališke skupine (Tromejnik, Nindrik indrik, Romani Union, Dokližanci – Pismoznalci), enajst otroških folklornih skupin (Beltinci – 5 skupin, OŠ II Murska Sobota, Romani Union, Gornji Senik, Tišina, Prosenjakovci).

Vse navedeno, zlasti zadnje, je razveseljivo, pa vendar bi bilo dobro razmisliti, da bi tolikšen plaz prireditev malo razmaknili, potegnili na daljše časovno obdobje, najbrž bi bilo bolj pregledno in lažje tako za obiskovalce kot tiste, ki bi pisali o njih. BBL ■

Koncert treh zborov

Vsoboški grajski dvorani so na prireditvi, imenovani 80 pomladi narodne pesmi med Muro in Rabo, nastopili kar trije pevski zbori: Mešani pevski zbor Avgusta Pavla iz porabskega Gornjega Senika pod vodstvom dirigentke Marije Trifus, Moški pevski zbor in Dekliški oktet Pevskega društva Odranci ter Mešani pevski zbor Vladimirja Močana, zbor Društva upokojencev Murska Sobota pod vodstvom dirigenta Franca Zvera.

Predsednik društva upokojencev Jože Vild je ob začetku koncerta dejal, da se morda komu zdi čudno, ker so zbori »privlečeni« z vseh vetrov, vendar gre za dejstvo, da imajo vsi v svojih repertoarjih pesmi iz pokrajine med Rabo in Muro, ki so nastale po drugi svetovni vojni, tudi v času, ko je bilo to marsikje prepovedano. Tako je vsak zbor zapel šest priredb ljudskih pesmi avtorjev Sama Vremška, Uroša Kreka, Radovana Gobca, Danijela Gruma, Vladimirja Močana, Gustava Gonze in Naceta Duha, na koncu pa še skupno tri skladbe Uroša Kreka, Jožeta Leskovarja in Jožeta Vukana. TOMO KOLEŠ ■

Kak je negda fajn bilou
Gledališka skupina Dokližanci – Pismoznalci, ki jo vodi Marija Zver

tisti, ki so učitelji, pa naj vodijo otroke ali odrasle, morali dobiti točke za napredovanje, o čemer pa že tečejo dogovori z ministrom za šolo. Tudi kritiki se velikokrat nočejo ukvarjati z ljubiteljsko kulturo – ko so medobmočne razstave, je potrebna strokovna komisija za izbor del, saj je dobro imeti kriterije. Soboški likovniki imajo v gradu svoje prostore, ki so resda malo premajhni, pa vendar koristni. Slikarji ljubitelji le redko lahko razstavljajo v galerijah, zato pač dobijo prostor v gradu. A ob otvoritvi bi vsak moral imeti nekoga, ki bi ga predstavil.

Literarna dejavnost je bila na začetku zelo razvejana, zdaj pa je malo upadla. Upanje pa je spet vzbudilo letošnje leto, ko se je na razpis za mlade literate prijavilo zelo veliko število avtorjev, in gle-

občin tudi ta revija spet začela izhajati.

Nosilci gledališke dejavnosti so mladi ljudje, predvsem študentje, združeni v gledališki skupini Torpedo in upajo, da jih bo selektor izbral za državno srečanje mladinskih gledaliških skupin, ki bo meseca maja v Murski Soboti. Zelo dejavne so tudi kulturne skupine, zlasti pa je treba pohvaliti delo Milivoja Roša v Porabju; tam vodi kar dve skupini, lutkovno in gledališko. Na letošnjem območnem srečanju je bilo na primer 9 lutkovnih skupin in 5 se jih je uvrstilo v nadaljnja tekmovanja, prav tako uspešna je bila otroška folklor, od 11 skupin se jih je uvrstilo 6. Dobro pa je, če si vsa srečanja ogleda le en selektor, da ne odločajo vsak po svoje, saj ima vsak svoje kriterije.

Ob vsem pa je treba pohvaliti

Vse zbrane v grajski dvorani je pred nastopom pevskega zbora Avgusta Pavla na začetku koncerta pozdravil predsednik DU Murska Sobota Jože Vild.

NOGOMETNA ŽOGA
EURO 2000

1.490.-

MURSKA SOBOTA, Nemčavci 1D

ellesse
MOŠKA POLO
MAJICA

- različne barve
- 100% pigueti
- bombaž

3.980.-

adidas

NOGOMETNA ŽOGA
TRICOLORE CLUB PRO

- trpežna - primerna za trening

3.980.-

POHODNE HLACE

4.980.-

ASKOT

NOGOMETNI COPATI
VIERA PU

4.980.-

**MESTNO KOLO
26 COL**

MISTRAL

- oprema: Shimano TY-22 in Grip Shift
- z vso ustrezno dodatno opremo
- 18 prestav GRIPSHIFT

24.900.-

PUMA

ŠPORTNI COPATI
BERMUDA LIGHTS

- zračni in udobni

4.980.-

OPOMBA: vse navedene cene so v SIT
HERVIS d.o.o., Šport in moda, Šmartinska 152G, 1000 Ljubljana.

Ponudba velja od 4. 5. do 18. 5. 2000 oz. do razprodaje zalog

**IZBERITE SI DARILO,
DA NA KONCU DOBITE
... AVTO.**

Dobrovnik 6/c
9223 Dobrovnik
Tel.: (069) 799 030
Faks: (069) 799 032

**AVTOSERVIS
LAJTER**

Prodaja in servis Fiat, Lancia, Alfa Romeo

Danes objavljamo imena nagrajencev tretjega kola akcije - Berite, da dobite!

Dobitnik gorskega kolesa je Miran Senčar, Žepovci 113, 9253 Apače

Iz tega kupčka pa smo izžrebali še dva dobitnika Vestnikovih majic:

Denis Ivančič, Grljanska 12, 9241 Veržej,

Julija Vogrinčič, Lemerje 80, pošta Puconci.

Dobitnik aparata gsm je Elemir Nemet, Čikečka vas 3a, 9207 Prosenjakovci.

Iz tega kupčka pa smo izžrebali še dva dobitnika Vestnikovih majic:

Štefan Režonja, Dolga vas 100, 9220 Lendava,

Marija Udavič, Dekani 12, 6271 Dekani.

Dobitnica nagrade - potovanje z Vestnikovim vlakom 3. junija 2000 v BOHINJ je Marjeta Kramberger, Kunova 42, 9245 Spodnji Ivanjci

Iz tega kupčka pa smo izžrebali še dva dobitnika Vestnikovih majic:

Alojz Ošlaj, Filovci 147, 9222 Bogojna.

Regina Kranjec, Brzinšek 19, 9226 Moravske Toplice.

Nagrajenci bodo prejeli potrdilo o nagradi oz. majico po pošti. Tokrat pa objavljamo tudi kupon s prvo četrtinko slike za izbiranje darila v mesecu maju:

Objavljamo tudi prvo četrtinko treh slik - daril. Izberite darilo, izrežite kupon in ... Mogoče se vam bo sreča nasmehnila 1. junija, ko bomo objavili imena nagrajencev tretjega kroga akcije - Izberite si darilo, da na koncu dobite ... FIAT PUNTO.

**NAGRADE ZA
4. krog**

4. 5. 2000

**ŽREBANJE
28. 6. 2000**

Vestnikov zlatnik za Evo Kovač

Z njo in doto je prišel tudi Vestnik

Vestnik že dolgo časa pošiljamo na naslov: Evita Kovač, Adrijanci 60, zato je v evidenci naročnikov, izmed katerih vsak teden izžrebamo dobitnika zlatnika zvestobe.

»Nisem Evita, ampak Eva! Res pa je, da je na časopisu ime Evita.«

»Naj ga spremenimo?«

»Naj kar ostane!«

Eva je povedala, da je naša dolgoletna naročnica. Vestnik je že prejela, ko je bila še dekle in je živel v Čikeči vasi. Pred več kot 20 leti, ko se je poročila v Adrijance pri Gornjih Petrovcih in vzela za moža Jožeta, je »prišel Vestnik z njo«, saj si ga je naročila na novi naslov. Eva Kovač živi z možem in sinovoma, 20-letnim Zlatkom in 18-letnim Jožetom, na veliki kmetiji. Imajo 11 krav molznic, dve breji telici in osem govejih pitancev.

Zakonca Kovač in njun sin Jože. Zlatko je bil zdoma. - Foto: Š. S.

Letno oddajo več kot 35.000 litrov mleka. Ukvarjajo se tudi s prasičerejo. Meso zimskih kolin predelajo v domačo goričko šunko. Seveda pa sami ne pojejo vseh sedem pitanih prasičev, ampak jim pri tem »pomagajo« delavci, ki jih pokličejo na po-

moč pri spravilu koruze in delanju silaže ter pri drugih večjih delih. Kovačevi imajo sicer 8,5 hektarja svoje in pet hektarjev najete zemlje. Pridelujejo koruzo, jesenski in pomladni ječmen, krompir, burgolo ...

»Težko je življenje na kmetiji. Ve-

liko samo delamo, zaslužek pa je bolj skromen. Veliko smo vlagali v gospodarski del naše domačije, zdaj pa je že čas, da obnovimo še stanovanjski del, toda ne vem, kje bomo vzeli denar,« je razmišljala Eva. Ta nam je v nadaljevanju povedala, da veliko dela pri živini, na polju in tudi v gospodinjstvu. Vsak dan vstane že ob 4.30, ko sinu Jožetu, ki se izobražuje za avtokleparja, pripravi zajtrk, da ne bi odšel na tešče v M. Soboto. Sin Zlatko pa se je vrnil pred kratkim od vojakov, zdaj pa občasno dela pri tesarskem mojstru. Ko bosta imela sinova redne dohodke, bo na kmetiji lažje. Vsi Kovačevi radi prebirajo Vestnik. Nekoč so imeli pri hiši dva tednika. Zaradi finančnih težav je bilo treba enega odpovedati. Vestnik je ostal. Š. S. ■

KUPON ZA 4. krog

4. 5. 2000

11. 5. 2000

18. 5. 2000

25. 5. 2000

HOROSKOP

OVEN

Ona: Zgodilo se bo tisto, za kar si še nedavno tega goreče zatnjevala, da se tebi enostavno ne more zgoditi. Toda še je čas, da poskusiš rešiti, kar se rešiti da. Obetajo se ti precejšnje težave z denarjem. **On:** Doživel boš precejšen poslovni šok, vendar pa ni nobenega razloga za panično obnašanje. Situacija se bo prej kot slej umirila. Povsem drugače pa bo na ljubljenskem področju, kjer se ti obeta prava pravcata avantura.

BIK

Ona: Nekdo ti sicer pomeni veliko več kot vsi drugi, vendar ti zaradi tega ni potrebno izgubljati glave. Tudi on ni ravno hladen, zato boš z malce potrpežljivosti dosegla, da bo prvi korak storil on sam. **On:** Prijeten pomenek se bo vse prehitro prevesil v nekaj povsem drugega in prav lahko se ti zgodi, da se boš zvečer znašel v povsem tuji postelji. Toda nikar se s tem preveč ne hvali, kajti vse skupaj lahko pride na povsem napačna ušesa.

DVOJČKA

Ona: Prisijena boš, da se postaviš na svoje noge, pa najsi to zadeva zasebno ali poslovno zadevo. Lahko bi se reklo, da se boš še kar znašla, seveda pa brez manjših spodrsiljav enostavno ne bo moglo iti. **On:** Poslovna uspešnost ti dviga ugled in položaj, toda ali ni že čas, da poskusiš biti uspešen tudi v ljubezni? Verjetno ne boš imel dovolj moči, da bi se upri skušnjavi, ki jo zate pomeni vsak poslovni izziv.

RAK

Ona: Prišel bo odgovor na dolgo pričakovano vprašanje in morala se boš dokončno odločiti. Obeta se ti prijetna avantura, iz katere lahko izveleš tudi obilo materialnih koristi. Toda pazi, da se ne zapleteš v lastne mreže. **On:** Raje dvakrat premisli, preden boš obsodil nekoga, ki mogoče sploh ne bo kriv. Tvoje težave so predvsem posledica tvojih in ne prijateljevih napak. Še vedno pa se ne boš mogel odločiti med koristjo in zabavo.

LEV

Ona: Pustolovščina, ki te tako mika, je precej manj zanimiva, kot pa si pomislila na prvi pogled. Seveda pa je vse odvisno predvsem od tega, ali ti je v ljubezni pomembnejša stabilnost ali pa trenutna zabava. **On:** Sicer boš poskušal poslušati dobronamerne nasvete, vendar pa ti tvoja trma ponovno ne bo pustila ukloniti se. Proti koncu tedna se ti bo odprla nepričakovana poslovna alternativa, ki je doslej sploh nisi opazil.

DEVICA

Ona: Prepusti se svojim čustvom in si privošči prijeten konec tedna. Vse kaže, da se je stara zgodba ponovno začela, le da so tokrat osebe druge – mogoče ravno tiste prave. Za delo pa bo čas drugič. **On:** Poslovna uspešnost ti bo začela počasi presedati in kaj kmalu se boš zalotil, da ti pogled zahaja k prijetni sodelavki. Povabi jo na prijetno večerjo, saj ne moreš ničesar izgubiti, pridobiš pa lahko ogromno.

TEHTNICA

Ona: Prav ti bodo prišli stari prijatelji, na katere si že skoraj pozabila. Prijetno presenečenje ti bo popestrilo običajen vsakdanjik, hkrati pa ti bo prineslo tudi obilo snovi za razmišljanje. **On:** V prihodnjem tednu se ti obeta marsikaj prijetnega in vznemirljivega, zato nikar ne omahuj, temveč zgrabi ponujeno priložnost. Znanec ti bo sicer poskušal nagajati, vendar pa se bo na koncu ujel prav on sam.

ŠKORPIJON

Ona: V zapleteni osebni zadevi se boš ravnala predvsem po svojem občutku, čas pa bo povedal ali je bila ta odločitev tudi prava. Toda nikar se preveč ne zanašaj na svojo srečno zvezdo, raje si srečo prisluži. **On:** Z ostro pripombo boš užil staro prijateljico, ki si že dalj časa prizadeva, da bi postala tudi nekaj več. Dobro premisli, ali je to res tisto kar si želiš ali pa je vse skupaj le posledica nagovarjanja tvojih znanec.

STRELEC

Ona: Uspelo ti bo zaplesti stvari, ki so v bistvu povsem preproste. Zato se nikar ne čudi, če se bodo prijatelji zabavali na tvoj račun. Nekdo pa se vendarle ne bo smejal, ampak bo raje izkoristil ponujeno priložnost. **On:** Tvoj trenutni položaj ti pač ne dopušča nikakršnega zamerjanja tvojih obveznosti. Pogled malo okoli sebe in takoj boš opazil nešteto priložnosti. Čaka te presenečenje v zvezi z ljubeznijo.

KOZOROČ

Ona: Nekatere noči ne boš imela pravega spanca, saj je pod pepelom preteklosti še vedno nekaj tlečih isker. Prijatelji te bodo sicer povabili na zabavo, vendar pa boš konec tedna preživela na povsem drugačen način. **On:** S svojo prijaznostjo in odkritostjo si boš zagotovil podporo vseh, tudi tistih, ki te sicer ne prenašajo ravno najbolje. Vrata so torej odprta, potrebno je le še vstopiti in storiti pravo stvar.

VODNAR

Ona: Prijatelj, ki si mu sicer izredno naklonjena, niti ne sluti o tvojih čustvih, zato je najbolje, da mu poskusiš odpreti oči. In nikar se preveč ne obotavlja, saj se ti izgubljena priložnost zlepa ne bo ponovila. **On:** Ne bo odveč, če boš malce pokazal svoje zobe, saj te bodo v nasprotnem primeru potisnili ob zid. Zaljubljen boš, vendar pa se boš še vedno spraševal ali je to tisto ta pravo. Raje se kar prepusti občutku.

RIBI

Ona: Nad nekom boš presneto razočarana, vendar ne v takšni meri, da bi mu tega ne uspela pozabiti. Opravičilo bo prišlo na povsem nepričakovan način, ki ti bo dobesedno izpodnesel tla pod nogami. **On:** Še vedno pogrešaš nekdanji mir in sigurnost, pa čeprav si venomer dopoveduješ ravno nasprotno. Sicer se boš poskušal zakopati v posle, a ti to ne bo prav nič pomagalo. Pojdi raje v družbo in se zabavaj.

Na koncertu skupine Siddharta

Dober nastop, slabo ozvočenje

Med 1100 obiskovalci največ srednješolk in srednješolcev

Petkov koncert skupine Siddharta na grajskem dvorišču je bil nekaj posebnega. V Soboti se je zgodil prvič tako zgodaj (aprila) koncert pod milim nebom in prvič je mlada priljubljena ljubljanska skupina nastopila na open-airu. Organizator – MIKK – si ne bi mogel izbrati boljšega termina; ta petek je bil zares eden najtoplejših dni, nebo je bilo kristalno jasno pa še šolarji, ki sestavljajo največji del oboževalcev Siddharte, so začeli s počitnicami, zato ni čudno, da jih je bil soboški park poln ves dan, saj tisti, ki prihajajo od drugod, zaradi koncerta sploh niso odšli domov.

Prva je nastopila mariborska skupina Shit Happens, ki ima v svojem repertoarju predvsem priredbe znanih rockovskih viž. Sledila je najsvetlejša točka večera, ki se je pozornejšim poslušalcem najbolj vtisnila v spomin: nastop lendavske skupine Juff. Zmagovalci izbora za Rock Otočec v Čardi s svojim takratnim glasbeno popolnim/odrsko nepopolnim, a sedaj že kulturnim koncertom so svoje izvajanje tokrat dvignili še na višji nivo. Odigrali so zelo dober koncert, pokazali korekten odnos do svojega dela, brez nepotrebnih frazarjenj in važenja, ter naredili najbolj premočrtno kompakten vtis. Seveda bi lahko bilo še boljše, ampak priložnost za to bo prišla, ko bodo na koncertih sami v vlogi zvezd. In čas je že, da fantje začnejo resno razmišljati o zaprtju v studio in snemanju prave CD-plošče, saj imajo v svojem melodičnem kitarskem rocku kar nekaj pesmi, ki gredo hitro v uho in bi lahko bile potencialni hit, še posebej, ker jim tudi angleščina ne »škripa«.

Ena najbolj obetavnih slovenskih skupin – čeprav so njeni člani že stari mački – Shyam iz

Pevac Tomi je avtor vseh skladb in besedil skupine Siddharta.

Krškega pri pretežno srednješolskem občinstvu ni naletela na ugoden odziv. Njihovo eksperimentiranje rocka je sicer inteligentno in kakovostno, vendar ima večji učinek, če ga poslušamo zbrano v domačem naslonjaču. Pa tudi publika, ki je nestrpno čakala Siddharto, ni bila pravišnja za tovrstno zvrst glasbe. Mogoče bi skupina Shyam morala nastopiti prva, ko je bilo

poslušalstvo še bolj zbrano, ne pa pred glavnimi zvezdami večera.

No, po pol enajsti zvečer so končno prišli – oni. Takšne euforije ter cviljenja in vreščanja najstnic, ki je spominjalo na čase Beatlesov, slovenska rockovska skupina verjetno še ni doživela. Fantje so popularni tudi med našo mladino, ki je prav nič ne moti ljubljansko narečje pevca. Sam nastop bi težko strnili v eno

samo oceno, ker ni bil enosmerno začrtan. Zamegljen vtis pa gre pripisati tudi slabemu ozvočenju, ki ga je skupina sama pripeljala s seboj, na kar organizator v prihodnje ne bo več pristal. Člani skupine Siddharta delujejo v nekaterih komadih zares mednarodno, v nekaterih celo dolgočasno, v nekaterih pa presenetljivo. Najboljša točka: prvi od dveh dodatkov, kjer so zagrli svojo Indijo in priredbo skupine Radiohead Fake Plastic Trees. Za zdaj se fantje morajo

pač zatekati k priredbam Metallice in Faith No More, saj z enim CD-jem še nimajo dovolj koncertnega materiala. Vendar bo tega kmalu več kot dovolj, saj se že pripravljajo na snemanje druge studijske plošče. Zares velika skupina pa bodo postali šele, ko se bodo otresli pretirane sproščenosti in pobranih vzorcev obnašanja od drugih mednarodnih skupin.

TOMO KOLEŠ ■

Peto regijsko geografsko tekmovanje

Zelo dobro pripravljene ekipe

Sedemnajstega aprila je bilo na OŠ Gornja Radgona 5. regijsko tekmovanje iz geografije. Na njem je sodelovalo petnajst osnovnih šol iz Pomurja.

Najprej so se učenci pomerili v pisnem testu na temo kartografija in astronomija. Temu je sledilo terensko delo v okolici šole, kjer so učenci merili temperaturo, opazovali vreme, merili naklone zemljišča na različnih lokacijah, opazovali pokrajino in se seveda pravilno orientirali s pomočjo karte. In rezultati? Vse osnovne šole so pokazale, da so na to tekmovanje prišle zelo dobro pripravljene, tako da je o zmagovalcu zaradi istega števila točk odločal čas oddaje pisnega testa. Zmagala je ekipa OŠ Gornja Radgona pred ekipo OŠ Odanci in OŠ Radenci. Na državnem tekmovanju se je uvrstila samo prvovrščena ekipa.

TL - JG ■ Zmagovalci geografskega tekmovanja s svojo mentorico.

Z našega štedilnika

Zelena juha

Piščančja bedra sladko kislega okusa

Koruzni narastek Sveža solata

Jagode z vinom

Branko ČASAR, kuharski mojster v hotelu Diana

Zelena juha

150 g blitve, 150 g solate, 400 g krompirja, 1200 cl vode, 160 g navadnih klobas, 20 g česna, 2 cl olja, sol, poper

Krompir olupimo, narežemo na kocke, damo v lonec, solimo in zalijemo z vodo. Počasi kuhamo do mehkega. Med tem časom, ko se krompir kuha, blitvo in solato očistimo, operemo in narežemo na rezance. Kuhan krompir z vodo pretlačimo, ponovno pristavimo, dodamo na rezance narezano blitvo in solato. Počasi kuhamo 5 minut, nato dodamo na rezance narezano klobaso, katero smo s sesekljanim česnom na olju malo prepražili. Vse skupaj preverimo in po potrebi začnimo.

Piščančja bedra sladko kislega okusa

1600 g piščančjih beder, sol, 10 g mleto rdeče paprike, 10 g škrobne moke, 150 g čebule, 30 g česna, 8 cl olja, 20 cl rdečega vina, 10 cl smetane, 3 cl medu, 3 g chilija, 20 g suhih jurčkov, lovorjev list, bezgov kis

Piščančja bedra v hladni vodi operemo, s krpo osušimo, natremo s soljo in mleto papriko kateri smo primešali škrobno moko. Pustimo stati 30 minut. Olje v kozici segrejemo, na njem z vseh strani popečemo bedra in jih vzamemo iz kozice. Na prostanku olja prepražimo sesekljano čebulo in česen. Dodamo bedra, lovorjev list in chili. Prilijemo vino in smetano, dodamo jurčke. Pokrijemo in dušimo pri zmerni temperaturi 20 minut. Bedra vzamemo iz

omake. Omako prepasiramo, ji primešamo med, jo na vročem ognju povremo, da postane kremasta. Okus popestrimo z bezgovim kisom. Vroča bedra prelijemo z omako in serviramo.

Koruzni narastek

50 g masla, 60 g čebule, 80 g mesnate slanine, 70 g ostre moke, 250 cl mleka, 250 g koruznega zrnja (zamrznjeno ali vloženo), 60 g koruznega zdroba, 2 jajci, sol, poper

Maslo v ponvi razpustimo, na njem prepražimo na kocke narezano čebulo in mesnato slanino. Ko postekleni, pomokamo, premešamo in zalijemo z mlekom. Mešamo, da prevre. Odstavimo, malo ohladimo, dodamo koruzo, koruzni zdrob, rumenjaka, sol in poper. Dobro premešamo. Dodamo še sneg beljakov in rahlo premešamo. Damo v pekač, katerega smo premazali z maslom in posipali s koruznim zdrobom. Pečemo v pečici 30 minut pri 170°C.

Sveža solata

300 g glavnate zelene solate, 300 g ohrovt, 20 cl pomarančnega soka, sol, poper, 200 g pomaranč, 3 cl olja

Solato in ohrovt v hladni vodi dobro operemo. Pomarančni sok, sol in beli poper dobro premešamo. Solatne liste naložimo v skledo in jih pomešamo s solatno omako. Pomarančo olupimo, razrežemo na krljce, razdelimo po solati in tik preden serviramo pokapamo z oljem.

Jagode z vinom

600 g svežih jagod, 60 g sladkorja v prahu, 5 cl limoninega soka, 20 cl sladkega vina, 20 cl sladke smetane

Jagode očistimo, v hladni vodi operemo ter odcedimo. Narežemo na lističe in damo v skledo. Potresemo s sladkorjem v prahu, pokapamo z limoninim sokom, prelijemo z vinom in pustimo stati (marnirati) na hladnem 20 minut. Nato jagode odcedimo in jih damo v steklene kozarce. Sladko smetano stepemo in ji dodamo marinado, tako da dobimo kremni preliv.

Jagode v kozarcu prelijemo s prelivom, dekoriramo z listom jagode in hladno serviramo.

Po več letih pomursko gospodarstvo lani uspešnejše

Skoraj šestkrat večji dobiček

561 podjetij ustvarilo več kot 3 milijarde tolarjev in pol čistega dobička

Čprav se je fizični obseg industrijske proizvodnje v pomurskih gospodarskih družbah lani zmanjšal za pol odstotka, je bilo poslovno leto 1999 eno uspešnejših v zadnjih letih. Še v letu 1997 je pomursko gospodarstvo kot celota poslovalo z izgubo, predlani je že ustvarilo 597 milijonov tolarjev čistega dobička, lani pa se je čisti dobiček povečal skoraj za šestkrat in je znašal 3,564 milijarde tolarjev.

Na podružnici agencije za plačilni promet v Murski Soboti so na včerajšnji tiskovni konferenci povedali, da je prišlo do porasta čistega dobička predvsem zaradi povečanja dobička uspešnih gospodarskih

družb. Teh je bilo lani 561, poslovale pa so s 36,6-odstotka povprečnim večjim dobičkom, z izgubo je poslovalo 352 podjetij, ki so izgubo povečala za 14,4 odstotka, medtem ko je 107 pomurskih gospodarskih družb poslovalo brez izgube pa tudi brez dobička.

Spodbuden je podatek, da se je lani izboljšalo stanje glede plačilne sposobnosti in likvidnosti pravnih oseb. Blokirani žiroračun je lani sicer imelo več pravnih oseb, vendar je bil povprečni znesek blokad nižji kot v letu 1998.

LUDVIK KOVAČ ■

Grenak priokus podpisa aneksa ZOTKS

Od vseh pomurskih županov prišel – le eden!

Rado Stojanovič doslej največji dedek Mraz

Pravzaprav bi na mestu tega članka morala biti še fotografija županov, kako v Zavarovalnici Triglav podpisujejo aneks števil 5 k dogovoru o oblikovanju in financiranju programa Regionalnega centra ZOTKS s sedežem v Murski Soboti, vendar je ne more biti, ker se je od vseh pomurskih županov slovesnega podpisa udeležil le eden, in sicer Danijel Kalamar, župan občine Grad, pa še ta je moral predčasno zapustiti sestanek.

Seveda je takšen odziv naletel na ustrezno reakcijo. Rudi Cipot je dejal, da se takšne stvari dogajajo že dalj časa: »Škoda pa je, ker gre za bazo potencialnih kadrov za razvoj podjetij in občin, in ravno oni bi morali to znanje maksimalno uporabiti. Da se to da, dokazuje naš Regionalni center, to pa pomeni, da ne deluje »brez veze«. Ni dovolj, da se podpisše neki aneks in se iz proračuna izloči del sredstev, treba je imeti ustrezen vsebinski vidik.

Še ostrejši je bil Geza Farkaš, po novem podpredsednik ZOTKS M. Soboti: »Cesta preteklosti je makadam, cesta sedanjosti asfalt, cesta prihodnosti pa znanje. Pri nas pa se preveč obremenjujemo s preteklostjo in sedanjostjo, na prihodnost pa nihče ne misli. Če že gradimo npr. domove za starejše, proti čemur nimam nič proti, moramo ustrezno poskrbeti tudi za mlade. Ko z ZOTK-e kličemo župane, nam vsi potrdijo, da bodo prišli.

da bi se nas tako čimprej rešili. Pomurja ne bomo rešili niti s cestno niti z železnico, ampak z usposobljenostjo pravih mladih ljudi.«

Glavni tajnik ZOTKS Rado Stojanovič je potrdil, da se na državnem nivoju ubadajo s še hujšimi težavami glede odnosa ljudi in institucij, ki jih ne morejo pritegniti niti za 15 minut, kaj šele za eno uro: »Očitno so nekateri prišli do ugotovitve, da mladi niso ustrezna politična baza.« Nadaljeval pa je bolj optimistično z obljubo, da bosta iz ZOTKS za vsak vloženi tolar prišla nazaj dva, v pomursko okolje pa trije ali štiri, kar je tako razveselilo Rudija Cipota, da je izjavil: »To je doslej najlepša izjava,

kar sem jih slišal, tudi če štejem obljube ministrov in druge. Rado, ti si do zdaj naš največji dedek Mraz.« Poudaril je, da je ZOTKS organizacija, ki ni državno predpisana in deluje na interesni ravni ter je mogoče edina, ki nekaj daje. Dodal je, da so tudi sami ustanovili izobraževalno raziskovalno fundacijo, iz katere bo šel kapital za vse tiste, ki se bodo po šolanju vrnili v domače okolje.

Pred tem je strokovni vodja, dr. Mitja Slavinec, predstavil delo in program Regionalnega centra in povedal, da je Zveza ob svoji 50-letnici podelila priznanje OŠ III M. Soboti kot najboljši šoli pri razvoju tehnične kulture v Sloveniji. V svojem govoru pa se je spomnil tudi vodje centra Ludvika Fila, ki je ravno v času sestanka moral iti pod kirurški nož. V odsotnosti županov so aneks tako podpisali le nekateri ravnatelji šol, tajnik mestne občine M. Soboti Tibi Cigut, podžupanja radenske občine ga. Safran in podžupan občine Gornja Radgona Janko Irgolič.

TOMO KOLEŠ ■

Ob dnevu zemlje – 22. Aprilu

Zemlja je podlaga za življenje ljudi in biokemične procese, ki so pomembni tako za človeka kot delovanje in življenje zemlje same, seveda v povezavi s celotno biosfero. Okolje in človek sta med seboj tesno in zapleteno povezani sestavini narave. Očitno je, da sta človekovo življenje in zdravje odvisna od okolja, vendar se tega ne zavedamo dovolj.

Narava je človeku ponudila zavetje, ga učila in vzgajala, mu dajala hrano za preživetje in ga oblačila. Človek je živel v njenem okrilju, dokler se ni postavil na vrh naravne piramide. Povzdignil se je nad naravo in se ovekovčel kot nezmisljiv, razumen in vseveden vladar. Kot pa vidimo danes, se je krepko zmotil. In kako se narava odziva na te spremembe?

Zdi se, da narava pošteno vrača udarce, ki jih prejema od človeka. Človek ji prizadeva rane, ko jo v želji za čim večjim finančnim zaslužkom brezobzirno izkorišča. Na ta način si sam žaga vejo, na kateri sedi. Narava pa vrača udarce tako, da se je okrog našega planeta že ustvarila topla greda, stanjšala se je ozonska plast zraka. Človek samega sebe zastruplja s škodljivimi plini, s pesticidi zastruplja zemljo, ustvarja možnosti za njeno erozijo, nasilno posega v njeno ravnovesje, seka gozdove, povečuje količino odpadkov in ne ve, kam bi shranil škodljive snovi. Zaradi vseh teh dejavnikov nastajajo iz dneva v dan nove bolezni, zoper katere človek praktično nima nobene moči.

Zaradi vseh teh nevarnosti si ne upamo v gozd, na travnik ali polje, k reki ali jezeru, kjer bi se lahko sprostiti in začutili har-

monijo z naravo. Zato raje sedimo doma, kjer se počutimo varne, ter večino časa preživimo pred televizorji in računalniki.

Narava pa se ne maščuje človeku le neposredno, ampak napada tudi sestavine, iz katerih človek s presnovo ustvarja energijo za življenje. Na udaru so torej hrana, voda in zrak, ki so osnova za ustvarjanje energije življenjskega pomena.

Človeštvo je od leta 1992 do 1997 poraslo za približno 450 milijonov, to pa presega število prebivalcev ZDA in Rusije skupaj. Rast prebivalstva je dejanski vzrok številnih okoljskih in socialnih problemov. Zmanjšati rast prebivalstva, ki danes rekordno narašča skoraj za 90 milijonov letno, je prednostna naloga sveta. Države v razvoju (afriške dežele, Kitajska in druge) imajo zelo veliko rast prebivalstva, največkrat tudi zaradi manjše splošne razgledanosti in socialnih razmer. V državah v razvoju so najpomembnejša vprašanja, kako prehraniti to prebivalstvo s hrano in vodo ter jim omogočiti bivanje in preživetje. Problemi prebivalstva v industrijskih državah pa so povsem drugačni, saj so dosegli stopnjo rodovitnosti pod ravnijo reprodukcije. Za to pa sta največkrat kriva hiter gospodarski razvoj in

naraščajoče bolezni.

V današnjem hitrem tempu življenja se dogajajo različne spremembe v naravnih sistemih, ki vplivajo na ljudi, naravo, rastline, živali, materiale itd. Za veliko večino škodljivih snovi, ki krožijo v različnih življenjskih ciklikih, poskrbi narava sama, da krožijo v presnovnih ciklikih brez obremenitev za okolje.

Človek pa ustvarja s svojimi dejavnostmi, gospodarskim razvojem in industrializacijo dodatne dejavnike tveganja, ki lahko vplivajo na okolje in ljudi. Narava jih seveda zelo težko uniči ali presnovi, vse to pa poteka v zelo dolgem časovnem obdobju.

Kakšne spremembe lahko pričakujemo?

Saj veste – oceani bodo narasli in ogrozili obmorske kraje, nekateri otoki v morju bodo izgubili (Deviški, Maldivi), vedno hujše bodo naravne katastrofe v obliki orkanov, tajfunov, poplav, suš, viharjev in drugih pojavov. Danes še vedno uporabljamo ogromne količine fosilnih goriv za avtomobile, za ogrevanje naših domov in v industriji. Pri tem pa bomo še dodatno onesnaževali ozračje. Zato bo morala biti uporaba fosilnih goriv pod nadzorom, pa čeprav so raziskave pokazale, da nafte in nekaterih surovin kljub vsemu ne bo tako hitro zmanjkalo, in ko vemo, da se lahko pridela dovolj hrane ob zmanjšani uporabi pesticidov in umetnih gnojil.

Kaj sploh lahko naredimo in spremenimo?

Za začetek je dovolj, da v primerih, ko lahko določeno pot prehodimo ali se peljemo s kolesom, to res naredimo, ne da bi zapeljali avto iz garaže. Pri tem pa čimbolj izkoristimo javna prevozna sredstva (vlak, avtobus). Za začetek bi bilo dovolj doseči vsaj to, da pločniki in kolesarske steze ne bi bili parkirišča. Namesto fosilnih goriv bi lahko uporabljali plin ali bi uporabljali obnovljive vire energije (biomasa) in tako močno zmanjšali onesnaževanje. V gospodarstvu pa bi morali upajati v proizvodnjo ekološko prijazne tehnologije, ki ne bi proizvajale strupenih snovi. Prav tako velik napredek pa lahko dosežemo s tem, da omejimo uporabo umetnih ali kemičnih snovi do te mere, da se uporabljajo le tam, kjer je to potrebno.

Etika do narave se mora spremeniti. Ljudje ne smemo več živeti na račun narave, ne da bi z njo ravnali gospodarno in sonaravno. Ta globalni odnos do narave je potrebno s človeške strani kultivirati na primeren način ter povečati ekološko socialno kontrolo in začeti spremljati svoj odnos do narave. Ljudje se moramo osvestiti, da narava človeku ne pomeni zgolj množično gospodarsko dobrino in zbirko naravnih dobrot, temveč tudi habitat v širšem pomenu besede.

ŠTEFAN SMODIŠ ■

Anketa

»Prostovoljno delo me izpopolnjuje!«

Petnajsti april je dan mladih prostovoljcev, ki se širom po Sloveniji vključujejo v najrazličnejše oblike prostovoljnega dela. Ob povečevanju socialnih stisk ljudi je takšno delo še kako dobrodošlo in družbeno pomembno. Na srečo lahko ugotovljamo, da se nekateri mladi že dovolj zavedajo pomena prostovoljnega dela, še posebno naši anketiranci, ki smo jih obiskali na murskosoboški gimnaziji, delujejo pa pod okriljem prof. pedagogike in sociologije Katice Mladinovič. Prostovoljno delo imajo v sklopu obveznih izbirnih vsebin, ugotavljajo pa, da se v to obliko vsako leto vključuje več dijakov.

Simona Bohar, Murska Soboti (3. letnik):

»Vključena sem v prostovoljno delo na I. osnovni šoli v Murski Soboti, pri učenju pomagam tistim učencem, ki imajo kakršne koli težave. Tja grem tudi do trikrat na teden, kakor me pač potrebujejo. Učim osmi razred, v začetku sem imela dve učenki, zdaj imam eno, s katero sem skupaj že drugo leto. V tem času sva se zelo zblížili, več mi zaupa, učim pa jo tiste predmete, kjer ima težave. Prostovoljnega dela bi vsekakor moralo biti še več, saj vidim, koliko to pomaga tistim, ki jih učim, na žalost pa marsikateri ne upa povedati, da ima težave, ki jih skupaj lahko zelo hitro rešimo.«

Petra Jauk, Rakičan (2. letnik):

»Obiskujem otroški oddelček v bolnišnici, kjer otrokom pravzaprav krajšamo čas. Z njimi se igramo, pogovarjamo, skupaj gledamo televizijo, počnemo pač vse, kar jih veseli. Tukaj je veliko težje kot v vrtec, saj otroci odhajajo domov in spet prihajajo novi, tako da se ne morejo tako zelo navezati nate, čeprav se nekateri zelo hitro. Nasploh pa vedno bolj ugotavljam, da je veliko ljudi, ki bi potrebovali pomoč, mladi pa se žal ne vključujejo preveč, saj si mislijo, da za to nimajo dovolj časa.«

Ivo Kalazič, Černelovci (3. letnik):

»Letos sem se odločil, da bom obiskoval vrtec, in od začetka šolskega leta sem vključen v vrtec v ulici Štefana Kovača, kamor hodim vsako sredo po dve uri. Tam se z otroki igram in moram povedati, da mi je zelo všeč, potreben pa je pravi pristop, da se otroku lahko približam. V začetku je bilo sicer nekoliko težje, saj me otroci niso takoj sprejeli, zdaj pa so se name že navadili in zato veliko lažje delamo. Nasploh lahko rečem, da mi prostovoljno delo zelo veliko pomeni, saj se dogaja vedno kaj novega, delo z drugimi ljudmi je zelo zanimivo, menim pa, da bi tega moralo biti še več, predvsem bi se lahko vključilo več fantov.«

Branka Toplak, Murska Soboti (2. letnik):

»Jaz pomagam učencem doma pri učenju, če imajo kakšne težave v šoli. Trenutno hodim k enemu učencu, ki ga učim slovenski jezik, kar traja do dve uri, enkrat na teden. V začetku je bilo sicer malo nezaupanja z njegove strani, zdaj pa že lepo sodelujeva, navadil se je name, zaupa mi in tako mu lahko tudi ustrezno pomagam, zdaj je že zelo napredoval. Glede prostovoljnega dela lahko rečem, da je zelo lep občutek, ko lahko nekemu pomagam, mu prenesem npr. svoje znanje. Čez čas postane to del tebe, delo te vedno bolj izpopolnjuje.«

Mojca Pirling, Lipovci (3. letnik):

»V sklopu prostovoljnega dela sem vključena v vrtec v Gregorčičevi ulici in zdaj hodim tja že drugo leto. Lani sem bila pri starejši skupini, letos pa sem v jaslicah, kjer mi je bolj všeč. Tukaj so otroci med prvim in drugim letom starosti, in ko se ukvarjam z njimi, zelo uživam. Mislim, da bi moralo biti še več mladih vključenih v prostovoljno delo, verjetno pa se ne vključujejo, ker tega sploh prav ne poznajo. Spoznati bi morali to delo, potem bi tudi spremenili mnenje.«

Kornelija Flisar, Murska Soboti (2. letnik):

»Enkrat na teden hodim po dve šolski uri v bolnišnico na otroški oddelček, kjer mi je zelo všeč. To je pravzaprav sprostitev tudi zame, saj se ob igranju čisto prepustim preprostem veselju in brezskrbnosti. V začetku sicer nisem vedela, kako naj se otrokom sploh približam, zdaj pa sem se na delo z njimi že zelo navadila, tako da hitro navežemo stike. Meni prostovoljno delo zelo veliko pomeni in mislim, da če v življenju delaš s srcem, potem ne delaš to zaradi denarja, pač pa je to v tebi.«

DARJA TIBAOT, FOTO: N. JUHNOV ■

Pogovor s prvim možem pomurskih sindikatov Danilom Šipošem

»Popotnica delavcem ni rožnata!«

Delavski praznik je gotovo prava priložnost za pogovor o aktualnih zadevah, ki najbolj tarejo zaposlene v pomurskih podjetjih. Za sogovornika smo izbrali sekretarja Območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov za Pomurje Danila Šipoša, ki je pred približno štirimi meseci prevzel to odgovorno funkcijo.

Kakšno popotnico ste dobili od dotedanjega prvega moža pomurskih sindikatov Janeza Kovača?

Danilo Šipoš: Ker smo že doslej delali timsko, poleg Janeza Kovača še štirje sekretarji v posameznih upravnih enotah, izraz popotnica ne bi bil najustrežnejši. Tako se je z upokojitvijo prejšnjega sekretarja območnega sindikata nadaljevalo že prej skupaj začeto delo, ki izhaja iz naših aktov, splošnih ciljev in nalog Zveze svobodnih sindikatov. Če bi primerjal situacijo, ki se je pojavila ob koncu 1999. in v začetku 2000. leta, s prejšnjimi leti, bi moral povedati, da leta za sindikate ni preveč rožnata. Zlasti mislim na naše članstvo v podjetjih, družbah in ustanovah, kajti njihovo število se zmanjšuje, plače pa marsikje zaostajajo, čeprav uradni podatki kažejo drugače. To se navsezadnje kaže tudi v skupnem finančnem rezultatu območne organizacije pomurskih sindikatov. Istočasno smo imeli ob prehodu v novo leto 2000 odprto vprašanje reorganizacije, ko naj bi se pomurska območna organizacija pridružila mariborski. To je povzročilo dodatne skrbi in aktivnosti, zato je bilo v začetku mojega mandata precej nepredvidenih nalog. Tako smo morali poskrbeti tudi za zagotavljanje denarja za nemoteno delovanje območne organizacije ZSSS.

Zelo omejena vloga sindikatov

Kakšen je nasploh odnos sindikatov do aktualnih družbenih razmer? V mislih imam predvsem skrb zbujačo gospodarske razmere v Pomurju.

Danilo Šipoš: Odnos sindikatov se kaže na več načinov. V naši pristojnosti je sklepanje kolektivnih pogodb, s pomočjo katerih naj bi naše članstvo pridobilo določene ugodnosti. Na žalost moram povedati, da največjo bitko vodimo za to, da sploh ohranimo doslej pridobljene pravice delavcev; tako v normativnem kot tarifnem delu kolektivnih pogodb. Prišlo je le do zelo majhnih popravkov pri prejemkih zaposlenih, upoštevajoč eskalacijsko klavzulo in inflacijo. Zaskrbljeni pa smo nad gospodarskim stanjem v Pomurju, ki je bilo že od nekdaj na prvem mestu po številu stečajev v Sloveniji. Marsikdo še danes čuti posledice izgube delovnega mesta. Pri tem pa je vloga sindikatov zelo omejena. Če gre za stečaj, nam ne preostane nič drugega kot to, da poskušamo prek naše pravne službe izterjati neizplačane terjatve delavcu, ki so nastale pred uvedbo stečaja. Žal je praksa takšna, da se stečajni postopki vlečejo nekaj let in nam v zelo redkih primerih uspe iztržiti minimalni znesek, zato bi morali zakonodajo bistveno spremeniti, če bi hoteli ohraniti premoženje, ki ostane v stečajni masi.

Ob tem se postavlja vprašanje, kako preseči prevelik razkorak med težavami podjetij in interesi članstva?

Danilo Šipoš: Zame je odgovor teoretično zelo enostaven, realizacija pa je bistveno drugačna. Gospodarstvo je treba dvigniti na tako raven, da do teh razkorakov ne bo prihajalo, na kar pa sindikati ne moremo veliko vplivati. Če bi šli v izenačevanje teh razkorakov, bi morali pristajati na zmanjševanje pravic delavcev. Tega pa seveda ne moremo podpreti.

Ob krčenju proizvodnih programov se stalno zmanjšuje število zaposlenih. Kaj konkretnega lahko za zmanjšanje brezposelnosti storite v sindikatih?

Danilo Šipoš: Če gre za ugotavljanje trajnih ali začasnih presežkov v posameznih družbah, je osnovna naloga sindikata, da skrbi za to, da delodajalec dosledno spoštuje delovnopravno zakonodajo. Tako sindikat ocenjuje pravilnost izvajanja postopkov. Na število presežnih delavcev pa imamo žal zelo majhen vpliv. Teoretično je mogoče izpodbijati odločitve delodajalca, delno prek sindikalnih akcij in v okviru pristojnosti svetov delavcev, s katerimi v takih primerih sodelujemo, vendar mu je težko dokazati, da so njegove strokovne službe napačno ocenile situacijo. Ostane nam le skrb, da med presežne delavce ne pridejo delavci, ki so na kakršenkoli način v zaščiteni kategoriji. To so invalidi, mladi delavci, delavci pred upokojitvijo, matere samohranilke in podobno. Pri tem je pomembno, da sindikat znotraj podjetja poskuša zagotoviti izplačilo odpravnin, ki pripada tem delavcem. Tudi to je velik problem, ker presežne delavce ugotavljajo take firme, ki imajo že ob sedanjem poslovanju določene težave. Tako moramo največkrat tudi za odpravnine, ki delavcem pripadajo po zakonu, delodajalca tožiti.

»Problemi zgorijo na ramenih sindikalistov«

Najtežje je očitno delo sindikalnih zaupnikov in poverjenikov v podjetjih! Na eni strani je delavstvo, ki od njih pričakuje hitro reševanje problemov, na drugi strani pa jih kritizirajo uprave firm. Kako to premostiti?

Danilo Šipoš: To je pravilna ugotovitev, zato bi to priložnost rad izkoristil in se zahvalil vsem tistim sindikalistom, ki delujejo v družbah, zavodih in ustanovah, ker prevzemajo največji del odgovornosti. Pomoč območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov jim je vedno zagotovljena. Na ramenih teh sindikalnih aktivistov mnogokrat »zgorijo« marsikateri problemi, ki se rešujejo znotraj firm. Sindikalno članstvo pa od njih upravičeno pričakuje hitrejšo reševanje odprtih vprašanj, vendar premalo vedo, kakšne so dejanske možnosti sindikata. Ta lahko kadarkoli sproži pobude in jih naslovi na vodstvo podjetja, ki jih je

dolžno obravnavati, nikjer pa ne piše, da mora predlogu ustreči. V tem je največji problem. Zato skušamo pristojnosti sindikata čimbolj približati članstvu. Temu je namenjeno tudi izobraževanje sindikalistov in članstva.

Velikega pomena je nedvomno panožna organiziranost. Kako ste zadovoljni s tem?

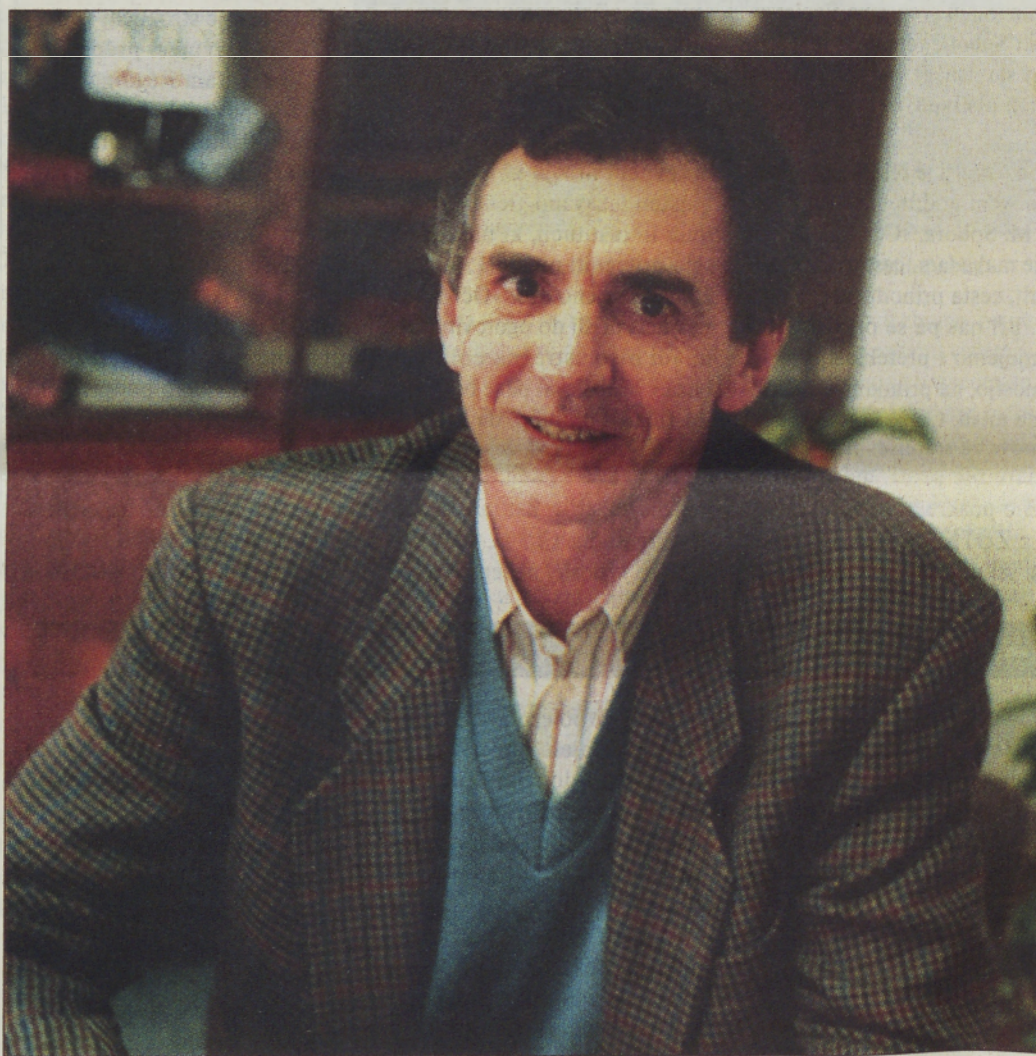
Danilo Šipoš: Na republiški ravni obstaja dvajset sindikatov dejavnosti, ki naj bi strokovno pokrivali vsak svoje področje. V Pomurju deluje enajst strokovnih sindikatov dejavnosti, ki so praktično ustanovili pomursko območno organizacijo Zveze svobodnih sindikatov. Poleg tega imamo vključene tudi nekatere sindikate, ki jih po številu čla-

na katerega se lahko neposredno sklicuje. V pomurskih sindikatih smo bili odločeni, da sprožimo določene akcije. To se je pokazalo že pri nastajanju delovnega gradiva, saj smo uspeli z zahtevo, da vse območne organizacije, ki jih iz kakršnega koli razloga nova organiziranost izključuje, pritegnejo k obravnavi te problematike. S pomočjo marsikaterega sindikalnega aktivista iz podjetij nam je uspelo že v delovno gradivo uvrstiti spremembo, s katero bi pomurska območna organizacija ostala še naprej.

Koliko sindikalne članarine se prelje za financiranje sindikatov dejavnosti, Zveze svobodnih sindikatov ter stavk-

totkov pa se deli na višje ravni organiziranosti. Tako dobijo po novem območne organizacije približno enak znesek denarja kot prej, to velja tudi za republ-

»Na število presežnih delavcev imamo žal zelo majhen vpliv. Teoretično je mogoče izpodbijati odločitve delodajalca, delno prek sindikalnih akcij in v okviru sveta delavcev, s katerimi v takšnih primerih sodelujemo, vendar mu je težko dokazati, da so njegove strokovne službe razmere napačno ocenile.«

Danilo Šipoš, prvi mož pomurskih sindikatov. Foto: M. J.

ništva ni toliko, da bi lahko organizirali območni odbor dejavnosti. Njihova prvenstvena naloga je sklepanje panožnih kolektivnih pogodb za gospodarske in negospodarske dejavnosti ter seveda bdenje nad njihovim ureničevanjem. V Pomurju pa deluje še 128 sindikatov v podjetjih, zavodih in ustanovah.

»Premajhna korist regije od zbranega denarja«

V zadnjem obdobju se je zaostril odnos z republiškim vodstvom Svobodnih sindikatov glede organiziranosti. S prihodnjo organiziranostjo so namreč želeli ukiniti pomursko območno organizacijo in jo priključiti Podravju. Se je glede tega kaj spremenilo?

Danilo Šipoš: Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije si je pač zadalo nalogo, reorganizirati območne organizacije, ki so nekakšen servis sindikatom dejavnosti in članstvu,

ovnih in solidarnostnih skladov iz Pomurja na sedeže centrale v Ljubljani?

Danilo Šipoš: Številke so iz meseca v mesec drugačne, ker je članarina odvisna od plač naših članov. Ker doslej še nimamo enotnega pravilnika Zveze svobodnih sindikatov, je večina panožnih odborov sindikatov dejavnosti sprejela svoje pravilnike o financiranju in materialnem poslovanju, ki v primerjavi s prej bistveno drugače opredeljujejo

iško zvezo, bistveno več pa dobijo republiški odbori sindikatov dejavnosti, zato finančno stanje pomurske območne organizacije ZSSS Pomurja ob koncu leta 1999 ni bilo rožnato.

Za večji vpliv pri odločanju

Da bi se zoperstavili centralizmu, se zavzimate za večji vpliv nepoklicnih aktivistov?

»Včasih imam občutek, da smo že preveč neobčutljivi do vseh nepravilnosti, ki se na žalost še zmeraj dogajajo. In to kljub temu, da pravimo, kako razvito demokracijo imamo.«

zbiranje in delitev članarine. V večini primerov plačuje članstvo en odstotek od bruto plač (prej 0,6 odstotka). Ta članarina se deli tako, da ostane od 30 do 40 odstotkov zbranega denarja sindikatu podjetja, zavoda ali ustanove, preostalih 60 oz. 70 ods-

Danilo Šipoš: Najbrž izhaja to moje zavzemanje iz tega, ker sem delal tudi sam skoraj dvajset let v proizvodnji in tudi tam opravljal funkcijo predsednika sindikata. V praksi se je marsikje dogajalo, da so bili proti tvojim predlogom že v lastnem delov-

nem okolju. Zato se zavzemam, da bi imeli neposredni sindikalni aktivisti iz družb in zavodov večji vpliv na odločanje v vseh organih Zveze svobodnih sindikatov. Po prejšnji organiziranosti je svet ZSSS sestavljalo okrog 80 funkcionarjev, od katerih jih je bila polovica poklicno zaposlenih in je bil pri odločanju bistveno večji vpliv nepoklicnih aktivistov, kot je sedaj.

Ali ne bo treba precej več pozornosti nameniti usposabljanju in izobraževanju sindikalistov?

Danilo Šipoš: Zagotovo. V vseh sferah gospodarstva in ne-

gospodarstva je izobraževanje in usposabljanje zelo pomemben dejavnik ne le napredka, ampak sploh možnosti delovanja.

Enako velja tudi za vse oblike sindikalne organiziranosti.

Na zadnji konferenci pomurske območne organizacije smo si zadali nalogo, da temu vprašanju namenimo še večjo pozornost kot doslej. Načrtujemo seminarje z različno stopnjo zahtevnosti, saj nekateri potrebujejo več osnovnega predznanja, drugi pa bolj poglobljene oblike izobraževanja.

Tako bo mogoče znanje sproti izpopolnjevati.

Načrtujemo tudi izobraževanje članstva, ki mora dobro poznati pristojnosti sindikata in do katerih oblik pomoči je upravičeno.

Zoper parcialno reševanje panog

Kako pa gledate na najnovejše zahteve šolnikov in zdravnikov po višjih plačah?

Danilo Šipoš: Kot sindikalist te zahteve načelno vsekakor podpiram. Sicer pa menim, da ni rešitev v parcialnem reševanju posameznih panog. Mislim, da je dolgoročno rešitev lahko samo v celotnem obravnavanju problematike gospodarstva in negospodarstva. Bojim se, da gre v tem primeru za obliko mešetarjenja. Kdo je pač v tem uspešnejši in hitrejši, tisti potegne nekaj več, drugi pa se morajo zadovoljiti z ostankom. Prepričan sem, da se gospodarska in družbena politika ne moreta voditi na tak način.

Kakšno popotnico bi namenili pomurskim delavcem ob 1. maju, mednarodnem delavskem prazniku?

Danilo Šipoš: Vsem pomurskim delavcem želim, da bi bili zadovoljni na svojem delovnem mestu in da bi zaslužili vsaj toliko, da bi lahko normalno živeli. Istočasno bi želel, da bi zbrali toliko poguma, da bi se znali malo bolj zavzemati tudi sami in z našo pomočjo za svoje pravice. Včasih imam občutek, da smo že preveč neobčutljivi do vseh nepravilnosti, ki se na žalost še zmeraj dogajajo. In to kljub temu, da pravimo, kako razvito demokracijo imamo.

MILAN JERŠE ■

Društvena ocenjevanja vin v letu 2000 za območje Prekmurja

Glede na vzorce vin na društvenih ocenjevanjih, ki so potekala od 10. marca do 11. aprila, kažejo rezultati razveseljivo podobo kakovosti vin z območja Prekmurja.

Komisije so na 8 društvenih ocenjevanjih ocenile 935 vzorcev vin, največ, in to kar 256 vzorcev, je bilo na že 15. ocenjevanju Društva vinogradnikov Goričko v Ivanovcih, najmanj, 62 vzorcev, pa na 3. ocenjevanju v okviru Društva vinogradnikov Beltinci. Povprečna ocena vseh vzorcev je 17,70 točke. Najvišje povprečje med posameznimi ocenjevanji so dosegli vinogradniki Goričkega s povprečno oceno 17,90 točke.

Najboljše zvrsti so pridelali vinogradniki društva v Turnišču, Dobrovniku in Veliki Polani. Sorta laški rizling je pokazala svojo stalno hvaležnost prekmurski zemlji in vinogradnikom, tako so pridelali v povprečju najboljši

laški rizling vinogradniki društva v Kobilju, V. Polani in Čentibi. Sorta chardonnay je kraljevala na Goričkem, saj je povprečna ocena med 31 vzorci kar 18,28 točke. Najboljši renski rizling so pridelali vinogradniki društva iz Len-

dave in Dobrovnika. Največ sauvignonov, kar 17, je bilo ocenjenih na Goričkem. Vina trgatev posebnih kakovosti (pozna trgatve, izbor, jagodni izbor in ledeno vino) je bilo 64 vzorcev, od tega kar 40 z Goričkega, ki postaja tudi v slovenskem merilu pojem za vina posebnih kakovosti.

Vzorci dajejo tudi realne podatke o posameznih sortah v vinogradih na območju Prekmurja. Ugotovljamo, da je osnovna sorta laški rizling, ki ga je 40 odstotkov, sledijo sorta chardonnay z 20 odstotki, renski rizling z 12 odstotki, sauvignon in beli pinot s po 7 odstotki, šipon s 4 odstotki in druge sorte (sivi pinot, kerner, traminec, muškato tonel ...) z 9 odstotki. Žal se vinogradniki premalo odločajo za zasaditev rdečih sort, predvsem modre frankinje in modrega pinota.

Na 6. finalno regijsko ocenjevanje vin, ki je bilo letos v organizaciji Društva vinogradnikov Velika Polana, se je po pravilniku uvrstilo 235 vzorcev vin, vendar so jih prinesli vinogradniki na ocenjevanje 140. Vzrok, da niso vsi vinogradniki izkoristili možnosti sodelovanja, lahko iščemo v tem, da smo ob dostavi vzorcev zahtevali uradno letno prijavo pridelka za posamezni vzorec vina. Vina, ki so se uvrstila na finalno ocenjevanje, so morala doseči, odvisno od števila vzorcev posamezne sorte na društvenih ocenjevanjih, oceno vsaj 17,90 točke, pri pozni trgatvi vsaj 18,30 pri izboru 18,50, jagodnem izboru 18,80 in pri ledenem vinu vsaj 19,10 točke. Povprečna ocena 140 vzorcev je bila 18,38 točke, to je glede na lansko ocenjevanje za 0,03 točke višje povprečje. Letošnja ocenjevanja lahko strnemo z ugotovitvijo, da pijemo v Prekmurju zelo dobra vina letnika 1999.

ERNEST NOVAK, univ. dipl. inž. kmet., KSS za Pomurje ■

Novi predsednik kmečkega sindikata

Dolenjec nasledil Prekmurca

Na občnem zboru slovenskega kmečkega sindikata na Trojanah so namesto dosedanjega predsednika Evgena Sapača iz Prekmurja, ki je na funkciji zamenjal predsednika kmečkega sindikata Cirila Smrkolja, ker je slednji postal minister za kmetijstvo, izvolili Marjana Gorenca iz Dolenjske. Izvolili pa so tudi tri podpredsednike Sonjo Škof, Franca Založarja in Jožefa Štefka. V nadzorni odbor so izvolili Evgena Sapača, Antona Šinigoja, Iztoka Gramca, Viktorja Marolta in Jožeta Pršina. Na naslednji seji SKS bodo člani izmed zadnje naštetih izvolili predsednika nadzornega odbora slovenskega kmečkega sindikata.

Zbrani na občnem zboru kmečkega sindikata pa so sprejeli še več sklepov. Med drugimi, da se vzpostavi tesnejše sodelovanje SKS z Zvezo kmetov, s podeželsko mladino Slovenije, s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Zadržno zvezo Slovenije in še posebej s krovnimi organizacijami kmetov v EU. V SKS bi bilo smiselno združiti vsa branžna združenja pridelovalcev poljščin in rejcev živali. Na zboru so predlagali tudi odpravo davka na dodano vrednost v kmetijstvu, uvedbo zelene nafte za kmete, maksimalno racionalizacijo zaposlitev v administraciji kmetijskega ministrstva in da bi odkupne cene sto odstotno pokrivala stroške pridelave. Zavzeli so se še za čimprejšnjo rešitev težav z veliko divjadjo (posebej z medvedji) in za čimprejšnjo uskladitev kmetijske zakonodaje tako, da bo ustrezala tudi kmetom.

Na občnem zboru pa so kmečki sindikalisti posebej opozorili na potrebo ureditve obremenitev zakupnikov državnih kmetijskih zemljišč. Opozorili so, da je treba preveriti statut, ali so funkcionarji lahko člani SKS. Zavzeli so se, da tisti, ki opravljajo državne funkcije, ne bi smeli imeti vodilnih vlog v kmečkem sindikatu. Seveda so se, kot vsi kmetijci, tudi člani kmečkega sindikata zavzemali, da bi krediti za naložbe v kmetijstvo bili brez TOM-a in za reševanje vseh, že stokrat omenjenih problemov, ki težijo kmeti.

BORIS HEGEDUŠ ■

Vinogradniško društvo Velika Polana

Pri ocenjevanju vin lani med najboljšimi

Izobraževanje članov in izposoja vinske opreme

Vinogradniki iz velikopolanskega vinogradniškega društva so se organizirali pred štirimi leti. Sedaj je v društvu 156 članov iz Velike Polane, Male Polane, Brezovice, Hotize, Žižkov, Črenšovcev in drugih okoliških krajev. Čeprav gre dejansko za člane iz nižinskih vasi, pa je za te kraje značilno, da ima skorajda vsaka hiša vinsko klet in gorice v Lendavskih ali katerih drugih goricah.

Predsednik društva Alojz Jerebic je povedal, da so v prejšnjih letih skrbeli za izobraževanje članov na področju vinogradništva in sadjarstva, organizirali ocenjevanje vin in sodelovali na njih v drugih krajih, članom društva so omogočili tudi izposojanje vinske opreme, organizirali pa so tudi družabne prireditve, ki so bile povezane z vinogradništvom in vinom, ter sodelovali na vinogradniških prireditvah v drugih krajih.

Tako so lani organizirali izobraževanje za obrezovanje vinske trte in sadnega drevja, v okviru društva pa so pripravili tudi poskušanje mladega vina in ugotavljanje napak. Pri tem so kot svetovalce povabili tudi vinogradniške in vinske strokovnjake. Organizirali so ocenjevanje vin v okviru društva, v katerem je bilo ocenjenih 78 vzor-

cev. S povprečno oceno pri tem ocenjevanju vin so bili zadovoljni, saj je med najvišjimi med prekmurskimi vinogradniškimi društvi. Med najboljšimi so bili tudi pri ocenjevanju vin v Prekmurju. S štirimi vzorci so sodelovali na vinskem ocenjevanju na sejmu v Gornji Radgoni, kjer je dobil Milan Jaklin iz velikopolanskega društva zlato medaljo kot leto pred njim Janez Kovač. Na rezultate so ponosni, saj dokazujejo znanje članov društva pri pridelavi vina.

Lani so organizirali izlet po pomurskih vinogradniških krajih. Prejšnja leta so obiskali še Bizeljsko, avstrijski Klöch in Blatno jezero na Madžarskem. S svojo vinsko ponudbo so sodelovali tudi pri organizaciji prireditve ob razglasitvi Velike in Male Polane za evropsko vas štokelji, na Polanskih dnevih,

na Festivalu vina v okviru Lendavske trgatev, novembra pa so njihovi člani sodelovali na martinovanju, ki ga je organiziralo domače turistično društvo. Sodelovali so tudi na mednarodnih vinogradniških igrah v Dobrovniku in zasedli drugo mesto.

V preteklih letih so kupili tudi nekaj opreme, ki si jo člani lahko izposojajo, in sicer polnilno linijo, tri filtre za vino, reflektometre, bakreno lakovnico in grelec za mošt. Člani si najbolj izposojajo filtre za vino, potrebovali pa bi še pripravo za lepljenje etiket.

Program dela, ki so si ga zadali za leto, je podoben lanskemu. Ob tem pa je letos velikopolansko vinogradniško društvo prevzelo koordinacijo prekmurskih vinogradniških društev, kar je bila lani naloga lendavskih vinogradnikov. To pa vključuje tudi organizacijo ocenjevanja vina prekmurskih društev, ki so ga pripravili pred kratkim. Za leto načrtujejo izlet po ljutomersko-ormoških goricah, v naslednjem letu pa bi radi spoznali še primorska vinorodna območja.

J. GABOR ■

Cene sredstev za varstvo rastlin

Kmetijska zadruga Radgona, prodajalna G. Radgona			
ime pripravka	pakiranje	cene v sit	
belo olje	1/1	646,11	
folidol	1/1	1.233,38	
chorus	15 g	868,85	
rubigan	50 ml	1.230,00	
delan	0,1	1.613,17	
karathane wp	1/1	2.296,00	
bayleton sp.	1/1	2.051,00	
euparen	1/1	3.511,00	
pinuron	0,1	1.681,85	
orthus 5sc	0,1	1.179,00	
thiodan	1/1	2.478,00	
lebaycid	0,2	980,81	
zolone	1/1	2.862,00	
basudin	1/1	2.564,00	
diptereks	1/1	2.892,00	
dithane m 45	1/1	1.100,00	
captan	1/1	1.192,00	
pepin	1/1	384,72	
kupropin	1/1	673,00	
cuprablau	1/1	705,60	
karate	0,2	2.015,00	
pirimor	0,1	1.849,00	
antracol	1/1	1.304,00	
dicuran forte	1/1	5.620,00	
gollix	1/1	5.500,00	
dual gold	1/1	4.167,00	
betanal tandem	1/1	4.911,90	
betanal progres OF	1/1	7.097,00	
betanal am	1/1	4.550,00	
piramin turbo	1/1	4.029,00	
promepin ks 50	1/1	1.482,00	
trellan	1/1	2.460,00	
archer	1/1	7.366,20	
pinovit k	1/1	1.116,20	
pinovit n	1/1	1.357,00	
sencor	1/1	12.000,00	
sencor	100 g	2.024,49	
boom efekt	1/1	2.111,00	
cidokor	0,1	760,00	
primextra gold	1/1	2.505,00	
volaton ec 500	1/1	3.224,00	
mesurot ls 500	1/1	9.405,00	
stomp	1/1	1.650,00	
starane	0,2	2.708,00	
fusilade super	1/1	6.168,00	
agil	0,1	1.150,00	
primextra lz	1/1	1.615,00	
prohelan t	1/1	1.500,00	
merlin pak	0,5 ha	4.555,00	
perfection	1/1	1.702,00	
perfection	0,1	400,00	
basamid	1/1	1.750,00	
ridomil gold	1/1	3.345,00	
ndomil gold	250 g	359,00	
antracol combi	1/1	3.169,00	
acrobat mz	1/1	4.100,00	
switch	100 g	3.159,00	
mikal	1/1	3.200,00	
champion	1/1	1.050,00	
baycor	1/1	6.000,00	

Članom zadruge pripada 2-odstotni članski popust.

Kmetijska zadruga Martjanci, prodajalna Martjanci			
ime pripravka	pakiranje	cene v sit	
belo olje	1/1	616,00	
folidol	1/1	1.183,00	
pinuron	0,2	1.586,20	
zolone	0,125	701,30	
basudin	0,1	411,80	
dithane m 45	1/1	1.168,90	
captan	1/1	1.252,60	
cuprablau	1/1	753,20	
karate	0,2	6.309,90	
antracol	1/1	1.274,10	
dicuran forte	1/1	5.430,00	
gollix	1/1	5.155,80	
dual gold	1/1	3.878,00	
betanal progres OF	1/1	4.840,80	
piramin turbo	1/1	3.767,50	
archer	1/1	6.985,20	
pinovit n	1/1	1.314,50	
sencor	0,1	1.889,50	
boom efekt	1/1	2.021,30	
primextra gold	1/1	2.368,90	
mesurot ls 500	0,2	2.799,20	
agil	0,1	1.200,80	
agil	1/1	9.052,60	
primextra gold	1/1	2.417,40	
prohelan t	1/1	1.400,40	
bancel	100 g	824,00	
ridomil gold	1/1	3.025,30	
herbocid	1/1	874,60	

Razmišljanje

Na zadnjem derbiju le 600 gledalcev

V soboški Fazaneriji je bil odigran zadnji, šestindvajseti prekmurski prvoligaški nogometni derbi med soboško Muro in beltiškim Potrošnikom. Beltinčani se namreč po devetih letih poslavljajo od prve državne lige in bodo v naslednji sezoni tekmovali v drugi. Derbi je potekal v senci dosedanjih srečanj Mure in Potrošnika, saj je na igrišče pritegnil bori 600 ljubiteljev nogometa, medtem ko se je na nekaterih prejšnjih derbijih zbralo tudi po 5000 gledalcev. To je rezultat trenutnega stanja prekmurskih prvoligašev, ki sta se znašla na dnu lestvice. Mura je tokrat povsem nadigrala Potrošnik in bi lahko zmagala s še višjim rezultatom. To pa je bila tudi prva zmaga Mure po šestih kolih, ko je nazadnje v Fazaneriji premagala Potrošnik z 1 : 0, Beltinčani pa so doživeli najhujši poraz doslej v medsebojnih srečanjih. Tako se končuje nogometno obdobje, ki je Beltince promoviralo v širši slovenski javnosti kot naj... slovensko nogometno vas. Ne obeta pa se jim tudi nič kaj lepa prihodnost. V medsebojnih srečanjih so bili uspešnejši Sobočani z 12 zmagami, Beltinčani pa z 8 zmagami, medtem ko se je 6 tekem končalo neodločeno. Mura je dosegla 44, Potrošnik pa 31 golov. Med strelci je bil najuspešnejši Škaper, ki je dosegel 7 golov za ekipo Potrošnika in 5 za Muro. Dejan Baranja je dosegel 5 golov za Muro in 3 za Potrošnik, Ilič je bil 5-krat strelca za Muro in 1-krat za Potrošnik, Gutaj je 4 gole dosegel za Muro in 2 za Potrošnik. Po 3 gole so dosegli Džafič in Kečan za Potrošnik ter Cifer in Vogrinčič za Muro, po 2 pa Vicković, Šarkezi in Alihodžić za Muro ter Moro za Potrošnik.

V štirindvajsetem krogu prvenstva v drugi državni nogometni ligi so prijetno presenetili Črenšovci, ki so premagali Elan iz Novega mesta, tretjeuvrščeno moštvo, in tako dosegli prvo spomladansko zmago na domačem igrišču. Črenšovčani so tokrat prikazali eno najboljših iger pred domačim občinstvom. Lendavska Nafta je gostovala pri Jadranu Šepiču in nepričakovano gladko izgubila.

V tretjeligaški konkurenci je bil v enaindvajsetem krogu v Renkovcih derbi kandidatov za prvo mesto med Renkovci in Odranci, ki je pritegnil rekordno število gledalcev, saj se jih je zbralo 650. Strelca golov sta bila S. Lebar in Kocet.

Renkovci so bili boljši in zasluženo zmagali ter so tako pet krogov pred koncem tekmovanja zelo blizu naslovu prvaka.

Prijetno so presenetili nogometaši Lesoplasta iz Križevca, ki so nepričakovano zmagali v Bakovcih. Preseneča tudi gladka zmaga Turnišča nad Čardo v Martjancih. Zelo razburljivo je bilo v Bratoncih, kjer si je Hotiza zmago zagotovila šele v zadnji minuti igre. Polana je doma premagala Kobilje in tako napovedala, da želi še naprej obdržati status tretjeligaša. Gorički derbi med Tromejnikom Slovenijo in Goričanko Big Fun se je na Kuzmi končal brez zmagovalca. Prav tako se je končala tudi tekma v Veržaju med Veržajem in Kemo iz Pucence.

V prvi medobčinski nogometni ligi Murska Sobota so zmagali favoriti in tako še naprej ostaja odprto vprašanje, katero od štirih moštev – Apače, Tišina, Rakičan in Lipa – bo postalo prvak in se uvrstilo v tretjo državno ligo. V prvi medobčinski nogometni ligi Lendava je bilo odigrano prvo kolo končnice.

Bistrica je premagala Panonijo, Nedelica pa Čentibo. Zmagovalca imata tako največ možnosti za osvojitve prvega mesta.

Nogomet

V zadnjem srečanju prekmurskih prvoligašev je Mura premagala Potrošnik z najvišjim rezultatom doslej. Fotografija: Nataša Juhnov

Si. mobil liga

Rezultati – 29. krog				
Mura : Potrošnik	6 : 0			
Publikum : Dravograd	2 : 2			
Domžale : Pohorje	6 : 1			
Maribor : Olimpija	2 : 0			
Rudar : Primorje	3 : 0			
Gorica : Korotan	2 : 1			
Maribor	2922 5 2 80:26	71		
Gorica	2917 5 7 47:28	56		
Rudar	2916 7 6 46:28	55		
Korotan	2913 7 9 52:37	46		
Primorje	2912 9 8 47:41	45		
Publikum	29 8 14 7 39:40	38		
Olimpija	2911 4 14 53:54	37		
Dravograd	29 9 10 10 38:48	37		
Domžale	29 9 7 13 40:45	34		
Mura	29 9 6 14 43:42	33		
Pohorje	29 3 6 20 18:71	15		
Potrošnik	29 2 6 21 20:62	12		

2. SNL

Rezultati – 23. krog				
Zagorje : Črenšovci	6 : 1			
Nafta : Avtoplus	3 : 0			
Šmartno : Iv. Gorica	1 : 3			
Tabor : Rogoza	7 : 0			
Koper : Drava	4 : 1			
Aluminij : Jadran	4 : 2			
Železničar : Šentjur	5 : 2			
Elan : Triglav	1 : 1			

Rezultati – 24. krog				
Črenšovci : Elan	2 : 0			
Jadran : Nafta	3 : 0			
Iv. Gorica : Zagorje	5 : 2			
Triglav : Železničar	1 : 0			
Šentjur : Aluminij	1 : 2			
Drava : Tabor	1 : 1			
Rogoza : Šmartno	3 : 4			
Avtoplus : Koper	1 : 1			
Koper	2418 4 2 66:16	58		
Tabor	2417 4 3 54:12	55		
Elan	2414 4 6 40:26	46		
Aluminij	2413 4 7 49:27	43		
Železničar	2413 4 7 35:21	43		
Šmartno	2413 4 7 46:37	43		
Zagorje	2410 5 9 41:32	35		
Triglav	2410 4 10 34:31	34		
Iv. Gorica	24 9 3 12 38:38	30		
Jadran	24 7 9 8 27:30	30		
Šentjur	24 7 7 10 27:42	28		
Nafta	24 6 8 12 21:39	24		
Drava	24 5 7 12 21:35	22		
Rogoza	24 5 5 14 20:49	20		
Črenšovci	24 4 4 16 19:63	16		
Avtoplus	24 1 5 17 11:51	9		

3. SNL vzhod

Rezultati – 20. krog				
Kema : Kobilje	0 : 1			
Lesoplast : Polana	3 : 2			
Turnišče : Bakovci	3 : 3			
Goričanka : Čarda	3 : 1			
Odranci : Tromejnik	5 : 2			
Hotiza : Renkovci	0 : 1			
Veržej : Bratonci	1 : 2			

Rezultati – 21. krog				
Veržej : Kema	1 : 1			
Bratonci : Hotiza	3 : 4			
Renkovci : Odranci	2 : 0			
Tromejnik : Goričanka	2 : 2			
Čarda : Turnišče	0 : 3			
Bakovci : Lesoplast	1 : 3			
Polana : Kobilje	2 : 0			
Renkovci	2118 3 0 44:12	57		
Odranci	2115 2 4 52:17	47		
Goričanka	2110 6 5 36:21	36		
Čarda	2110 2 9 35:26	32		
Bakovci	21 9 3 9 35:27	30		
Kobilje	21 8 5 8 35:41	29		
Hotiza	21 8 3 10 42:40	27		
Veržej	21 7 5 9 34:39	26		
Lesoplast	21 7 5 9 35:41	26		

Turnišče	21 7 4 10 30:40	25
Tromejnik	21 4 7 10 37:45	19
Polana	21 5 3 13 23:53	18
Bratonci	21 3 5 13 28:55	14

1. MNL MS

Rezultati – 17. krog				
Pušča : Serdica	2 : 3			
Prosenjakovci : Rakičan	1 : 7			
Apače : Ljutomer	2 : 1			
Tišina : Hodoš	5 : 1			
Grad : Izakovci	1 : 1			
Lipa : Cankova	2 : 0			
Apače	1712 3 2 55:16	39		
Tišina	1711 6 0 52:25	39		
Rakičan	1711 5 1 50:17	38		
Lipa	1712 2 3 41:21	38		
Izakovci	17 6 8 3 32:23	26		
Cankova	17 7 3 7 39:32	24		
Serdica	17 7 2 8 46:28	23		
Grad	17 6 4 7 29:26	22		
Ljutomer	17 4 4 9 24:49	16		
Hodoš	17 2 2 13 19:58	8		
Pušča	17 1 3 13 20:59	6		
Prosenjakovci	17 2 0 15 16:63	6		

1. MNL Lendava

Rezultati – 15. krog (1. do 4. mesto)				
Bistrica : Panonija	4 : 2			
Nedelica : Čentiba	4 : 3			
Bistrica	1510 2 3 47:16	32		
Nedelica	1510 1 4 38:25	31		
Čentiba	15 8 1 6 36:27	25		
Panonija	15 6 6 3 33:26	24		

Mali nogomet

Soboška tretja osnovna šola prva

V Cerknici je bilo finale državnega prvenstva osnovnih šol v malem nogometu za deklice. Med štirimi ekipami je sodelovala tudi ekipa OŠ III iz Murske Sobote in postala državni prvak, kar je vsekakor lep uspeh. OŠ III iz Murske Sobote je premagala OŠ Šempas s 3 : 1, OŠ Voličina z 2 : 0, z OŠ Cerknica pa igrala 0 : 0. Vrstni red: 1. OŠ III Murska Sobota, 7. 2. OŠ Šempas, 4. 3. OŠ Voličina, 4. in 4. OŠ Cerknica, 1. točka. Simona Kuzma je bila razglašena za najboljšo igalko na turnirju. Za osvojeni naslov državnih prvakinja zaslužijo dekleta vse čestitke, enako tudi njihov mentor Marjan Sukič. (FM)

Nogometašice OŠ III iz Murske Sobote – državne prvakinja. Stojijo od leve: Nataša Nemec, Simona Kuzma, Daša Kardoš, Monika Herbay, Marjan Sukič (mentor); čepijo: Alenka Milkovič, Vanja Kozic, Tjaša Tibaut in Sanja

Nogometna liga Si. mobil

Mura : Potrošnik 6 : 0

Murska Sobota – Mestni stadion v Fazaneriji, gledalcev 600. Sodnik: Boroška (Maribor). Strelci: 1 : 0 Mesarič (6), 2 : 0 Dominko (30), 3 : 0 Vogrinčič (44), 5 : 0 Vogrinčič (64), 5 : 0 Vogrinčič (85), 6 : 0 Antolin (avtogol – 89).

Mura: Nemec, Bagola, Cifer, Fras (Novak), Mesarič (Gostan), Žilavec, Dvoršak, Vogrinčič, Oslaj, Dominko, Ristič (Gabor).

Potrošnik: Zver, Zlatar (Kavaš), Ulen, Cener, Zorica (Horvat), Popescu (Mertuk), Tratnjek, Antolin, Bukovec, Adjei, Škafar.

2. SNL

Črenšovci : Elan 2 : 0

Črenšovci – Igrišče Črenšovec, gledalcev 100. Sodnik: Brence (Maribor). Strelci: 1 : 0 Godina (57), 2 : 0 De. Horvat (86).

Črenšovci: Karoli, Da. Horvat (De. Horvat), Hartman (Tratnjek), Br. Horvat, Pucko, Brunec, Plej, Gomboc, Kustec, Krapec (Kreslin), Godina.

Jadran : Nafta 3 : 0

Krvavi potok – Igrišče Jadrana, gledalcev 200. Sodnik: Šegula (Ptuj). Strelci: 1 : 0 Koradin (30), 2 : 0 Koradin (59), 3 : 0 Mamič (77).

Nafta: Starovasnik, Hozjan (Horvat), Kuščar, Škerbič, Tompa, Drvarič, Gerenčer, Novak (Tratnjek), Uroša, Šabjan, Zver (Györkeš).

3. SNL vzhod

Renkovci : Odranci 2 : 0

Renkovci – Igrišče Renkovec, gledalcev 650. Sodnik: Tratnjek (MS). Strelci: 1 : 0 S. Lebar (41), 2 : 0 Kocet (87).

Renkovci: A. Lebar, Felbar (Balažic), Kerman, Nežić, S. Bojnec, Litlop, R. Bojnec, A. Ritlop, Kocet (Grabar), S. Lebar (Plej), D. Ritlop.

Odranci: Marič, Kreslin (Zakojč), Kerčmar, R. Berendijaš, Sim. Hozjan, Mertik, S. Virag (Golob), Sil. Hozjan (Zadravec), B. Berendijaš, Pozdrec, Kavaš.

Čarda : Turnišče 0 : 3

Martjanci – Igrišče Čarde, gledalcev 150. Sodnik: Mihelič (Maribor). Strelci: 0 : 1 Benko (62), 0 : 2 Benko (70), 0 : 3 Temar (79).

Čarda: Lepoša, Lipič, Čami, Jaklin, Cigut, Antolin, Vogrinčič, Čmor (Emiša), Gjerek (Lang), Horvat, Titan (Matus).

Turnišče: Kamnik, Lutar, Lacko (Haubar), D. Pucko, J. Pucko, Prendl, Temar (Škafar), Prša, Benko (Žžek), Eriša, Vegič.

Bratonci : Hotiza 3 : 4

Bratonci – Igrišče Bratonec, gledalcev 100. Sodnik: Kmetec (Hotinja vas). Strelci: 1 : 0 Panker (8), 2 : 0 Panker (41), 2 : 1 Györköš (48), 2 : 2 Petkovič (62), 2 : 3 Györköš (77), 3 : 3 Panker (82), 3 : 4 Ritlop (90).

Bratonci: Kuzma, Tkalec (Mertuk), Mlinarič, S. Koren, Fras (Markovič), Panker, Györök, Forjan, Lopert, D. Koren, Ivančič.

Hotiza: Plej, Hozjan, Oletič (Györköš), Kolar, Farkaš (Petkovič), Jakšič, Albert Lackovič, Kerek, Albin Lackovič, Ritlop, Vöröš.

Veržej : Kema 1 : 1

Veržej – Igrišče Veržaja, gledalcev 100. Sodnik: Jovanović (Celje). Strelci: 0 : 1 Kutoš (10), 1 : 1 B. Osterc (13).

Veržej: Balažic, Kavaš, Kosi, Stajanko (Smoliš), Fras, Pučko, Sunčič, Čmrečnjak, Ropoša (Kolb), B. Osterc, Puhar.

Kema: Sočić, D. Banfi, B. Banfi (Vaj), Sočić, Maček, Ivančič (Gršič), Škedelj, Kuhar, Bočkorec (Gomboš), Kutoš, Vinčec.

Tromejnik Slovenica : Goričanka Big Fun 2 : 2

Kuzma – Igrišče Tromejnika Slovenice, gledalcev 450. Sodnik: Bukovec (Lendava). Strelci: 0 : 1 Poredoš (42), 1 : 1 Šalamon (48), 1 : 2 Lapoša (59), 2 : 2 J. Horvat (76).

Tromejnik Slovenica: Husar, Bence, Hajdinjak, J. Horvat, Šinko, Cener, Turza (Kranjec), Kovač, B. Horvat, Šalamon, Kulcsar.

Goričanka Big Fun: Nemec, Buček, Kolar, F. Vogrinčič, Ficko, Poredoš (Gider), Kren, Turza (Lapoša), Kosednar, Šuša (Frčko), S. Vogrinčič.

Bakovci : Lesoplast 1 : 3

Bakovci – Igrišče Bakovec, gledalcev 100. Sodnik: Partič (Pekre). Strelci: 1 : 0 Recek (17), 1 : 1 Kerčmar (19), 1 : 2 Šebök (46), 1 : 3 Gjerek (47).

Bakovci: Gregorič, Grantaša, Žvič, Donsa, Buzeti, Fajdiga, Verban, Viher, Šadl (Hari), Krančič, Recek.

Lesoplast: Holcman, Kardoš, Šebök, Čahuk, Čör, Čerpnjak, Kerčmar, Škerlak, Gjerek, Lepoša (Veleber), Malačič.

Polana : Kobilje 2 : 0

Velika Polana – Igrišče Polane, gledalcev 150. Sodnik: Pintarič (Črenšovci). Strelci: 1 : 0 Biro (6), 2 : 0 Gabor (76).

Polana: R. Žžek, Z. Hozjan, Pal, Laki, K. Hozjan, Kranjec, Biro, Gabor, A. Horvat (Zver), J. Hozjan (Prša), Imre (D. Horvat).

Kobilje: Zver, Gregorec, Ban, Horvat, J. Bukovec, Kocet, Laci, Turner, Šijanec, Trajber, Martišek (Nemet).

Košarka

V Soboti seminar za nove sodnike Fibe

V organizaciji KZ Slovenije in KK Radenska Creativ je bil v Murski Soboti seminar za nove sodnike evropske košarkarske federacije FIBA. Na seminarju, ki sta ga vodila priznana in že uveljavljena domača sodnika Fibe Iztok Rems (Ljubljana) in Stojan Fišer (Murska Sobota), predavali pa so predstavniki tehnične komisije Fibe Ljubomir Kotleba kot predsednik ter Valentin Lazarov in Alan Richardson kot člana, je sodelovalo 11 kandidatov (po 2 iz Rusije, Poljske in Jugoslavije ter po 1 iz Izraela, Cipra, Turčije, Italije in Slovenije). Po končanih predavanjih o novih pravilih igre 2000, filozofiji in psihologiji sojenja so kandidati opravljali teoretični (testi) in praktični del izpita (sojenje tekem). Med seminarjem Fibe je bil v Murski Soboti turnir kandidatov za sestavo slovenske reprezentance do 20 in 22 let. Udeleženci seminarja in slovenski sodniki Fibe so imeli skupno srečanje v Radenskinem vinskem hramu na Janževem Vrhu, na sklepi prireditvi v vinotoku Eriša pa jih je pozdravil župan občine Moravske Toplice Franc Cipot. Seminar Fibe v Murski Soboti je bil vzorno organiziran, kar je vsekakor lepo priznanje za snobke in slovenske košarkarske delavce. (FM)

Kostanjevica postaja čista

Praznične dni so izkoristili tudi gasilci PGD Spodnji Kamenščak in člani lovske družine Ljutomer, ki živijo v tem naselju, in se lotili čiščenja drugega dela potoka Kostanjevica.

Prvi del potoka so očistili že lani in takrat odpeljali šest traktorskih prikolic odvrženih odpadkov. Letos je bilo tega manj, kljub temu pa se je nabralo za štiri prikolice odpadkov. V Kostanjevici je bilo vse: stari hladilniki, štedilniki, kolesa in podobna šara. Vodja akcije, Miran Razlag, pa je z veseljem ugotovil, da je ostal del potoka, ki so ga očistili lani, nedotaknjen. Upa tudi, da bo enako s tem drugim odsekom, saj so člani obeh organizacij, ki so žrtvovali lepo nedeljo za to, da so pospravili ostanke nekulture drugih, odgovorni tudi, da pozorno spremljajo dogajanja ob potoku in naznanijo vsakega, ki ga bodo opazili, da bo vanj odvrzel kakšen predmet.

Za prihodnje leto pa načrtujejo, da bodo očistili še zadnji odsek potoka Kostanjevica.

(DL) ■

Kar štiri traktorske prikolice odvrženih predmetov so potegnili iz potoka Kostanjevica. Zaradi prizadevnosti gasilcev in lovcev s Spodnjega Kamenščaka pa postaja ta potok ponovno čist in lep.

Zanimivost iz zgodovine

Rojstna hiša Duše Počkaj v Lendavi

V biografiji ena najboljših slovenskih gledaliških in filmskih igralk doslej Duše Počkaj je zapisano, da je bila rojena 16. novembra 1924 v Lendavi. Po mnenju mnogih poznavalcev filmske in gledališke umetnosti je ta igralka, ki je umrla na gledališkem odru leta 1982, celo najboljša, kar smo jih imeli doslej v Sloveniji.

V tej hiši v Lendavi je bila rojena igralka Duša Počkaj.

V lendavskih matičnih knjigah je zapisano, da je rojstna hiša Duše Počkaj v središču Lendave, ki se je leta 1924 imenovala še Dolnja Lendava. Gre za hišo, ki je na fotografiji in v kateri sta danes med drugim bife in zlatarstvo. V zgodovinskih dokumentih je še mogoče prebrati, da se je bil igralkin oče imenoval Jakob Počkaj, po izobrazbi pravnik, materi pa je bilo ime Cecilija. Jakob Počkaj je bil državni uslužbenec, zato se je družina precej selila in tako med drugim tudi nekaj časa bivala v Lendavi, kjer se je Duša tudi rodila.

J. GABOR ■

Lenaršičev mlin v Markovcih

Voda bo spet pognala kolo

V »rezervi« je tudi motor na lesni plin

V letih 1946–1947 sta dala zakonca Ana in Janez Lenaršič iz Markovec sezidati večje mlinsko poslopje ob potoku Krka, s katerim sta nadomestila prejšnjo leseno, ki so ga dali postaviti predniki.

»Mlin je bil na vodni pogon. Poganjala ga je voda, ki se je potem, ko se je pred zapornicami dovolj nabralo, stekala na leseno kolo,« je povedala Ana, ki pa je od 1985. leta vdova. Po moževi smrti pa je se ustavilo tudi mlinsko kolesje.

»V mlinu sva imela kamen in valjčna mlinska stroja za mletje pšenice in rži. Nekoč smo veliko mleli, potem pa vedno manj. Nekaj zato, ker je bilo vse manj vode, precej manj pa tudi zato, ker so ljudje zrnje prodali in so začeli kruh kupovati v trgovinah.«

Ana je odklenila vrata mlina in bil sem presenečen, ko sem ugotovil, da je vse na svojem mestu. Pozoren pa sem tudi postal na nenavadno velik stroj.

»To je motor na lesni plin. Kupila sva ga potem, ko je začelo zmanjkovati vode, pa še ni bilo elektrike. Oh, to je bilo trpljenje: žaganje drv, cepanje, kurjenje, pa delo v mlinu ... Tudi mali električni generator sva kupila in tako smo imeli lastno (mlinsko) elektrarnico.«

K hiši se je priženil Jože Ži-

do, ki je sicer zaposlen na Avtobusnem prometu, toda veliko mu je do tega, da mlin ne bi propadel. Pred nekaj leti je dal narediti mlinskemu poslopju nove temelje in poskrbel, da so vsi mlinski stroji, tudi motor na lesni plin in elektrarnica, na svojem mestu. Mlin je sicer spomeniško zaščiten. Jožetu in njegovi družini je veliko do tega, da se mlin revitalizira. Pri tem pomaga tudi občina Šalovci. Pred kratkim so z betonsko steno utrdili opečni zid, ki je ob Krki. Zdaj so na potezi delavci vodnega gospodarstva, ki naj bi utrdili obrežje potoka. Potem bodo seveda zgradili in namestili mlinsko kolo, enako tistemu, ki je bilo pred desetletji. Lenaršičev oziroma Židov mlin bo čez nekaj časa spet v svoji prvotni formi. Ali bo tudi mlel? Prav gotovo! Zagotovo pa ne v takem obsegu kot nekoč, ampak ga bodo uporabljali bolj v turistične namene. Tudi to je nekaj. Je dokaz, da vsega starega le ne odpravimo.

Š. S. ■

Poslopje Lenaršičevega mlina je utrjeno, zdaj so na potezi »vodarji«, ki naj bi utrdili obrežje in očistili strugo; potem pa bosta lastnik in občina poskrbela za mlinsko kolo. Ta čas še ni znano, kdaj bo to. – Foto: Š. S.

Obisk pri vas doma

Od kur je ostalo le perje

Življenje ob »železni zavesi«

Zakonca Helena in Karel Ožvald sta se narodila v Čepincih in ves čas tam tudi živita. No, Helena je s spodnjega dela vasi, Karlova rojstna hiša pa je v gornjem delu, tik ob slovensko-madžarski meji. Priženila se je v gornji del.

Bil je resnično lep pomladni dan, ki je kar vabil v naravo. Tudi Helena ni mogla vzdržati v kuhinji, ampak je odšla na pobočje za gospodarskim delom kmetije, od koder je imela lep razgled po spodnjem delu Čepincev. Sedla je na stol in telefonirala z brezžičnim telefonom. Ko sem jo prvič ogovoril, me ni opazila. Oddalжил sem se in naredil nekaj posnetkov bližnje stražnice. Ko sem se vrnil, je še vedno telefonirala. Čez hip me je opazila in se odzvala na moje voščilo *Dober dan* ter priznala: *Ko ženske telefoniramo, ne moremo hitro končati!*

Mož Karel je bil v kuhinji. Žena ga je šla poklicat, da bi se on kaj povedal o življenju v tem delu Čepincev. To je tudi storil:

»Naša in še tri druge hiše so tik ob slovensko-madžarski

meji. Zdaj je skorajda ne čutimo, nekoč pa je bilo hudo. Mislim, da se je pisalo 1948. leto, ko so Madžari postavili mejno žično ograjo, znotraj nje pa je bil zoran mejni pas, na njem pa so bile položene mine. Te so velikokrat počile tudi zato, ker jih je sprožila kaka divjad ali perutnina. Na lastne oči se videl, da je nekoč stopila na sprožilec kura in od nje je ostalo – frfotalo – le perje ...«

Karel mi je pokazal pročelje svoje hiše, na katerem je kar nekaj lukenj, ki so nastale zaradi eksplozije min.

»Leta 1956 so postopoma odstranili mejno žico. Negotovosti pa še ni bilo konec, kajti naša hiša je bila nekje vmes: na eni strani madžarski vojaki, potem naša domačija, nato graničarji JLA.«

– Kakšni so vaši spomini na

graničarje iz bližnje čepinske stražnice?

»Večinoma so bili dobri. Tod so bili na služenju vojaškega roka fantje iz različnih krajev oziroma republik nekdanje SFRJ, pa tudi Slovenci in Šiptarji. Včasih so prišli na našo kmetijo tudi kaj pomagat pri delu, na primer ob spravilu krme. Za nas je bila navzočnost vojske koristna tudi zato, ker zaradi nje niso prihajali sem Cigani, ker so se bali graničarjev.«

– Pa med osamosvajanjem SI-

pridobila pomen.«

Od štirih čepinskih hiš, ki so v bližini meje in stražnice, so naseljene tri. Ožvaldova sta povedala, da pri hiši ne živita sama, ampak živita v njej tudi njuna otroka: 28-letni sin Andrej in 29-letna hčerka Suzana. Ob mojem obisku nista bila doma, ampak v službi.

»Če bodo odprli mejni prehod, bodo verjetno asfaltirali cesto,« je bil optimističen sogovornik Karel.

Da, cesta, ta črni trak, brez katerega tudi v naših krajih ne moremo več, je še potrebna, da bo na pomenu pridobil še gornji del Čepincev. Po drugi strani pa je tam kar prijetno. Počutil sem se, kot da bi bil »na vikendu« – pri počitniški

Tam, kjer naj bi bil uradni mejni prehod med porabsko Verico in nasimi Čepinci, je železna štanga, za njo (gledano z madžarske strani) pa križ – svojevrsten simbol tudi za križe in težave pri »odpiranju« prehoda.

ovenije?

»Graničarji niso vedeli, za kaj gre. Še dobro, da je bil njihov poveljnik pameten in so se vdali. Potem so prišli sem gor slovenski rezervisti in ostali dva tedna. Pozneje, ko je izbruhnila vojna v BiH, so hoteli namestiti v čepinsko stražnico begunce, a smo se temu uprli.«

– V primerjavi z mnogimi drugimi je vaša stražnica v razmeroma dobrem stanju.

»Vaščani si prizadevamo, da bi taka ostala tudi vnaprej. V njej imamo razna srečanja, na primer ob dnevi odprte meje med Čepinci in Verico na madžarski strani. Če bodo odprli reden mejni promet, pa bo stražnica še

hišici. Idiličnost sta odkrivala tudi Ožvaldova, hkrati pa opozarjala na težko obdelovanje polj, slabo rodovitnost, izsušenost zemlje, divjad ..., zato samo od kmetijstva tam sploh ni mogoče živeti. Helena je delala v Muri, zdaj pa je že upokojenka. Karel je po poklicu zidar, a je povedal, da je dejavnost v krizi:

»Tisti, ki so imeli denar, so hiše že pozidali; oni, ki bi zdaj radi zidali, pa nimajo denarja.« Svoječas se je ukvarjal z muziciranjem, saj je špital na bobne, zdaj pa se je bolj močno navezal na zemljo in je postal, kot je sam dejal: »Kmet v narekovaju.«

BESEDILO IN FOTO: Š. SOBOČAN ■

Do 6. maja
10% ceneje
paket
3000

Vsem, ki razmišljate o nadgradnji analogne linije v ISDN priključek, bo Telekom Slovenije olajšal odločitev. V tem času je cena rdečega paketa 44.910,00 SIT, cena modrega paketa pa 53.910,00 SIT! Vse dodatne informacije o prodajnih mestih dobite v vseh Teletgovinah in na brezplačni telefonski številki

080 3000

Telekom Slovenije

Zakonca Ožvald iz Čepincev živita s svojo družino tik ob slovensko-madžarski meji in v neposredni bližini stražnice. Zavedata se idiličnosti točke, na kateri živita, in tudi težav na tem pobočju.

Mokoš некоč reka, danes prazna struga

Kriva naj bi bila poglabljena in drugam speljana Kučnica

Vodna skupnost Mura naj bi problem rešila s pomočjo soboške in tišinske občine ter okoliškega prebivalstva še v tem desetletju

Prebivalci vasi, zleknjenih ob potoku Mokoš, vedno bolj negujejo. Predvsem od konca Gradišča, skozi Murske Črnce in Satahovce je struga brez vode. A voda lahko pride čez noč. Predvsem zdaj, ko se bo topil sneg na avstrijskih planinah. Struga mora biti torej čista, poglabljena, da ne pride do poplav. Lani je bila voda v Mokošu kar pogosto, ker je bila letina bolj deževna.

Po ugotovitvah Jožefa Smeja je Mokoš imenovan v listini z dne 29. julija 1347. leta kot reka in s slovenskim imenom Otočica. Voda v potoku je bila vedno tekoča, tudi poleti, ker ni bila sama. Po njej je včasih tekla tudi Kučnica in se v Bakovcih izlivala v Muro. Dolnji tok Kučnice je umeten prekop, ki so ga naredili Madžari za svojo mejno obrambo proti avstrijski Radgoni in ki se steka naravnost v Muro.

Leta 1988 je bil reguliran potok Mokoš na relaciji Gradišče-Murski Črnci-Satahovci. Pred leti je bila Kučnica znova poglabljena. In kot nam je povedala predsednica vaškega odbora Murski Črnci Marija Ribaš, je po regulacijah vode še manj, saj naj bi bila prekinjena ena od vodnih žil. Po pogovorih s predstavniki Vodne skupnosti Mura, naj bi bila struga spet regulirana in ob tej priložnosti naj bi bila v njo speljana stalno tekoča voda. To bi bila za Murske Črnce in druge kraje velika pridobitev. Prav Črncani so polepšali okolje potoka, saj so posadili dreve. Že leta 1959 so čez potok zgradili tri

mostove, ki jih zdaj postopoma obnavljajo.

Podpredsednik Krajevne skupnosti Krog Marjan Ozvatič, ki je doma v Satahovcih, nam je povedal, da ni le Mokoš brez vode. Pogosto je suh tudi potok

Dobel, ki teče na drugi strani vasi. Delno je celo zasipan in ob nalivih voda zalije njive. Poudaril je, da je struge potrebno poglobiti in urediti nabrežine, čeravno so večinoma brez vode.

Ob neurjih, ob topljenju snega, mora voda nekam odtekati. Velika poplava je bila v tem delu Prekmurja 25. maja leta 1938. Razlila se je Mura in Kučnica. Podobna poplava je bila leta 1965. Veliko škode na

poljščinah pa je povzročilo razlivanje vode tudi leta 1966 in 1972.

In kot pravita gospa Marija Ribaš in Marjan Ozvatič, bodo morali v prihodnjih letih problem skupno rešiti prebivalci vseh prizadetih vasi. Sodelovali pa naj bi Mestna občina Murska Sobota, Občina Tišina in Vodno gospodarstvo Mura. Potoki morajo namreč živeti vse leto.

FRANČEK ŠTEFANEC ■

Struga Mokoša v Murskih Črncih je zdaj v glavnem prazna. Z vodo bi vas spet pridobila precej privlačnosti. Foto: F. S.

Franc Časar iz Plitvice je star 91 let

Starosta čebelarjev Apaškega polja

Prodal biciklin, da je lahko kupil roje

Vžepu na srajci je imel škatlico s cigaretami. »Kadite?« sem ga vprašal. »Samo takrat, ko sem pri čebelah,« mi je odvrnil. Franc Časar, rojen 1909. leta (!) v Dokležovju, je najstarejši čebelar na Apaškem polju in najstarejši član Čebelarke družine Gornja Radgona, kar mu nekako godi, saj me je opozoril na odličja, ki jih je dobil za svoje dolgoletno delo pri čebelarstvu.

»Ko sem bil še fant, sem imel kolege, ki so se ukvarjali s čebelarstvom. Še sam sem se navdušil zanj. Da sem lahko kupil roje (panje s čebelami), sem prodal biciklin, kar je bilo v tistem času velika žrtev, saj tedaj še ni bilo avtov, ampak smo se vozili le s kolesi. No, sčasoma sem kupil drugi biciklin, še naprej pa sem imel tudi čebele.

Franc Časar je kot mladenič hodil na sezonska kmetijska dela v Banat. Leta 1935 se je poročil s Terezijo iz domačega Dokležovja. V zakonu se jima je rodilo pet otrok, za katere je bilo treba skrbeti. Ženi ni bilo do tega, da bi se zaposlil na posestvu v Nemščaku, zato jo je za nekaj let mahnil na delo v Ljubljano, kjer je delal v gradbeništvu. Pozneje je našel zaposlitev na Gorenjskem.

»Vleklo me je nazaj v domače kraje. 1949. leta sem se vključil v kmetijsko obdelovalno zadrugo Lutverci. Potem ko je propadla, sva dobila z ženo hišo in 4,8 hektarja zemlje v Plitvici. Tu se

je potem moja družina ustalila. Po malem smo kmetovali. Žena mi je umrla pred 16. leti, jaz pa sem se učakal 91 let, čeprav se ne morem pohvaliti, da bi bil vseskozi zdrav.

- Pa čebele?

»1957. leta se kupil na licitaciji leseni vinjak (čebelnjak) in nekaj panjev čebel. Ne morem se pohvaliti z množico čebeljih družin, saj sem imel največ 13 panjev. Tudi zdaj, ko sem v visoki starosti, še imam čebele, vendar le dva panja. Nekaj medu vendarle pridobim, in ko grem na Gorenjsko, kjer sta si ustvarila družini dva od mojih otrok, ponese nekaj medu tja in ne morejo ga prehladiti, tako dober je.

- Ste vozili čebele kdaj na pašo kam drugam?

»Ne. Tu, v bližini, rastejo razne cvetlice, zato čebele nabirajo cvetlični med. Tu rasteta tudi kostanj in lipa pa tako nabirajo čebele kostanjev in lipov med ...»

- Še vedno dobro gučite (govorite) po prekmursko.

»Tega se ni mogoče odvaditi,« je sklenil Franc Časar. Jaz pa sem imel občutek, da mu je zelo godilo, ker sem ga obiskal, da sva lahko po domače pokramljala.

- Ko bo objavljeno, vam

pošljem Vestnik.

»Ne bo treba, saj ga imamo že leta naročenega.«

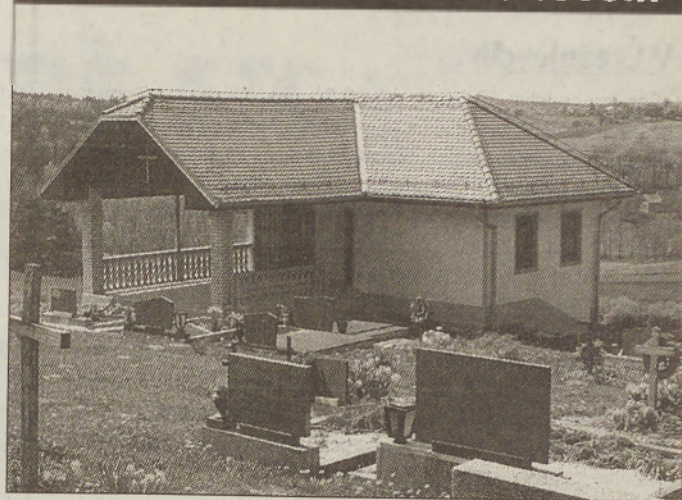
Starosta čebelarjev Apaškega polja je torej tudi naš zvesti bralec. Hvala za dolgo zaupanje!

Š. SOBOČAN ■

Franc Časar iz Plitvice na Apaškem polju je čebelar že 70 let. Zdaj, ko je star 91, ima le še dva naseljena panja. Več kot dovolj za starost. - Foto: Š. S.

Mrliška vežica v Neradnovcih

Za gradnjo pokopališke vežice v goriških Neradnovcih so porabili šest milijonov tolarjev. Kar velik izdelek za vas, ki ima sicer 66 hišnih števil, a je ta čas naseljenih le 44 hiš, saj so starejši ljudje z 22 domačij umrli, mladi pa so odšli z doma, tudi v Mursko Soboto. No, vsega denarja pa jim le ni bilo treba dati, ampak so gospodinjstva primaknila »le« po 35.000 tolarjev in darove namesto vencev pokojnikom; pri gradnji je pomagala občina Gornji Petrovci, 1.500.000 tolarjev pa je dodatno prispevala vas Neradnovci. Gre za izkupiček z vaških kmečkih iger, ki so jih imeli pred tremi leti. Predsednik vaškega odbora Jože Štefanicki nam je povedal, da po zgraditvi nove vežice umrli ležijo v njej in ne več na domovih. Vežica, ki je na pobočju, od koder je lep razgled po sicer »raztresenem« naselju, je seveda opremljena, napeljali pa so tudi vodovod. Še samo pokopališče bodo malo uredili. - Foto: Š. S.

Zanimivost iz Križevca

Človek, ta Veleum, nikakor nima najdaljšega življenja, saj ga prekašajo nekatere živali in predvsem drevesa! V Križevcih na Goričkem smo »odkrili« več kot sto let star kostanj. Raste na dvorišču Marije Horvat, družbo pa mu delata jablana (na desni) in češnja (na levi). Verjetno se v družbi dveh mlajših dreves ženskega spola počuti dobro (podobno kot starejši moški v mladi ženski družbi) in se zato še ne da. Je pa res, da je nenavadne oblike, kajti odrezali so mu »roke« (veje) in »glavo« (krošnjo). Ostal mu je le »spodnji« del, ki pa je očitno kar v redu. Morda ste opazili, da so na odžaganem stebelu pognale mlade veje po naravni poti. Ko pa bi mu vcepili »podmladek«, bi ga prav gotovo sprejel. Očak hoče vzbrsteti! Pri tem pa ga podpira tudi Marijin sin Evgen, ki stanuje na drugi domačiji, a je na rojstno še vedno zelo navezan, zato ga tudi neguje. Ta kostanj je imel некоč veliko krošnjo, zato je bila pod njo prijetna senca; dajal pa je tudi sadowe in nasitil veliko ust. S kostanji seveda. Naj le raste! - Foto: Š. Sobočan

Podobe Stare Gore

Od 1996. leta, ko je Turistično društvo Sveti Jurij ob Ščavnici zgradilo na Stari Gori mlin na veter, prihaja v ta kraj vedno več turistov. Doslej si je ogledalo mlin na veter 20.000 ljudi. Da bi bili obiskovalci čim bolj seznanjeni s turistično ponudbo, deluje v kraju tudi turistična pisarna pa tudi številni napisi in kažipoti opozarjajo na krajevne zanimivosti. Svojevrsna »zanimivost« je tudi kotanjasta makadamska cesta v središču Stare Gore. - Foto: F. Kl.

Zgodilo se je ...

V Črešnjecih ...

... se je v nedeljo, 30. aprila, ob 23.30 zgodila tragična prometna nesreča. Domnevni vzrok zanjo je neprimerno hitrost osebnega avta glede na stanje vozišča. Stanko B., star 27 let, iz Gornje Radgone se je peljal iz smeri Orehovec proti Gornji Radgoni. Ko je pripeljal v bližino nekdanjega gostišča Roko v Črešnjecih, ga je zaradi neustrezne hitrosti »potegnilo« z vozišča, nakar je trčil v betonsko ograjo, nato pa še v drevo. Med prevračanjem je padla iz avta sopotnica 21-letna Andreja M. s Kapelskega Vrha, ki je sedela na zadnjem sedežu, in je na kraju nesreče umrla. Sopotnik Sebastjan Š. iz Gornje Radgone, ki je prav tako sedel na zadnjem sedežu, pa se je hudo poškodoval. Voznik Stanko B. pa se sploh ni poškodoval. Avto Renault Laguna je povsem razbit in je za 1.500.000 tolarjev škoda. V letošnjem letu je v prometnih nesrečah ugasnilo pet življenj Pomurcev (trije kolesarji, avtomobilist in sopotnica).

V Lemerju ...

... se je zgodila 29. aprila prometna nesreča. Voznik osebnega avta Mihael K., ki je menda peljal približno desnega roba vozišča, povrh pa naj ne bi bil trezen, je zapeljal v obcestni jarek, nato pa trčil v drog električne napeljave in obstal vkleščen v vozilu, a so ga uspeli izveči že pred prihodom soboških gasilcev. Avtomobilist se je hudo poškodoval.

V Rogašovcih ...

... se je v prometni nesreči, ki se je zgodila 30. aprila, hudo poškodovala voznica osebnega avta A. F. Le-ta je domnevno vozila prehitro, zato ni uspela speljati sicer blagega levega ovinka in je trčila v brežino obcestnega jarka. Škoda na vozilu znaša 200.000 tolarjev. Pri sanaciji nesreče so pomagali člani PGD Sveti Jurij.

V Krašcih ...

... je bilo državno prvenstvo v letenju z motornimi jadralnimi padali. Kot gost je zunaj konkurence nastopil hvaški državljani Željko R. Ko je nad jezerom izvajal ekshibicijski polet med katerim je zmanjšal število obratov motorja na minimum in se je v spirali spustil proti tloraj, je prepozno dodal plin, da bi ustavil padanje oziroma bi se spet dvignil, zato je padel v vodo. Iz nje so ga potegnili potapljači potapljaškega društva iz Murske Sobotice. Letalec se je hudo poškodoval in ga zdravijo v soboški bolnišnici.

V okolici Lendave ...

... je 2. maja ob 23. uri neznanec streljal z neznanim orožjem na občana, ki se je, ne da bi slutil kaj hudega, vračal proti domu. Zadel ga je v nogo. Policisti in kriminalisti dogodek še raziskujejo.

Iz Radmožanec ...

... je doma 31-letni Štefan L., ki so ga ustavljali policisti, a se za njihove ukaze ni menil in je peljal naprej. Še več: s svojim avtom se je nemerno dvakrat zaletel v policijsko vozilo in ga seveda poškodoval. Končno so ga prešli in alkotest je pokazal 2,28 promila alkohola. Spozabil se je (ali pa si dal duška), ko je bil na zapomiskem dopustu.

Lenarški policisti ...

... so 30. aprila pridržali do iztrežnitve 20-letnega O. R. iz Kremberka, ker je grozil materi in bratu in drugim, da jih bo pobil. V treznilnico je moral tudi 60-letni Lenarčan M. L., ki je vozil osebni avto pod učinkom alkohola (1,45 promila).

V Ratkovcih ...

... je nekdo vlomil v počitniško hišico, katere lastnik je A. R. iz Murske Sobotice, in ukradel različna oblačila, obutev in hrano, s čimer jo je povzročil za 100.000 tolarjev škoda.

Pri Svetem Juriju ob Ščavnici ...

... je za 15.000 tolarjev oškodovana H. V. Toliko naj bi bilo vrednih 345 sadik solate, ki ji jih izruval (ne)znani objestnež.

V Petišovcih ...

... na mejnem prehodu so razkrinkali hvaškega državljana, ki je peljal keramične ploščice, a zanje ni imel računa. Med postopkom so ugotovili, da jih je ukradel na gradbišču termolanda v Moravskih Toplicah.

V Kraljevcih ...

... je nekdo vlomil v počitniško hišico in razmetal opremo, kar kaže, da je iskal vrednejše predmete. Odnesele je zračno puško.

Šesti občinski praznik v Sv. Juriju ob Ščavnici

Sanje o lekarni so postale resničnost

Kljub otvoritvi, lekarna ne bo obratovala vsaj še en mesec

O bčinska Komisija za družbene dejavnosti je že pred dvema mesecema začela s pripravami na šesti občinski praznik v Sv. Juriju ob Ščavnici. Organizirali so številne prireditve, od razstav do koncertov in gledaliških predstav, ki so trajale od velikonočnega ponedeljka in ves teden do nedelje. Prireditve ob občinskem prazniku se bodo končale z dnevom odprtih vrat v Sovjaku to soboto.

Konec minulega tedna so bili prebivalci občine Sv. Jurij ob Ščavnici še posebej deležni številnih prireditev in zabav. V petek so na svoj račun prišli mladi, ki so se udeležili rock koncerta z glavno točko večera skupino Demolition group. Komisija, ki je pripravljala prireditve, si je tudi prizadevala, da le-te ne bi bile samo v Sv. Juriju, zato jih je bilo nekaj tudi v okoliških krajih po občini.

Težko pričakovana lekarna

Lekarna je vsekakor velika pridobitev za občino, saj so občani morali doslej po zdravila v dvajset kilometrov oddaljene lekarni v druge občine. Župan Slavko Mihalič, zavedajoč se upravičenosti gradnje, se je zato v svojem nagovoru toliko bolj čudil prepričanju

Lekarna v občini je bila doslej le dolgoletna želja, pridobitev je zato za večino občanov velikega pomena.

komisijo. Odgovorni predvidevajo, da bi lahko lekarna začela obratovati neke v roku enega meseca.

Otvoritev lekarne, ki je prizidek zdravstvenega doma, je najprej pozdravila tamkajšnja godba na pihala z mažuretkami, sledil pa je pozdrav gostov - med drugim so prišli župani okoliških občin, prav tako tudi iz Rogaševca, direktor Pomurskih lekarn mag. Ivan Zajc, direktorica zdravstvenega doma Gornja Radgona dr. Marija Kuzma, predstavniki upravne enote Gornja Radgona ter direktor Zavarovalnice Triglav Rudi Cipot. Pomurske lekarni, ki so priskrbele tudi za ustrezno notranjo opremo, so s tem dobile enajsto enoto. Rudi Cipot, ki je poudaril, da njim ni pomemben samo dobiček, pač

pa tudi razvoj naše dežele, je županu izročil prenosni aparat za kisikovo terapijo in s tem po županih besedah prihranil občini dobrih tristo tisočakov. Čestitkam ob tako pomembnem dogodku se je pridružila tudi Julijana Kristl, dekanica fakultete za farmacijo, ter poslanec iz Lenarta Janez Kramberger. Sledil je blagoslov lekarne, ki ga je opravil domači župnik, celotno slovesnost pa so popestrile tudi tamkajšnje ljudske pevke in folklorna skupina iz Radencev.

Zaključna slovesnost s povorko

V nedeljo se je na glavni slovesnosti zbralo veliko več ljudi, ki so

se kljub občasnim dežnim kapljam veselili v prireditvenem šotoru ali pa se drenjali med stojnicami z najrazličnejšo ponudbo.

V kratkem mimohodu so se z gorenjskimi narodnimi nošami predstavili gostje iz Komende, ki so bili tukaj tudi lani, pozornost občinstva si je prislužila tudi Radenska konjenica, občani iz okoliških vasi pa so predstavili nekaj starih opravi (npr. Stara Gora - kolarija).

Praznovanje se je nadaljevalo v prireditvenem šotoru, kjer je župan najprej seznanil vse navzoče z investicijami občine, za katere bodo v letu 2000 namenili 130 milijonov SIT (od 306 milijonov SIT težkega občinskega proračuna) in župan je najbolj izpostavil dozidavo vrta Sonček v vrednosti 24 milijonov SIT.

Za subvencije v kmetijstvu so letos namenili sedem milijonov SIT, župan pa je med drugim tudi ugotavljal pozitiven razcvet kulturnih dejavnosti in s tem vseh osmih društev v občini.

Zaključno slovesnost so končali s podelitvijo občinskih priznanj, in sicer je pokal za medobčinsko tekmovalstvo v kategoriji streljanja z zračno puško dobila Tišina, lovska družina iz Bučkovec pa je dobila prehodni pokal v kategoriji streljanja na glinaste golobe. S tekmovalstvom v malem nogometu si je pokal za tretje mesto prislužila ekipa iz Saplincev, za drugo mesto ekipa iz Kutincev in za prvo mesto ekipa Vinska trta.

Množica ljudi je z zanimanjem spremljala mimohod

DARJA TIBAOT
FOTO:
DT, N. JUHNOV

**ČRNO
BELO**

ali

Color
Z VAMI ŽE OD 1832

PRAVA PRILOŽNOST ZA NOVE PARTNERJE PRIZNANE DRUŽBE.

V Prekmurju želimo odpreti franšizno prodajalno. Vabimo Vas, da ponudbe pošljete v 30 dneh na naslov:

COLOR d.d.

Marketing

Cesta komandanta Staneta 4
1215 Medvode

Informacije: 041/270 275

Pri menjavi rabljeno za novo

1 00.000

več za vsak rabljen korejski avto*

slika je simbolična

DAEWOO

**Matiz že od
1.149.000 SIT**

**FINANCIRANJE NAKUPA
ZDAJ TUDI DO 7 LET**

***Kot po sistemu EUROTAX.**

**PTUJ, Ob Dravi 3a,
tel.: 062 783 828**

Mednarodni maraton treh src v Radencih letos dva praznuje pomembna jubileja – 20-letnico tekaškega maratona in 10-letnico planinskega pohoda. Ob tem se bodo izvršile številne prireditve, osrednja – jubilejna – pa bo 20. maja v Radencih.

Bilo je pred dvajsetimi leti, ko se je okrog 60 športnih in turističnih delavcev odločilo, da bodo pod okriljem radenskega Partizana in pod pokroviteljstvom Zdravilišča Radenska prvič organizirali tekaški maraton treh src. Poleg radenskega sta se takrat pojavila tudi tekaška maratona v Kranju in Bovcu. Gotovo pa med organizatorji ni bilo nikogar, ki bi lahko napovedal, da bo radenska športno-rekreativna prireditev postala to, kar je danes, saj sta kranjski in bovski maraton kmalu usahnili. Toda zgodilo se je ... Maraton treh src v Radencih je dobil velike mednarodne razsežnosti, prišel je v mednarodni koledar tekaških prireditev ter postal največja tekaška prireditev pri nas in v tem delu Evrope. Ob desetletnem jubileju so se tekaškemu maratonu priključili tudi planinci pohodniki. V dvajsetih letih se je od začetnih 1.100 tekačev število povečalo na 5.156 udeležencev maratona, število tistih, ki sodeluje pri organizaciji, pa se je od 60 povečalo na 1.000 športnih, turističnih in drugih delavcev.

Značilnosti dosedanjih maratono treh src v Radencih:

Prvi maraton (1981) – Okrog 1.100 tekačev sta s pozdravi na pot pospremili predsednik organizacijskega odbora Martin Sreš in generalni direktor Radenske Feri Horvat, napovedovalec je bil Evgen Titan. Prvi tekaški maraton treh src je bil tako za organizatorje kot tekače, med katerimi jih je bilo veliko iz Pomurja, velika preizkušnja in svojevrstno doživetje. Po naporu tekmu so mnogi udeleženci prihajali na cilj utrujeni, vendar veseli in s prijetnim občutkom zadovoljstva, da so premagali sami sebe. Med njimi je bil najstarejši udeleženec 63-letni Branko Marinič iz Kutine. Na maratonu so se preizkusila tudi mnoga znana imena, med njimi predsednik poslovnega organa ABC Pomurke Gusti Grof, humorist Tone Fornezi Tof, družina Marič iz Radenec in drugi.

Drugi maraton (1982) – Število udeležencev maratona se je podvojilo, saj je sodelovalo že 2.200 tekačev, med njimi so bili tudi tekači iz tujine. Najstarejši udeleženec pa je bil 63-letni spomeničar Konstantin iz Podlubnika pri Škofji Loki, ki je teklen na 42 km. Mali maraton, tek na 21 km je štel za prvenstvo Slovenije. Množico tekačev pa je spremljalo tudi veliko gledalcev ne samo v Radencih, temveč vzdolj celotne proge.

Tretji maraton (1983) – Organizatorji so izbrali novo tekaško progo, ki je imela manj vzponov in spustov. Med 2.200 udeleženci so se že uveljavili tudi nekateri pomurski tekači. Prijetno je presenetil veteran Milan Balek, član AK Pomurja iz Murske Sobote, ki je zmagal v teku na 21 km in postal prvak Slovenije. V pisanem kulturnozabavnem programu je nastopil tudi Moped shou s Tofom, Riflajem in Majjo, ki so najprej pretekli 10 km, nato pa povedali kakšno pikro.

Četrti maraton (1984) – Treh tekov na 10, 21 in 24 km so se med množico slovenskih tekačev udeležili tudi tekači iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Italije in Avstrije. Pred tekom sta za prijetno razpoloženje poskrbeli napovedovalec Evgen Titan in radgonska godba na pihala, generalni direktor Radenske Feri Horvat pa je dal štartni znak s strelom iz lovske puške.

Peti maraton (1985) – Med udeleženci maratona je bilo vedno tekačev iz pokrajine ob reki Muri. Tekalci pa so prišli iz celotne Jugoslavije, Avstrije in Nemčije. Rezul-

Ob 20-letnici tekaškega maratona in 10-letnici pohoda

Radenski maraton treh src – praznik teka in rekreacije

tate so spremljali z računalnikom Radenske, ki je tekmovalce razvrščal po 22 starostnih kategorijah. Po »koristnih« navodilih Tofa in Rifleja in odpeti maratonski himni je začel tek štarta zopet označil Feri Horvat s strelom iz lovske puške.

Šesti maraton (1986) – V hladnem vremenu je sodelovalo nekoliko manj tekačev kot prejšnje leto. V malem maratonu, teku na 21 km, ki je štel za državno prvenstvo, so nastopili vsi najboljši slovenski tekači, med njimi tudi zmagovalci Mirko Vindiš s Ptuja. Žal pa je prišlo do tragičnega dogodka. Franjo Kocijančič, 53-letni tekač iz Kamnika, je med šestim in sedmim kilometrom začutil slabost in bolečino v prsih in kljub takojšnji zdravniški pomoči zaradi akutnega srčnega infarkta umrl.

Sedmi maraton (1987) – Novost maratona je bil prvi nastop cicanov, ki so tekli v dopoldanskem času. Organizatorji pa so poleg kulturnega in zabavnega programa v katerem so sodelovali pihalna godba iz Velenja, Moped shou, mažoretke Mure in satirik Marko Kočar, poskrbeli tudi, da so obrtniki na stojnicah ponujali izdelke domače obrti. Po že ustaljenem scenariju je dal štartni znak tekačem generalni direktor Radenske Hrbet Šefer (prvič) s strelom iz lovske puške.

Osmi maraton (1988) – Značilnost osmega maratona je bil, da

se je število tekačev povečalo na 2.500, prvič pa so tekli tudi pionirji. Za humor je poskrbel Tone Fornezi Tof, odmevna je bila tudi modna revija Belinke in privlačni nastop mažoretke Mure.

Deveti maraton (1989) – Število tekačev na maratonu se je povečalo na 3.000. Prvič so organizirali pohod na Kapelo.

Deseti maraton (1990) – Na jubilejnim desetem maratonu so sodelovali tekači iz jugoslovanskih republik, Avstrije, Italije, Madžarske in Slovenije.

Pripravili so razstavo fotografij z devetih maratono ter zaslužnim organizacijam, društvom in posameznikom podelili priznanja. Maraton treh src v Radencih so vključili v pokal Alpe - Jadran. Program so popestrile mažoretke Mure, modna revija Belinke in folklorna skupina s Kociprovo bando iz Beltincev.

Enajsti maraton (1991) – Število udeležencev maratona se je povečalo na 3.500, od tega je bilo 1.200 pohodnikov, ki so pešali 6 km skozi vinorodno Kapelo in čez Janžev Vrh. Cicibani in pionirji pa so tekli na 500 in 800 metrov. V kulturnozabavnem programu so sodelovali Moped shou, rudarski pihalni orkester iz Velenja, registi iz Gradca, folklorna skupina iz Beltincev in drugi. Pripravili so tudi razstavo fotografij in karikatur Rudija Stipkoviča.

Marin Sreš – predsednik organizacijskega odbora maratona treh src

Maraton ima lepo perspektivo

Zdvajsetim jubilejem maratona treh src v Radencih sovpada tudi jubilej Martina Sreša, ki je ves čas predsednik organizacijskega odbora te odmevne in edinstvene mednarodne športno-rekreativne prireditve ob meji dveh dežel – Slovenije in Avstrije – ter je še posebej v ponos pokrajini ob reki Muri. Kakšni so vtisi prehojene poti in kakšna je perspektiva mednarodnega maratona treh src v Radencih, o tem smo se pogovarjali z jubilantom Martinom Srešem.

– Kot stalni predsednik organizacijskega odbora maratona treh src ste gotovo veliko pripomogli, da je radenski maraton postal zaznava evropska prireditev. Kakšni so vaši vtisi na minulih devetnajstih maratonihih?

»Organizatorji radenskega maratona treh src smo veseli in ponosni na to, da je prireditev dobila take mednarodne razsežnosti, ki v naše kraje prinaša več kot deset tisoč udeležencev in obiskovalcev. To je posledica načrtnega in ustvarjalnega dela vseh članov organizacijskega odbora in podpore Radenske. Organizacijski odbor, ki ga sestavljajo športni in turistični delavci iz celotnega Pomurja ter delavci Radenske, deluje vseh dvajset let skoraj v isti sestavi, je dobro uigran in tudi izkušen. Mladi sodelavci pa prinesejo nove poglede in ideje. Vedno znova me navdušuje pripravljenost naših ljudi, da sodelujejo in pomagajo. Na dan prireditve sodeluje več kot tisoč ljudi. Hvala vsem, ki sodelujejo, spodbujajo tekače in jih pozdravljajo. Maraton treh src je velika prireditev, ne samo športna, temveč tudi turistična. Mediji, katerih je vsako leto več, o njej obširno poročajo. Zato je tudi dobra promocija naše pokrajine, Radenec in Radenske, ter vseh tistih številnih podjetij, ki na njej sodelujejo. Življenje potrebuje zadostno mero gibanja in prijateljskega druženja. Maraton treh src to prinaša mnogim ljudem. Predvsem sem osebno zadovoljen, da sem zraven od vsega začetka.«

– Mednarodni maraton treh src postaja privlačen tudi zaradi tega, ker vsako leto pripravite nekaj novosti. Kaj ste pripravili za jubilejni maraton?

odborna tako maratonom kot Pomurcem. Presenečenje pripravljamo tudi v soboto na zaključku dvajsetega maratona treh src. To pa naj bo skrivnost in presenečenje za vse, ki bodo vztrajali do konca.«

– Kaj pa pričakujete od jubilejnega dvajsetega maratonskega teka?

»Glede na dosedanje prijave dobrih, predvsem afriških in vzhodnoevropskih maratoncev in maratonek pričakujemo zanimivo borbo za zmago in pa nove rekorde. Pričakujemo tudi novopečene prvake. Prepričan sem, da bo jubilejni dvajseti maraton razgibal tako Pomurje kot tudi Slovenijo.«

– Kakšna pa je perspektiva radenskega maratona?

»Ko se en krog maratona konča, se začne novi. Prireditev s takšno tradicijo, udeležbo in medijsko odmevnostjo ima dobro perspektivo. Odločilni pa so seveda ljudje. Tako kot povsod. In ker je v Pomurju veliko dobrih, delovnih, ustvarjalnih in zagriženih ljudi, se za prihodnost maratona treh src ne bojim.« (FM)

Maraton prvič po Sloveniji in Avstriji

Dvanajsti maraton (1992) – Radenski maraton je doživel pomembno prelomnico. Prvič je potekal na obeh straneh meje v Sloveniji in Avstriji. Prvič so nastopili tudi paraplegiki, ki so tekmovali na 21 km za državno prvenstvo. Nastopili pa so tudi paraplegiki iz Avstrije. Lep uspeh je dosegel pomurski atlet Geza Grabar, ki je zmagal v teku na 21 km.

Trinajsti maraton (1993) – Med udeleženci maratona se je povečalo število pohodnikov na 400. Tekalci pa so prišli tudi Avstrije, Madžarske, Italije in Etiopije. Med tekačicami na 21 km je prvič zmagala Slavica Poznič iz Radgone, ki živi v Velenju. Maratona paraplegikov pa so se udeležili tudi tekmovalci iz Avstrije. Novost je bil tudi tek državnikov.

Štirinajsti maraton (1994) – Maraton je bil uvrščen v koledar atletskih prireditev Avstrije. Prvič je organizator za maratonski tek na 42 km, ki je štel za državno prvenstvo, razpisal denarne nagrade in s tem pritegnil tekače iz osmih držav. Zmagal je Mirko Vindiš s Ptuja z novim rekordom 2:21,08. V malem maratonu pa sta drugič zmagala Slavica Poznič in Geza Grabar. Prireditev je vodil Dušan Zagorc.

Petnajsti maraton (1995) – Na jubilejnim petnajstem maratonu je sodelovalo 3.280 udeležencev, med njimi je bilo 1.000 pohodnikov. Prvič pa so na 10 km za državno prvenstvo tekmovali policisti. Žal pa je prišlo do tragičnega dogodka, saj je eden od policajev (B. Dražnik) na ciliu maratona umrl. Iz Ljubljane je v Radence pripeljal tudi poseben vlak s člani lutkovnega gledališča in Dejo Mušič. V teku na 21 km je tretjič zmagala Slavica Poznič.

Šestnajsti maraton (1996) – Radenski maraton je bil uvrščen v mednarodni koledar tekaških prireditev in pritegnil rekordno število udeležencev 3.780 iz štirinajstih držav. Pri organizaciji prireditve pa je sodelovalo okrog 600 športnih in drugih delavcev. Maratonska zmaga je prvič odšla na Madžarsko. V teku na 21 km je četrtič zmagala Slavica Poznič. Na prireditev je pripeljal poseben maratonski vlak iz Ljubljane. Prvič je štartni znak za tekače dal generalni direktor Radenske Alojz Behek s strelom iz pištole. Pred njim sta to nalogo opravila Feri Horvat sedemkrat in Herbert Šefer osemkrat.

Sedemnajsti maraton (1997) – Pripravili so okroglo mizo o pomenu teka v športu za vse oziroma združen način življenja ter solidarnosti tek – tek srca, v katerem je sodelovalo 51 znanih osebnosti, ki so štartnino prispevali za soboško bolnišnico. Uvedli so tudi veverčin in srčkov tek, na katerem je sodelovalo 470 najmlajših. Maratonski tek pa je popestril Kenijec Subano Charlton Newton, ki je tudi zmagal. V teku na 21 km pa je petič zmagala Slavica Poznič.

Osemnajsti maraton (1998) – Na predlanskem maratonu je sodelovalo 4.000 udeležencev. Prišli so tekači iz Madžarske, Avstrije, Italije, Švice, Češke, Slovaške, Kenije in Hrvaške. Bila sta postavljena nova rekorda v maratonskem teku na 42 km. Rekorderja sta bila Kenijec Subano Charlton Newton 2:20,38 in Celjanka Anica Živko 2:47,57. Drugič so organizirali tudi humanitarni tek v zdraviliškem parku, na katerem so sodelovale znane osebnosti.

Devetnajsti maraton (1999) – Na lanskem maratonu je sodelovalo rekordno število 5.156 udeležencev iz 16 držav. Postavljeni so bili trije novi rekordi. V teku na 42 km sta rekorda postavila Helena Javornik (2:39,50) ter Roman Kejžar (2:18,58). Med paraplegiki pa je na 21 km postavil novi rekord Marko Sever 44:09. Organizatorji pa so tudi povečali nagradni sklad, ki je pri moških znašal 1.880.000, pri ženskah pa 1.030.000 tolarjev.

FERI MAUČEC ■

Mi in mamice

Čeprav smo še zelo majhni, smo skupaj z mamici uspeli uresničiti projekt Knjigabube. VRTEC PUCONCI

Strah

Bilo je mrzlo zimsko jutro. Ura je kazala pol sedmih. Marjana in Slava sta se odpravljali v šolo. Obe sta bili še nerazpoloženi zaradi zaspanosti. »Spet bo potrebno gaziti po tem visokem snegu,« je tamala Slava.

Odšli sta na pot. Mraz, visok sneg in tema so ju prisilili, da sta šli po bližnji. Prisopihali sta do potoka in oprezali za mostičkom, ki je nekam izginil.

Ker se jima je zelo mudilo, sta kar odšli na drugo stran. Šli sta zelo hitro, da bi jima bilo topleje. Čez čas sta prišli do pokopališča. Marjani tako in tako nikoli ni zmanjkalo zvijač, zato sta sklenili,

da bosta strašili mimoidoče.

Ko je pripeljal mimo prvi avto, sta zagledali za njim v soju slabih luči še pešca. Takoj sta se skrili za plot.

Nato sta počasi vstali in mu šli naproti. Ubožec se je tako prestrašil, da je namesto v šolo tekel domov.

Končno sta prišli v šolo. Bili sta zadnji. Manjkal je samo Drago. Ker je stanoval v isti vasi kot onidve in sta ga dobro poznali, sta ugotovili, da je bil on ravno tisti ubožec, ki sta ga tako zelo prestrašili.

**JULIJA ŽELEZEN, 8. A
OŠ CANKOVA**

Velikonočne dobrote

Vedno se veselim velike noči. Najbolj zaradi pirhov in drugega, kar je takrat na mizi.

Že od nekdaj je pri nas navada, da barvamo jajca z različnimi barvami ter jih nosimo v dar prijateljem in znancem. V košarico pa damo tudi čokoladice in bombone za otroke. Potem pa moramo vse to ohraniti do velike noči, ko se lahko naužijemo teh dobrot. Na mizi so poleg pirhov tudi šunka, kruh, hren, sol in druga hrana. Vsega je toliko, da lahko jemo še nekaj dni po veliki noči.

**ANJA ŠELA, 6. A
OŠ BAKOVCI**

Nenavaden dan v šoli

Nekega sončnega dne, ko je zunaj lilo kot iz škafe, sem se prebudila tako vesela, da sem se začela cmeriti. Z avtobusom sem odšla peš v šolo. Tam sem se spomnila, da sem lačna, zato sem sendvič vrgla v koš. Pri pouku sem bila vprašana, vedela sem vse in na moje veliko veselje sem dobila cvek. Učiteljica me je vprašala, ali imam probleme s sošolci. Vsi so mi na-

mreč na vso moč prišepetavali, mahali, povedali vse odgovore, in čeprav sem vedela tudi sama, je bilo vse zaman. Pri slovenščini smo obravnavali samostalnike Antona Aškerc. On je računal balade. Pri matematiki smo se ukvarjali z Julijem Cezarjem in njegovim periodnim sistemom. Izračunavali smo molekulske ulomke in molekulske veke. Ura je bila iz minute v uro zanimi-

vejša, zato smo skoraj vsi zaspali. Zbudili smo se šele pri tehniki, kjer smo obdelovali kovine, iz katerih smo izdelovali papirnata letala.

Pouk se je blizal h koncu in vsi smo se žalostili, ker bi morali iti že domov.

**MONIKA BOROVIC IN
ANDREJA PETEK, 6. RAZ.
OŠ MALA NEDELJA**

Vsak dan naj bo dan Zemlje

Učenci Dvojezične OŠ Genterovci smo več dni pridno opravljali različne aktivnosti na temo Vsak dan naj bo dan Zemlje, ki je bila tudi osrednja tema naravoslovnega dneva. Prvošolci devetletnega programa so spoznavali vodo kot vir življenja. Izdelali so maketo voda v bližnji okolici in jo s pomočjo učiteljice tudi predstavili vsem drugim. Prvo- in drugošolci osemletke so poročali o tem, kaj so videli, zapisali in fotografirali v zvezi z urejenostjo kmečkih dvorišč v Genterovcih. O zdravi prehrani so nas poučili tretješolci. Učenci četrtega razreda so se zavzeto lotili urejanja šolske okolice, šestošolci so nam predstavili ugotovitve o sodobnem poljedelstvu na dveh kmečkih gospodarstvih v Genterovcih, učenci 6., 7. in 8. razreda pa so iskali in popisali divja odlagališča odpadkov v Genterovcih, Mostju, Banuti, Radmožancih in Kamovcih. S tem so seznanili tudi predstavnike krajevne skupnosti, da bi vsi skupaj povečali skrb za čisto okolje. Narava namreč ne bo pospravljala namesto nas. **JASMINA KOROŠA, 8. RAZ. DOŠ GENTEROVCI**

Napovednik koncertov

Murska Sobota

- 5. maja: Zoran Predin + Pero Lovšin + Vlado Kreslin; štadijon NK Mura
- 10. maja: Riki Zadravec, grajska dvorana
- 12. maja: Bel Canto, galerija
- 18. maja: Kristina Šuklar + Andreja Golež, evangeličanska cerkev
- 30. maja: Slowind, grajska dvorana
- 13. julija: Bambix (Nizozemska) + KUD Idijoti (Pulj), grajsko dvorišče
- 14. julija: Zaklonišče prepeva, grajsko dvorišče

Ljubljana

- 4. maja: Pharcyde, Orto
- 5. maja: Virginie Rodrigues, Cankarjev dom
- 6. maja: Silence, K4
- 8. maja: Hiram Bullock, studio 1 TV SLO
- 8. maja: Pantera, dvorana Slovana
- 11. maja: G.B.H., K4
- 11. maja: Jethro Tull, hala Tivoli
- 14. maja: Sting, hala Tivoli
- 18. maja: Andre Williams, KUD F. Prešeren
- 29. maja: Jack DeJohnette, studio 1 TV SLO
- 29. maja: Khaled, Križanke
- 30. maja: Mihail Pletnev, Cankarjev dom
- 3. junija: Alfred Brendel, Cankarjev dom
- 19. junija: Pearl Jam, hala Tivoli; predskupina: Dismemberment Plan
- 23. junija: Kings X, Orto
- 12. julija: Jorgi Ben Jor, Križanke
- 18. julija: Dream Theater, ?
- 19. julija: Celia Cruz + Jose Alberto »El Canario«, Križanke
- 20. julija: Tito Puente, Križanke

Zagreb

- 10. maja: Jethro Tull, dom športov
- 1. julija: ZZ Top, dom športov

Budimpešta

- 19. in 20. maja: Pat Metheny Trio, Congress Centre
- 7. junija: Iron Maiden, Petőfi Csarnok
- 12. junija: Sting, Kispstadion
- 16. junija: Pearl Jam, Petőfi Csarnok
- 30. junija: ZZ Top, Petőfi Csarnok
- 1. julija: A - Teens, Petőfi Csarnok
- 19. julija: Dream Theater, Petőfi Open Air
- 2. avgusta: Chumbawamba, Sziget festival
- 3. avgusta: Suzanne Vega, Sziget festival

Dunaj

- 9. maja: Tom Jones?
- 26. maja: Santana + Toure Kunda, Stadthalle
- 2. junija: Oasis, Stadthalle
- 26. junija: Live, Libro Music Hall

Vaša pisma, vaša čustva, vaša mnenja!

Odšel si

Odšel si, odšel si drugam
in vrnil se ne boš.
Nikoli tvoja ne bom, najine poti ne križajo se.
Odšel si, odšel si drugam
in nikoli več te videla ne bom.
S seboj si vzel moje srce, pustil si mi te trpljenje.
Odšel si, odšel si drugam
in nisi me vzel s sabo.
Ostaja mi le slika tvoja, ki spominja me nate in na lepe čase.

Ghost

Ljubim te!

Ko mimo mene greš, gledam te in vem, da ti to veš,
stojiš, moje oči so obstale na tebi; ljubim ga, rečem sama sebi.
Ko opazujem te, tvoja lepota vse

bolj prevzema me,
ne vem, kako, kdaj in zakaj,
vem samo, da ljubim te sedaj.
Veš, tako lep si, da samo k tebi mi misel še hiti
in ni me sram priznati, da ponoči zaradi tebe ne morem spati,
ni me strah priznati, da bi se te rada dotaknila
in te vsaj enkrat poljubila, tako rada bi te objela,
tako rada bi zraven tebe sedela.
V moje srce si prišel tako, da še sama ne vem kako,
v duši postalo mi je toplo in srce utripalo je bolj močno.
Priznati, da te ljubim, si nisem hotela,

toda druge rešitve nisem imela.
Vedno iščem tvoj pogled, podari mi vsaj en nasmeh,
ne veš kako trpim, ko tvojih poljubov si želim.
Upam, da te želje ne bodo ostale samo želje,
ti jih lahko spremeniš v veselje;
pa veš kako - čisto enostavno,
samo reci, da ljubiš me močno!

Andreja V.

Sanje

Želela kot ptica preleteti sem nebo,
ujeti skrivnostno luno,
jezditi čarobno mavrico,
preplavati kot riba reke, morja,
postati svetla zvezda.

Želela sem lenariti v oblakih in jadrati v vetru,
želje, da malo takih, bila sem, kot v etru,
sanje o magičnem efektu,
ki roke ne dosežejo jih,
sanje po katerih zaman hrepeniš.

Sonja

Pogrešam te

Tako močno te ljubim,
a kaj mi pomeni to,
da ljubim, a nisem ljubljena.
Vem, da sem se zaljubila napačno,
a ni mi pomoči, srce je izbralo tebe!

Teja

Strogo zaupno!

Za V.V.

Velikokrat - a zaman,
velikokrat - a preveč.
Da, tolikokrat sem rekla,
da ljubim te.
Vendar ni pomenilo in še danes ne pomeni čisto nič in nič!!
Obrazek moj le maska je,
trpljenje za njo skriva se.
Skeli, boli, moje srce neznanosko trpi,
saj tebe več ob meni ni!!!

Pika

Hudo mi je

Spomni se mojih oči,
ko boš gledal njene,
spomni se mojih ustnic,
ko boš poljubljal njene,
ko boš gledal njo,
se spomni tudi mene in vedi, da mi je hudo,
ker nisi zraven mene.

Nataša C.

Melodična »krastača« z Nizozemske

Punk in rock zvoki so pred nedavnim odmevali iz kluba MIKK v Murski Soboti, ko so v okviru svoje kratke slovenske turnee (Ljubljana, Ilirska Bistrica, Črnomelj, MS) tam gostovali Nizozemci Toad. Nastali so leta 1994, prihajajo pa iz mesta Utrecht. Da bi nekoliko omilili ostri zvok, v svoj melodični punk vključujejo tudi primesi reggaeja in duba. Na koncertu se je zbralo okrog 70 obiskovalcev, kot predskupina pa so nastopili mladi In - Sane iz Gornje Radgone, katerih demo CD smo na Vestnikovih

TV SPORED

Petek,
5. 5. 2000

TV SLOVENIJA 1

9.40 Lažljivi Kijak, gledališka predstava
9.50 Enajsta šola, oddaja za radovedneže
10.30 Svet čudes, avstralska serija
10.45 Oddaja o znanosti
11.10 Ljudje Evrope: Vzdržljivost
11.20 Slovenski magazin
11.50 Ubila te bom, nemška drama
13.00 Poročila, šport, vreme
13.40 Osmi dan
14.10 Elektronska zavesa, nizozemska oddaja
15.00 Vsakdanj in praznik
16.00 Mostovi
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Potujoči škrt, poučno razv. oddaja
17.10 Vesela hišica, lutkovna nanizanka
17.45 Modro
18.20 Dosežki
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Petka
21.15 Detaljica
21.25 TV Poper
22.05 Odmevi, kultura, šport, vreme
22.55 Polnočni klub

TV SLOVENIJA 2

11.30 SP v hokeju na ledu
13.30 Gore in ljudje: Velika planina
14.20 Trmasti Bockerer 2, avstrijski film
15.00 Šola za lumpo, angleški film (čb)
17.30 Po Sloveniji
18.05 Skrita področja znanosti, am. serija
19.00 Parada plesa
19.30 Videospotnice
20.05 Zlata mizica, katalonska nadaljevalka
21.00 Glaze na udaru, ameriška nanizanka
21.20 SP v hokeju na ledu
23.20 Ulica upanja 413, ameriška nanizanka
0.00 Leteči odred, angleška nanizanka
0.50 Noč z Dickom, ameriška nanizanka

TV SPORED

Sobota,
6. 5. 2000

TV SLOVENIJA 1

9.00 Radovedni Taček: Spomin
9.15 Enajsta šola, oddaja za radovedneže
9.50 Otroška oddaja
10.10 Lisjak zvitozrepec, risani film
11.30 Klapa zahodnega dela, nadaljevalka
12.00 Tednik
13.00 Poročila, šport, vreme
13.50 Petka
15.00 Spornoladnska spogledovanja, am. film
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Fračji dol, lutkovna nanizanka
17.10 Mozartova družina
17.50 Na vrtu
18.20 Novi raziskovalec, ameriška serija
19.00 Danes
19.05 Utrip
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Športni kviz
21.25 Zgodba o telesu, angleška serija
22.00 Poročila, šport, vreme
22.35 To čudovilo življenje, nadaljevalka
23.05 Hrošči, angleška nanizanka
23.55 Kratka smrt, ameriški film

TV SLOVENIJA 2

9.25 V telovadnici, brazilska nadaljevalka
9.55 Novarni zaliv, kanadska nanizanka
10.45 Svetnik, angleška nanizanka
11.35 Jasno in glasno, kontaktna oddaja
13.00 Šport
16.25 MM Ilirija – plavanje, prenos
17.55 DP v košarki, finale končnice
19.30 Videospotnice
20.05 Poiz v solati – Lublanski črna
20.35 Agnes, islandski film
22.20 Nič svetlega, ameriška nanizanka
23.10 Svetnik, angleška nanizanka
23.50 Sobotna noč
1.50 Srečanje s tujcem, ameriška nanizanka

Televizijski spored od 5. 5. do 11. 5. 2000

POP TV

9.30 Tri ženske, nad. – 10.30 Divji angel, nad. – 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. – 12.20 TV Dobar dan – 13.50 Odvratnikove karte, nan. – 14.45 Paspolicist, nan. – 15.15 Jesse, nan. – 15.45 Cosby, nan. – 16.15 Tri ženske, nad. – 17.15 Divji angel, nad. – 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. – 19.15 24 ur – 20.00 Mesto kriminala, am. film – 21.50 Komandosi, nan. – 22.50 Milenium, nan. – 23.50 Sinovi groma, nan. a – 0.50 24 ur

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nad. – 9.20 Rosalinda, nad. – 10.10 Luz Maria, nad. – 11.00 Oprah Show, pon. – 12.00 Atlantis – 13.30 Ne mi teži!, nan. – 14.00 Princ z Bel Aira, nan. – 14.30 Jake in debeluh, nan. – 15.30 Oprah Show: Gary Zukav o karmi – 16.20 Uboga Maria, nad. – 16.50 Rosalinda, nad. – 17.40 Luz Maria, nad. – 18.30 Fant zre v svet, nan. – 19.00 Seinfeld, nan. – 19.30 Malcolm in Eddie, nan. – 20.00 Mladoporočenci – 20.30 Zmenikarije – 21.00 Simpatije, nanizanka – 22.00 Prestopniki, ameriški film – 0.00 Svlene sence, nanizanka – 0.50 Danijeljeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa – 16.00 Mestni fantje, nanizanka – 16.30 Ameriška gimnazija, nanizanka – 17.00 SeaQuest, nanizanka – 18.00 Zvezde sleze, nanizanka – 19.00 Aktualno, informativna oddaja – 19.15 William Tell, nanizanka – 20.10 Melrose Place, nadaljevalka – 21.00 Melrose Place, nadaljevalka – 22.00 Živa, regionalni program – 23.00 Newyorška policija, nanizanka – 0.00 Glavni na vasi, risana serija – 0.30 Dragi John, nanizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 – Gnes – informativna oddaja, 10.00 – Viva turistica, turistična oddaja, 10.45 – NK SCT Olimpija: NK Mura, posnetek, 12.35 – Videostrani, 15.30 – Gnes – informativna oddaja, 15.55 – Viva turistica, turistična oddaja, 16.45 – NK Potrošnik: NK Domžale, posnetek, 18.30 – Gnes – informativna oddaja, 19.00 – Iz našega arhiva, 20.00 – Glasbeni spot, 20.05 – Gnes – informativna oddaja, 20.30 – Vivat – hotel za starejše, predstavitev, 20.40 – Na domači grudi, vrt in okrasne rastline – ponovitev, 21.40 – Ekologija, ekološka oddaja, 22.05 – Moto sport, športna oddaja, 22.30 – Gnes – informativna oddaja, 23.00 – SD JAM, glasbena oddaja, 23.50 – Glasbeni spoti, 00.00 – Erotika, 01.10 – Videostrani

STUDIO BRÜL

7.15 Dobro jutro, Prekmurje, jutranja oddaja v živo – 8.00 Videostrani in glasba – 9.00 Ko matke ni doma, igra TD Tromejnik, ponovitev – 10.00 Kaka biti zdrav? In zmagovali, oddaja Rudja Klariča, ponovitev – 10.30 Videostrani in glasba – 16.00 Ko matke ni doma, igra TD Tromejnik, ponovitev – 17.00 Videostrani in glasba – 20.00 I feel good, kontaktna oddaja o glasbi in filmu – 21.00 Dobro jutro, Prekmurje, ponovitev jutranje oddaje – 21.45 Videostrani in glasba

POP TV

8.00 Družina Zakaj, risanka – 8.30 X-Men – 9.00 Hroščeborgi, nanizanka – 9.30 Pri Addamsovih, nanizanka – 10.00 Knjižni molj Wishbone, nanizanka – 10.30 Šolski hodniki, nanizanka – 11.00 Navihanka, nanizanka – 11.30 Knjiga o džungli – 12.00 Sabrina, mlada čarovnica, nanizanka – 12.30 Modna popotovanja – 13.00 Formula 1, trening – 14.00 Otroci ne lažejo – 14.30 Bes angelov 2, nadaljevalka, 4/4 – 15.30 Mala Daniela, nadaljevalka – 16.30 Pop'n'roll, glasbena oddaja – 17.30 Herkul, nanizanka – 18.20 Xena, nanizanka – 19.15 24 ur – 20.00 Romeo in Julija, ameriški film – 22.10 Bonnie in Clyde, ameriški film – 23.50 Tramvaj Poželenje, ameriški film – 1.50 24 ur

KANAL A

8.00 Zajček Dolgouhec in prijatelji, risanke – 9.30 Možje v črnem, risanka – 10.00 Družinske zadeve, nanizanka – 10.30 Nora hiša, nanizanka – 11.00 Tomov show, nanizanka – 11.30 Mladoporočenci – 12.00 Pri zlati opici, nanizanka – 13.00 Kung Fu, nanizanka – 14.00 Zlobne žene, ameriški film – 16.00 Živali v stiski – 16.20 Divja Amerika, serija – 17.20 Divji svet, serija – 18.10 Življenjska priložnost za 10 milijonov dolarjev, ponovitev – 19.00 Daljaventura, nanizanka – 20.00 Padli angel, ameriški film – 21.45 Telesna strast, ameriški film – 0.00 Dvobojevalca, ameriški film – 1.45 Atlantis

IDEA TV - TV GAJBA

10.00 Živa, ponovitev regionalnega programa – 15.00 Ugani, kdo pride na večerjo, ameriški film – 17.00 Šolska košarkarska liga – 18.00 Beverly Hills, nadaljevalka – 19.00 Vse v družini, nan. – 19.30 Veronikine skušnjave, nanizanka – 20.00 Privid zločina, nadaljevalka – 21.00 Dosjeji X, nanizanka – 22.00 Skrivališče, ameriški film

TV AS - KANAL 54

09.30 – Gnes – infor. oddaja, 10.00 – NK Potrošnik: NK Domžale, posnetek nogometne tekme, 11.50 – Moto sport, športna oddaja, 12.00 – Videostrani, 15.30 – Gnes – infor. oddaja, 15.55 – Glasbena skrinja, glasbena oddaja, 16.40 – NK SCT Olimpija: NK Mura, posnetek nogometne tekme, 18.30 – Gnes – informativna oddaja, 19.00 – Iz našega arhiva, 20.00 – Glasbeni spot, 20.05 – Gnes – informativna oddaja, 20.30 – Drugačne zvezde, Puščavski pastir – potpisna reportaža, 21.00 – Ginger v novem jutru, ameriški film, 22.30 – Gnes – informativna oddaja, 23.00 – Videostrani

STUDIO BRÜL

Videostrani in glasba

TV HRVASKA 1

12.35 Kapljica dobrote – 13.35 Risani film – 14.05 Hruške in jabotka – 15.15 Beverly Hills – 16.00 Risani film – 16.30 Melrose Place, nad. – 17.20 Turbo Limach Show – 19.30 Dnevnik – 20.10 Eurosongu naproti – 21.00 Dnevi grmenja, ameriški film – 22.35 Dnevnik – 23.05 Nočni filmski maraton: Pol na Mecco, ameriški film, Moje XX. stoletje, madžarski film, Navijete ušesa, angleški film

TV HRVASKA 1

13.20 Trenutek za domači kotiček – 13.55 Ljudje iz sosedstva, ameriški film – 15.40 Umazane laži, nad. – 16.30 Dokumentarna oddaja – 17.00 Hrvaška danes – 17.45 Moj dom – 18.20 Kolo sreče – 19.30 Dnevnik – 20.10 Dobitniki Porina – 21.00 Tornado, am. film – 23.35 Dnevnik – 23.55 Norma Jean in Marilyn, ameriški film

TV HRVASKA 2

12.10 Kviz – 12.40 Odkrite – 13.45 Pol ure kulture – 14.15 Alpe – Donava – Jadran – 14.45 Koledar – 14.55 Otroška oddaja – 15.25 Izobraževalna oddaja – 16.00 Dokumentarna serija – 16.55 Televizija o televiziji – 17.25 Hugo – 17.50 Zdravnik v hiši – 19.05 Županijska panorama – 19.30 Dnevnik – 20.10 Kviz – 20.30 Charlott Sophie Benetick, serija – 21.25 Pravica za vse, serija

TV HRVASKA 3

12.20 Gogo Loves English – 12.30 Turbo Limač šov – 14.00 Tenis, prenos iz Bola – 18.40 V deželi velikih mačk – Levja zgodba, poljudnoznanstvena oddaja – 19.30 Glasbeni program – 20.05 Ponovitve humorističnih nanizank – 22.10 Nad obrocom – 22.40 Šport danes – 22.50 Stoletje filma – 23.35 Pregled programa za soboto

TV MADŽARSKA 1

16.55 Regionalni dnevniki – 17.05 Telesport, nogometno prvenstvo – 19.30 Dnevnik, šport – 20.00 Nova budimpeštanska dvanaajstica – 20.15 Hajduki, madž. film (čb) – 22.00 Dnevnik, aktualno – 22.30 Mari Torócsik show – 23.00 eMeRton gala

TV MADŽARSKA 2

14.30 Puder – 15.00 Ni pravomočno, show – 15.30 Madžarska hiša – 16.00 Šolska ulica – 17.30 72 ur, kultura – 18.00 Čar plesa – 18.55 Aero-magazin – 19.25 Narodne vrednote – 19.40 Pravilica – 20.00 Dnevnik, šport – 20.30 Naše stoletje – 21.00 Madžarska leta 2000 – 21.30 Dragulji, amer. film, 2. del

TV AVSTRIJA 1

10.15 Alarm za Kebro 11 – 11.00 Na jug – 11.45 Konfeti – 12.10 Risanke – 12.45 Formula 1, prenos treninga – 14.55 Pacific Blue – 15.40 Zvezdne steze – 16.25 Herkul – 17.10 Princ iz Bel Aira – 17.35 Vsi pod eno streho – 18.05 Glej, kdo tam razbija – 18.30 Varuska – 19.00 Prijatelji – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Blues iz Kaisermühlenu – 21.05 MA 2412 – 21.35 Ilona in Kurti, filmska komedija – 23.10 Gospod Umor, srhljivka

TV AVSTRIJA 2

13.40 Hagenbeckovi – 14.25 Gozdarska hiša Falkenau – 15.15 Bogati in lepi – 16.00 Šov Barbare Karch – 17.05 Dobrodošli v Avstriji – 18.00 Dežela danes – 19.30 Čas v sliki – 20.00 Pogledi s strani – 20.15 Primer za dva – 21.20 Domovina – 22.10 Čas v sliki – 22.35 Moderni časi – 23.10 Komisarka – 0.00 Čas v sliki – 0.30 Nogomet

TV HRVASKA 2

6.50 Panorama turističnih središč Hrvaške – 9.00 Umazane laži, nad. – 12.30 Brijantreen – 13.30 Zvezdne steze, nan. – 14.15 Zabavni program – 15.55 Črno belo v barvah – 19.30 Dnevnik – 20.10 Nikita 2, nan. – 21.00 Frasier, humoristična serija – 22.40 Pravi čas – 23.35 Mojstrovine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

12.10 3 plus – 13.45 Hišni ljubljenci – 14.30 Peta brzina – 15.00 Tenis, prenos polfinala iz Bola – 18.35 Oprah šov – 19.20 Glasbeni program – 20.00 Nogomet, posnetek tekme – 21.00 Hrvaška nogometna liga – 22.15 Šport danes – 22.30 Nogomet: Arsenal – Chelsea, posnetek tekme – 0.15 Pregled programa za nedeljo

TV MADŽARSKA 1

5.45 Vaška TV – 6.00 Zlati dim – 8.00 Za evangeličane – 8.10 Zanzibar, mladinski program – 9.30 Otroški šport – 10.00 Sobotni mozaik – 12.00 Zvon, poročila – 12.05 Bravo TV – 12.55 Formula 1, trening – 14.10 Operetni festival – 14.40 Delta – 15.10 Naše stoletje – 15.35 1100 let sredi Evrope – 16.05 Pogovarjajmo se o naši prihodnosti – 16.20 Napisne table – 16.50 Telesport, prvenstvena nogometna tekma – 19.00 Lotoshov – 19.20 Osnovni ton – 19.30 Dnevnik, šport – 20.00 Bruhana, kabaret – 21.00 Sanjalo se mi je o tebi, amer. film – 22.55 Črni površnik, kanadski film

TV MADŽARSKA 2

7.35 Vaška TV – 7.50 Družina z jasnega – 8.40 Za manjšine – vmes iz programa Circom Regional – 12.00 Zvon – Cirkus Humberto, nan. – 13.00 Demjen, koncert – 13.55 Zgodba z naslovnice strani, amer. film (čb) – 15.35 Letalska družba Modro nebo, nan. – 16.25 Tri želje – 16.55 Slej ko prej, show – 17.50 Slagertev – 18.45 IQ casino, igra za ljubitelje rulete in logke – 19.40 Pravilica – 20.00 Dnevnik, šport – 20.30 Najstniški žur – 21.00 Moja olimpiada, Mehika 1968 – 21.55 Madžari ob prelomu stoletja – 22.50 Klip plus – 23.00 Dosjeji X – 23.45 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

12.00 Šaljivec Carey – 12.20 Kirk – 12.45 Formula 1, prenos kvalifikacij – 14.05 Sabrina – 14.30 O 3 Austria Top 40 – 15.15 Beverly Hills 90210 – 16.00 Ally McBeal – 16.45 Jesse – 17.10 Srček – 18.00 Nogomet – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Apollo 13, pustolovski film – 22.30 Vzhajajoče sonce, srhljivka – 0.35 Candyman, srhljivka

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila – 9.05 Sveže kuhano je napol pridobljeno – 9.30 Lassie v težavah, film – 14.30 O 3 Austria Top 40 – 15.15 Beverly Hills 90210 – 16.00 Ally McBeal – 16.45 Jesse – 17.10 Srček – 18.00 Nogomet – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Apollo 13, pustolovski film – 22.30 Vzhajajoče sonce, srhljivka – 0.35 Candyman, srhljivka

TV SLOVENIJA 1

8.30 Mostovi
9.00 Pod klobočom
9.50 Zgodbe iz škočije
10.20 Otroška oddaja
10.30 Živalski razum, angleška serija
11.30 Tehniška dediščina Slovenije
12.00 Dokumentarna oddaja
13.00 Poročila, šport, vreme
14.10 Portret
15.00 Zoom
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Na liniji, oddaja za mlade
17.20 Lažnivi Kijuec, gledališka predstava
17.45 Oddaja o znanosti
18.10 Svet čudes, avstralska serija
18.30 Ljudje Evrope: Šport
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Tednik
21.05 Turistična oddaja
21.25 Osmi dan
22.00 Odmevi, šport, vreme
22.55 Pisave
23.25 Zgodba o Kim, kanadska oddaja
0.10 Svet čudes, avstralska serija
0.35 Ljudje Evrope

TV SLOVENIJA 2

10.00 Nič svetega, ameriška nanaizanka
11.20 Svet poročila
11.50 Liga prvakov v nogometu
14.50 49. vzporednik, angleški film (čb)
15.40 Podoželski utrip, angleška nadaljevanka
17.30 Po Sloveniji
18.00 Nenadoma Susan, ameriška nanaizanka
18.25 SP v hokeju na ledu
20.45 Predstavitel videospotov za Eurosong 2000
21.30 Krikost, nizozemski film
22.45 Bistvo jazz, angleška serija
23.10 Videospolnice

POP TV

9.30 Tri ženske, nadaljevanka - 10.30 Divji anget, nadaljevanka - 11.25 Za tvojo ljubezen, nadaljevanka - 12.20 Pop'n'roll - 13.50 Odvetnikove karte, nanaizanka - 14.45 Pasji policisti, nanaizanka - 15.15 Jesse, nanaizanka - 15.45 Cosby, nanaizanka - 16.15 Tri ženske, nadaljevanka - 17.15 Divji anget, nadaljevanka - 18.15 Za tvojo ljubezen, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan - 21.00 Bogovi so padli na glavo, ameriški film - 23.00 Prijatelji, nanaizanka - 23.30 Družinski zgled, nanaizanka - 0.00 M.A.S.H., nanaizanka - 0.30 Na zdravje!, nanaizanka - 1.00 24 ur

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nad. - 9.20 Rosalinda, nad. - 10.10 Luz Maria, nadaljevanka - 11.00 Oprah Show - 12.00 Adrenalina, ponovitev - 13.30 Nora hiša, nanaizanka - 14.00 Princ z Bel Aira - 14.30 Jake in debeluh, nanaizanka - 15.30 Oprah Show: Gary Zukav o zdravljenju odvisnosti - 16.20 Uboga Maria, nadaljevanka - 16.50 Rosalinda, nadaljevanka - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nanaizanka - 19.00 Seinfeld, nanaizanka - 19.30 Malcolm in Eddie, nanaizanka - 20.00 Vrnitev v Hyperion, nanaizanka - 20.50 Ujetniki, ameriški film - 22.40 Maggie, nanaizanka - 23.15 Svilene senice, nanaizanka - 0.15 Dannyjeve zvezde, ponovitev - 1.15 Odklop, ponovitev

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 16.00 Mestni fantje, nanaizanka - 16.30 Ameriška gimnazija, nanaizanka - 17.00 SeaQuest, nanaizanka - 18.00 Zvezdne steze, nanaizanka - 19.00 Aktualno, informativna oddaja - 19.15 William Tell, nanaizanka - 20.10 Obraz, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - 23.00 Mož pravice, nanaizanka - 0.00 Glavni na vasi, risana nanaizanka - 0.30 Dragi John, nanaizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 10.00 - Zakaj pa ne!, mladinska oddaja, 10.50 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja, 11.35 - Risanke, 12.00 - Videostrani, 45.30 - Gnes - informativna oddaja, 16.50 - Glasbena skrinja, 17.35 - Iz produkcije ZLT, TV Ptuj, 18.05 - Risanke, 18.30 - Gnes - informativna oddaja, 19.00 - Iz našega arhiva, 20.00 - Glasbeni spot, 20.05 - Gnes - informativna oddaja, 20.30 - Viva turistica, turistična oddaja v živo, 21.20 - Iz produkcije ZLT, TV Ptuj, 21.50 - Kako biti zdrav in zmagovati, oddaja Rudja Klančiča, 22.20 - Glasbeni spoti, 22.30 - Gnes - informativna oddaja, 23.00 - Videostrani

STUDIO BRÜL

7.15 Dobro jutro, Prekmurje, jutranja oddaja v živo - 8.00 Videostrani in glaba - 9.00 Človek živi! človek, ponovitev oddaje o živalih - 9.50 Videostrani in glaba - 16.00 Človek živi! človek, ponovitev oddaje o živalih - 16.50 Videostrani in glaba - 20.00 Verjeto čimel, izobraževalna oddaja z Veterinaro Murska Sobota d.o.o. - 20.50 Kako biti zdrav? in zmagovati, oddaja Rudja Klančiča - 21.35 Videostrani in glaba

TV HRVASKA 1

16.00 Planet živali - 17.00 Hrvaška danes - 17.30 Morje - 18.00 Kultura in naravna dediščina - 18.35 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Azbestoza, dokumentarna oddaja - 20.45 Ko mineva čas - 21.35 Odkrito - 22.20 Pol ure kulture - 22.55 Dnevnik - 23.25 Koncert klasične glasbe - 0.25 Nočni program

TV HRVASKA 2

12.30 Potovanja, serija - 13.30 Pray, nan. - 14.15 Newyorški policisti, nan. - 15.00 Charlotte Sophie Bentinck, nad. - 16.05 Carstvo divjine - 16.30 Otroški program - 17.30 Hugo - 18.00 Zgodovna vode, serija - 19.05 Zupanijska pandrama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Urgenca, nan. - 21.20 Seinfeld, nan. - 21.50 Izziv, kviz - 22.20 Filmi režiserja Michaela Powella: I Know Where I'm Going, angleški film - 23.50 Najboljša dela svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

12.00 Štirje bremenski glasbeniki - 12.25 Policijer in krompirast nos - 13.15 Mojster Fantaz - 13.40 Monoplus - 14.25 Poslovni klub - 14.55 Poziv v gledališče - 17.15 Koraki - 18.15 Ekran brez okvira - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Film - 21.50 Sport danes - 22.00 Hišice v cvetju - 22.45 3 plus - 0.45 Pregled programa za petek

TV MADŽARSKA 1

16.00 Za otroke - 16.30 Papirnati most - 17.00 Jani gre na dom - 17.30 Zagovornik - 18.00 Dnevnik - 19.00 Smer Sydney, olimpijski kviz - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Milenijske povesti - 20.30 Nazaj, angl. film - 22.00 Dnevnik, aktualno - 22.35 Kino Dore Prokopp - 23.00 Človeško telo, serija - 23.55 72 ur, kultura - 0.20 Deklamacija

TV MADŽARSKA 2

13.00 Dnevnik - 14.00 Glavni trg - 15.30 V dvoje - 16.10 Šolska ulica - 17.30 Potepanje po mejah stvarnosti - 18.00 Telešport, rokomet - 19.40 Pravljica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Poklon znanosti in mecenom - 21.25 Z zavezanimi očmi, madž. film (čb) - 22.45 Zaključek - 23.45 Klip plus - 0.00 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

15.40 Zvezdne steze - 16.25 Herkul - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Karolina v velenestu - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Komisar Rex - 21.05 Alarm za Kobro 11 - 21.55 Inšpektor Fowler - 22.25 Absolutno življenje - 23.00 Tohuwabohtu - 23.25 Oddaja o kulturi

TV AVSTRIJA 2

15.15 Bogati in tepi - 16.00 Šov Barbare Karlich - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Univerzum: Mrtno morje - 21.05 Vera - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Euro Austria - 23.00 Primer za dva

O NAS ZA NAS

tv AS kanal 54

Vsak dan ob 19⁰⁰: GNES - informativna oddaja

RADIO MURSKI VAL

UKV 94.6 MHz (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHz)

PETEK: 05.45 - Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Zamurjenci - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 Predstavljamo vam - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 18.00 MV-dur - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Mladi val - 21.00 Poročila - 21.10 Sipli mi - 24.00 Želimo vam lahko noč

SOBOTA: 06.00 - Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.45 Evropa v enem tednu - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kulturni koledar - 17.35 Radijski knjižni sej - 18.15 Mali oglasi - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 21.00 Poročila - 21.10 Ugasni TV! - 24.00 Želimo vam lahko noč

NEDELJA: 06.00 Začenjamo nov dan - 07.30 Zamurjenci - 08.05 Horoskop - 08.15 Panonski odmevi - 08.45 Misel in čas - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce - 13.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s športnih igrišč) - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Pravljica - 20.00 Oddaja tedna - 21.00 Poročila - 21.10 Gnezdo Murskega vala - 24.00 Želimo vam lahko noč

PONEDELJEK: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij -

10.30 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.10 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Šport - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Krpanke - 21.00 Poročila - 21.10 Kak je inda fajf bilou - 24.00 Želimo vam lahko noč

TOREK: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Srebrne niti - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Na narodni farmi - 21.00 Poročila - 21.10 Med Muro, Rabo in Dravo - 24.00 Želimo vam lahko noč

SREDA: 05.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.15 Tm v peti - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 NSTSNMV - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Glasba našega srca - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Intervju - 21.00 Poročila - 21.10 Mursko-morski val - 24.00 Želimo vam lahko noč

ČETRTEK: 5.45 Jutro na Murskem valu: Prebujajte se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Reportaža - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 13.15 Sedem veličastnih - 14.00 Popoldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Bilo je nekoč - 21.00 Poročila - 21.10 Geza se zeza - 24.00 Želimo vam lahko noč

TV SPOROD

Nedelja, 7. 5. 2000

TV SLOVENIJA 1

7.40 Franček, risana nanizanka
8.00 Kitek, risana nanizanka
8.25 Babar, risana nanizanka
8.55 Zlata maša škola V. Grmice, pr. iz Žalca
10.00 Evan. bogoslužje, prenos iz Puconec
11.05 Svet morij, angleška serija
11.30 Obzorja duha
13.00 Poročila, šport, vreme
13.30 Tunistična oddaja
13.50 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
14.20 TV Popper
14.50 Športni kviz
16.05 Prvi in drugi
16.30 Poročila, šport, vreme
16.50 Vsakdanjik in praznik
17.45 Alpe-Dorava-Jadrin
18.15 Teniška dediščina Slovenije
18.50 Žrebanje lota
19.00 Danes
19.05 Zrcalo tedna
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Zoom
21.40 Portret
22.35 Poročila, šport, vreme

TV SLOVENIJA 2

10.30 Zvezde Hollywooda: Laurence Olivier
11.00 Parada plesa
11.30 Oddaja o Slovenski vojski
12.00 Folk art, ljudska glasbila
13.00 Šport
16.25 Košarka NBA Action
16.55 Evrogol
17.55 DP v rokometu
19.30 Videospotnice
20.05 CIA: Ameriški skrivni bojovniki, serija
21.00 Murphy Brown, ameriška nanizanka
21.30 Trend, odd. o modi in viz. pop kulturi
22.00 Šport v nedeljo
23.00 Dekle z rdečimi lasmi, nizozemski film

TV SPOROD

Ponedeljek, 8. 5. 2000

TV SLOVENIJA 1

10.05 Dogodivščine iz živalskega vrta
10.50 Modro
11.25 Dosežki
11.45 Na vrta
12.10 Novi raziskovalec, ameriška serija
12.35 Prvi in drugi
13.00 Poročila, šport, vreme
13.30 Ljudje in zemlja
14.20 Polnočni klub
15.30 Gibljive slike
16.00 Dober dan, Koroška
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Radovedni Taček
17.00 Otroška nanizanka
17.45 Volja najde pol
18.35 Žrebanje 3 x 3 plus 6
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Klinika pod palmami, nanizanka
21.00 Zaklad dolenske princeze, dok.
22.00 Odmevi, kultura, šport, vreme
22.35 Gospodarska panorama
23.05 Volja najde pot

TV SLOVENIJA 2

10.50 Skrita področja znanosti, am. serija
11.30 Trend, odd. o modi in viz. pop kulturi
13.40 Seboina noč
15.40 Domače obrti: Tkalci in predice
16.05 Oddaja o Slovenski vojski
16.35 Glasba odraslih, angleška serija
17.30 Po Sloveniji
18.05 Snežna reka, avstralska nadaljevalka
19.00 Lingo
19.30 Videospotnice
20.05 Stareta mladosti
21.00 Studio City
23.00 SP v hokeju na ledu
1.00 Brane Rončel izza odra

POP TV

8.00 Družina Zakaj, risanka - 8.30 X-Men - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Knjižni molj Wishbone, nan. - 10.30 Pop'n'roll - 11.30 Herkul, nanizanka - 12.30 Xena, nanizanka - 13.05 Otroci ne lažejo - 13.40 Formula 1 za VN Španije, prenos - 16.00 Mala Daniela, nad. - 17.00 Dvojčici, nanizanka - 17.30 Modna popotovanja - 18.00 Pod srečno zvezdo - 19.15 24 ur - 20.00 Hitri in mrtvi, ameriški film - 22.00 Športna scena - 22.45 Fun Ball - 23.00 Šola golfa - 23.30 24 ur

KANAL A

8.00 Zajček Dolgouhec in prijatelji, risanke - 9.30 Možje v črnem, risanka - 10.00 Družinske zadeve, nanizanka - 10.30 Nora hiša, nanizanka - 11.00 Tomov show, nanizanka - 11.30 Zmenkarje - 12.00 Pri zlati opici, nanizanka - 13.00 Kung Fu, nanizanka - 14.00 Čmobrađa pošast, ameriški film - 15.50 Klík! - Vitezi za volanom - Miza za pet - Polnočna poročila - 19.00 Duh bojevnika, nanizanka - 20.00 Kapitan Kljuka, ameriški film - 22.30 Stiški izživ: Klobuki - 23.10 Vampirja, ameriški film

IDEA TV - TV GAJBA

10.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 15.00 Šolska košarkarska liga - 16.00 Izberi mene, ameriški film - 18.00 Beverly Hills, nadaljevalka - 19.00 Vse v družini, nan. - 19.30 Veronikine skušnjave, nanizanka - 20.00 Privid zločina, nad. - 21.00 Dosjeji X, nanizanka - 22.00 Vse je relativno, ameriški film

TV AS - KANAL 54

09.30 - Teden ob Muri - infor. oddaja, 11.00 - Na domači grudi, kmetijska oddaja - govedoreja, 12.00 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja, 12.40 - Videostrani, 17.40 - Zakroj pa nej, mladinska oddaja, 18.30 - Gnes - infor. oddaja (pon. sobotne oddaje), 19.00 - iz našega arhiva, 20.00 - Na domači grudi, govedoreja - ponovitev kmetijske oddaje, 21.00 - Viva turistica, ponovitev turistične oddaje, 21.50 - Videostrani

STUDIO BRULI

9.00 Ponovitev tedenskega programa - 12.00 Videostrani in glasba

TV HRVASKA 1

12.25 Kmetijska oddaja - 13.20 Po naši lepi - 14.40 Kuharski dvoboj - 15.20 Poročila - 15.30 Kapetan Rex, serija - 16.15 Risani film - 16.30 Pogovorni oddaja - 17.30 Felicity, mladinska nanizanka - 18.30 Opera Box - 19.30 Dnevnik - 20.10 Dramska oddaja - 21.05 Tretja sreča - 23.45 Dnevnik - 0.20 Nočni program: I torreviere, italijanski film, 2.20 Črno-belo v barvi, 5.20 Hrvaški glasbeni program

TV HRVASKA 2

12.00 Praznično jutro - 12.30 Film - 14.00 Mir in dobrota - 14.30 Dnevi grmljenja, ameriški film - 16.15 Kapetan Hrabrost, ameriški film - 17.50 Risani film - 18.05 10. Maruličevi dnevi - 19.00 Svet zabave - 19.30 Dnevnik - 20.10 Triler - 21.10 Reckless, nad. - 22.00 Chocolat, francoski film - 23.35 Mojslovine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

13.30 Šport v nedeljo... - Tenis, prenos finala iz Bole... - Formula 1, prenos dirke iz Barcelone... - Košarka, prenos prve polfinalne tekme - 19.30 Glasbeni program - 20.00 Nenadoma Susan - 20.25 Nogomet, posnetek tekme italijanske lige - 22.20 Šport danes - 22.35 Top DJ Mag - 23.35 Oprah šov - 0.20 Pregled programa za ponedeljek

TV MADZARSKA 1

6.00 Vaška TV - 6.30 Ažurno - 7.20 Biblija - 9.00 Nedeljski etok - 10.35 Tri želje - 11.05 Zlata vejica, za otroke - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Madžarska prihodnosti - 12.35 Minute za srečo - 13.00 Tv-ključnik - 13.25 Svetovna dediščina na Madžarskem: Holokó - 13.50 Formula 1 za VN Španije, prenos - 16.05 Za baptiste - 16.30 Čarobna šestica - 17.00 Poklon znanosti in mecenom - 17.55 Telesport, gol... - 19.00 Teden, vmes dnevnik - 20.00 Zlata vejica, gala

TV MADZARSKA 2

7.40 Program za vernike - 9.50 Narodopisje - 10.00 Madžarska hiša - 10.30 Pravi smeh, kabaret - 11.20 Glasbena veriga - 11.30 Otroški šport - 12.00 Zvon - Ekovizija - 12.30 Mali modrijan - 13.00 Pomagač - 13.30 O konjih - 14.00 Operetni festival - 14.30 Aero-magazin - 15.00 Sporočilo svetih krajev - 15.20 Musica Historica - 15.30 Mreža - 16.00 Telesport - 17.35 Bruhaha, kabaret - 18.30 Rachid Taha, svetovna glasba - 19.00 Čarobna šestica - 19.25 Izgubljeni otrok, franc. film - 21.00 Teden, vmes dnevnik - 22.00 Telesport - 23.05 Ljubezen v podzemlju, franc. film - 0.25 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.15 Formula 1, prenos ogrevanja - 10.10 Risanke - 12.00 Šport - 12.30 Nogomet: Liga prvakov, magazin - 13.00 Formula 1, prenos dirke za VN Španije iz Barcelone - 16.15 Nogomet, prenos - 18.30 Šport v nedeljo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Pujsek Babe - 21.45 Policaj iz Tolza - 23.20 Kolumbo - 0.30 Igra s strahom, kriminalka

TV AVSTRIJA 2

13.05 Tednik - 13.30 Domovina, moja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.20 Univerzum - 15.10 Heidi in Erni - 15.35 Jaz nisem noben Casanova, filmska komedija - 17.05 Klub senorjev - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Kristus v času - 18.30 Podobe Avstrije - 19.00 Dežela danes - 19.17 Loto - 19.30 Čas v sliki - 19.54 Pogledi s strani - 20.15 Ljubezen na Maiforci, romanca - 21.40 Poročila - 21.50 Dunajski filharmoniki: Mauthausen 2000 - 23.20 Žarišče: Mauthausen

TV HRVASKA 1

12.35 Umazane laži, nad. - 13.20 Trenutek za domači kottiček - 14.00 Poročila - 14.10 Max je izginil, ameriški film - 15.45 Risanke - 16.00 Izobraževalna oddaja - 17.00 Hrvaška danes - 17.30 Svet podjelišstva - 18.00 Dokumentarna oddaja - 18.35 Kolo sreče - 19.05 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Drama - 21.25 Pustolovščine po Hrvaški - 21.55 Misi 21. stoletja - 23.00 Dnevnik - 23.35 V imenu časti, ameriški film

TV HRVASKA 2

12.30 Poljudnoznanstveni film - 13.30 Rdeče in črno, nadaljevalka, 1/2 - 15.00 Svet zabave - 15.40 Carstvo divjine - 16.05 Za otroke - 17.00 Prijatelji, nan. - 17.30 Hugo - 18.00 Gozdarska hiša, nan. - 19.05 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Prijatelji, nan. - 21.00 Dvojni zapelevec, ameriški film - 22.45 Prey, nan. - 23.30 Mojslovine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

13.40 Športni program - 15.00 Če bi imel pet minut, talk-show - 16.00 Tretja sreča - 17.30 Hrvaški šport - 18.30 Animavizija - 19.00 Odločna orožja, dok. serija - 19.30 Glasbeni program - 20.05 Pelica - 21.10 Šport danes - 21.20 Scena - V-efekt - 22.05 Mesečina - 22.50 Nikita II - 23.35 Pregled programa za tork

TV MADZARSKA 1

15.05 Liga prvakov, magazin - 15.50 Poročila - 16.00 Madžarska hiša - 16.30 Romar v svetl. deželi - 16.45 Srečanje z Jezusom - 17.00 Pregled - 17.30 Sporočilo svetih krajev - 18.00 Dnevnik - 19.00 Telesreča - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 112, kriminalistični magazin - 20.35 Ime planeta: Zemlja - 21.25 V dvoje - 22.00 Dnevnik, aktualno - 22.35 Ura sprejema - 23.10 Leto Mirnega sonca, koprodukcijski film

TV MADZARSKA 2

12.00 Zvon - Kalifornijske sanje, nan. - 12.50 Trije erdeljski plesi - 13.00 Dnevnik - 14.00 Skupščinski dnevnik - 14.55 Koncert Szusze Koncz, 1997 - 16.00 Šolska ulica - 17.30 Mari Torocsik show - 18.00 Telesport - 19.40 Pravljica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Človeško telo, serija - 21.20 Pogovarjajmo se o naši prihodnosti - 21.35 Sablje v maneži, angl. film - 23.10 Klub znanstvenikov - 0.10 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

14.55 Pacific Blue - 15.40 Zvezdne steze - 16.25 Herkul - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Karolina v velemestu - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Policaj in pol, akcijski film - 21.45 Zasledovalec sonca, srhljivka - 23.45 Smrtonosna bitka

TV AVSTRIJA 2

13.40 Hagenbeckovi - 14.25 Gozdarska hiša Falkenau - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Šov Barbare Karlich - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Julia - Nenavadna ženska - 21.05 Tema - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Oddaja o kulturi - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Navaja Pereira, film

TV SPOROD

Torek, 9. 5. 2000

TV SLOVENIJA 1

9.30 Otroška nanizanka
10.00 Živahni svet iz zgodbi R. Scaryja
10.25 Otroška oddaja
10.50 Volja najde pot
11.40 Zgodba o telesu, angleška serija
12.05 Klinika pod palmami, nanizanka
13.00 Poročila, šport, vreme
13.40 Alica, evropski kulturni magazin
14.10 Zaklad doljenjske princese, dok.
15.00 Gospodarska pavorama
15.00 Prisljubimo tišini
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Sprehodi v naravo
17.00 Kako rada imam šolo, nanizanka
17.15 Moja žival in jaz, nanizanka
17.45 Besede
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Razkošje, francoska nadaljevanka
21.00 Aktualne teme
22.00 Odmevi, kultura, šport, vreme
22.55 Fridin privraket, danska drama
23.30 Skrivnosti, danska drama
0.15 Besede, ponovitev

TV SLOVENIJA 2

10.00 Snežna reka, avstralska nadaljevanka
10.50 Štatele mladosti
13.10 CIA: Ameriški skrivni bojevniki, serija
14.00 Spomladanska spogledovanja, am. film
15.30 Studio City
17.30 Po Sloveniji
18.05 Gimnazija strlih src, nadaljevanka
19.00 Noro zaljubljena, ameriška nanizanka
19.30 Videospotnice
20.05 Šport
20.35 Liga prvakov v nogometu
22.35 Svet poroča
23.05 Minuta za umor, slovenski film
0.20 Brahms in popoje dekle, glasbeno-biografski film

POP TV

9.30 Tri ženske, nadaljevanka - 10.30 Divji angel, nadaljevanka - 11.25 Za tvojo ljubezen, nadaljevanka - 12.20 Lepo je biti milijonar, ponovitev - 13.50 Odvetnikove karte, nanizanka - 14.45 Pasji policist, nanizanka - 15.15 Jesse, nanizanka - 15.45 Cosby, nanizanka - 16.15 Tri ženske, nadaljevanka - 17.15 Divji angel, nadaljevanka - 18.15 Za tvojo ljubezen, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Najmočnejša ljubezen, ameriški film - 21.45 Urgenca, nanizanka - 22.35 Prijatelji, nanizanka - 23.15 Družinski zgled, nanizanka - 0.00 M.A.S.H., nanizanka - 0.30 Na zdravje, nanizanka - 1.00 24 ur

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nadaljevanka - 9.20 Rosalinda, nadaljevanka - 10.10 Luz Maria, nadaljevanka - 11.00 Oprah Show - 12.00 Atlantis - 13.30 Nora hiša, nanizanka - 14.00 Princ z Bel Aira - 14.30 Jake in debeluh, nanizanka - 15.30 Oprah Show: Gary Zukav o odločitvah - 16.20 Uboga Maria, nadaljevanka - 16.50 Rosalinda, nadaljevanka - 17.40 Luz Maria, nadaljevanka - 18.30 Fant zre v svet - 19.00 Seinfeld, nanizanka - 19.30 Malcolm in Eddie, nanizanka - 20.00 Puščavski vitezi, ameriški film - 21.30 Nizki udarci, nadaljevanka - 22.30 Maggie, nanizanka - 23.00 Svilene senice, nanizanka - 0.00 Dannyjeve zvezde, ponovitev - 1.00 Odkop, ponovitev

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 16.00 Mestni lantje, nanizanka - 16.30 Ameriška gimnazija, nanizanka - 17.00 SeaQuest, nanizanka - 18.00 Zvezdne steze, nanizanka - 19.00 Aktualno, informativna oddaja - 19.15 William Tell, nanizanka - 20.10 Videnje, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - 23.00 Newyorška policija, nanizanka - 0.00 Glavni na vasi, risana nanizanka - 0.30 Dragi John, nanizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 10.00 - NK Dravograd - NK Potrošnik, posnetek, 11.50 - Glasbeni spot, 12.00 - Videostrani, 15.30 - Gnes - informativna oddaja, 16.00 - Iz produkcije ZLT, TV Ptuj, 16.35 - NK Mura: NK Primorje, posnetek, 18.25 - Glasbeni spot, 18.30 - Gnes - informativna oddaja, 19.00 - Iz našega arhiva, 20.00 - Glasbeni spot, 20.05 - Gnes - informativna oddaja, 20.30 - Ekologija, ekološka oddaja, 21.00 - Teden ob Muri, informativna oddaja, 22.30 - Gnes - informativna oddaja, 23.00 - Videostrani

STUDIO BRÜL

7.15 Dobro jutro, Prekmurje, jutranja oddaja v živo - 8.00 Videostrani in glasba - 9.00 Čiste rasti, ponovitev športne oddaje - 10.00 Videostrani in glasba - 16.00 Čiste rasti, ponovitev športne oddaje - 17.00 Videostrani in glasba - 20.00 Danes za jutri, oddaja o možnostih dodatnih prostovoljnih pokojninskih zavarovanj - 20.45 Dobro jutro, Prekmurje, ponovitev jutranje oddaje v živo - 21.30 Videostrani in glasba

TV HRVASKA 1

13.20 Trenutek za domači koteček - 14.00 Poročila - 14.10 Denar s strani, ameriški film - 16.00 Prizma - 17.00 Hrvatska danes - 17.30 Hrvatski jezik v zraku - 18.00 Poročila iz znanosti - 18.20 Kolo sreče - 18.55 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zlata ribica - 21.20 V sprednju - 22.05 Skrinja - 22.55 Dnevnik - 23.25 Evromagazin

POP TV

9.30 Tri ženske, nadaljevanka - 10.30 Divji angel, nadaljevanka - 11.25 Za tvojo ljubezen, nadaljevanka - 12.20 Pod srečno zvezdo, ponovitev - 13.50 Odvetnikove karte, nanizanka - 14.45 Pasji policist, nanizanka - 15.15 Jesse, nanizanka - 15.45 Cosby, nanizanka - 16.15 Tri ženske, nadaljevanka - 17.15 Divji angel, nadaljevanka - 18.15 Za tvojo ljubezen, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Popolna mati, ameriški film - 21.45 Udarci pravice, nanizanka - 22.35 Prijatelji, nanizanka - 23.15 Družinski zgled, nanizanka - 0.00 M.A.S.H., nanizanka - 0.30 Na zdravje, nanizanka - 1.00 24 ur

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nad. - 9.20 Rosalinda, nad. - 10.10 Luz Maria, nadaljevanka - 11.00 Oprah Show - 12.00 Dannyjeve zvezde, vedeževanje v živo - 13.30 Nora hiša - 14.00 Princ z Bel Aira - 14.30 Jake in debeluh, nanizanka - 15.30 Oprah Show: Gary Zukav o odvisnosti - 16.20 Uboga Maria, nadaljevanka - 16.50 Rosalinda, nadaljevanka - 17.40 Luz Maria, nadaljevanka - 18.30 Fant zre v svet, nanizanka - 19.00 Seinfeld, nanizanka - 19.30 Malcolm in Eddie, nanizanka - 20.00 Življenjska priložnost za 10 milijonov tolarjev, kviz - 21.00 Providence, nanizanka - 22.00 Roka pravice, nanizanka - 22.50 Maggie, nanizanka - 23.20 Svilene senice, nan. - 0.20 Dannyjeve zvezde, pon.

IDEA TV - TV GAJBA

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 16.00 Mestni lantje, nanizanka - 16.30 Ameriška gimnazija, nanizanka - 17.00 SeaQuest, nanizanka - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Aktualno, informativna oddaja - 19.15 William Tell, nanizanka - 20.10 Ne meč te se stran, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - 23.00 Mož pravice, nanizanka - 0.00 Glavni na vasi, risana nanizanka - 0.30 Dragi John, nanizanka

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes - informativna oddaja, 10.00 - Ekologija, ekološka oddaja, 10.30 Teden ob Muri, informativna oddaja, 11.55 - Glasbeni spot, 12.00 - Videostrani, 15.30 - Gnes - informativna oddaja, 16.00 - Teden ob Muri - informativna oddaja, 17.30 - Kako biti zdrav in zmagovali, oddaja Rudija Klarica, 18.00 - Ekologija, ekološka oddaja, 18.30 - Gnes - informativna oddaja, 19.00 - Iz našega arhiva, 20.00 - Glasbeni spot, 20.05 - Gnes - informativna oddaja, 20.30 - Zakaj pa nej, mladinska oddaja v živo, 21.20 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja v živo, 22.00 - Iz produkcije ZLT, TV Ptuj, 22.30 - Gnes - informativna oddaja, 23.00 - Videostrani

STUDIO BRÜL

7.15 Dobro jutro, Prekmurje, jutranja oddaja v živo - 8.00 Videostrani in glasba - 9.00 Danes za jutri, ponovitev oddaje o možnostih dodatnih prostovoljnih pokojninskih zavarovanj - 10.45 Videostrani in glasba - 16.00 Danes za jutri, ponovitev oddaje o možnostih dodatnih prostovoljnih pokojninskih zavarovanj - 16.45 Videostrani in glasba - 20.00 Človek živi! žensk, oddaja o živalih - 20.50 Dobro jutro, Prekmurje, ponovitev jutranje oddaje - 21.35 Videostrani in glasba

TV HRVASKA 2

12.30 Poljudnoznanstveni film - 13.30 Rdeče in črno, nadaljevanka - 15.00 Dokumentarna serija - 15.30 Risanke nanizanka - 16.00 Carstvo dvjine - 16.30 Otroški program - 17.30 Hugo - 18.00 Gozdarska hiša, nan. - 19.05 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Hladna vojna, serija - 21.20 Newyorška policija, nan. - 22.10 Noči begunca, ameriški film

TV HRVASKA 3

12.00 Štirje bremenski glasbeniki - 12.35 Policilinder in krompirast nos, serija - 13.15 Mojster Fantaz - 13.40 Parlatnica - 14.25 Mesečina - 15.10 Scena - V-efekt - 15.55 Hrvatski šport - 16.55 Petica - 17.55 Športni program - 19.30 Glasbeni program - 20.00 Dok. film - 20.30 Nogomet: Liga prvakov, prenos polfinalne tekme Barcelona - Valencia - 22.40 Šport danes - 22.50 Rilem - 23.45 Pregled programa za sredo (op., možen prenos nogometne tekme hrvaškega prvenstva)

TV MADZARSKA 1

5.45 Vaška TV - 6.00 Ažurno - 8.30 Ničvrednej, nan. - 9.00 Zabavno dopoldne - 12.00 Zvon, dnevnik - 13.00 Za manjšine - 13.58 Poročila - 14.00 Plamen bakije, tv-igra - 15.30 Prihodnost naše zemeljske oaze - 15.50 Energetska abeceda - 15.58 Poročila - 16.00 Za otroke - 16.30 Zelena pika - 17.00 Kronika 2000 - 17.30 Katoliška kronika - 18.00 Dnevnik - 19.00 Razvijajoče se gospodarstvo - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Panorama - 20.30 Liga prvakov, prenos - 22.40 Dnevnik, aktualno - 23.15 Potepanje po mejah stvarnosti - 23.45 Liga prvakov, pregled - 0.35 Deklamacija

TV MADZARSKA 2

5.45 Vaška TV - 5.00 Ažurno - 8.30 Uglasbena poezija - 9.00 Iz tv-arhiva - 11.05 Szabolcs Fényes, in memoriam - 11.45 Narodne vrednote - 12.00 Zvon - Kalifornijske sanje, nan. - 12.50 Odprti studio - 13.00 Dnevnik - 14.00 Za upokojence - 14.30 Okno - 15.25 Skladbe Petra Wolfa - 16.30 Šolska ulica - 17.30 Ura sprejema - 18.00 Telesport, angleški nufomet - 19.40 Pravilica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Pogovor o psihoanalizi - 21.25 Ne spodobi se za gospoda, angl. film - 0.25 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

6.15 Otroški program - 10.10 Policaj iz Tölza - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 14.55 Pacific Blue - 15.40 Zvezdne steze - 16.25 Herkul - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Karolina v velemestu - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Medicopter 117 - 21.10 Moški so kot čokolada, filmska komedija - 22.40 Nogomet: Liga prvakov, posnetek polfinalne tekme Barcelona - Valencia - 23.30 Cleo/Leo, filmska komedija

TV AVSTRIJA 2

12.05 Euro Austria - 12.35 Tednik - 13.00 Čas v sliki - 13.15 Sveže kuhano je napot pridobileno - 13.40 Hagenbeckovi - 14.25 Gozdarska hiša Falkenau - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Šov Barbare Karlich - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Univerzum - 21.10 Reportaža - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Ogled - 23.00 Nočna straža: Najlepša dakleta daleč naokoli

TV HRVASKA 1

12.35 Umazane laži, nad. - 13.20 Trenutek za domači koteček - 14.00 Poročila - 14.10 Nepremišljeno srce, ameriški film - 15.45 Risanke - 16.00 Izobraževalna oddaja - 16.30 Dom in svet - 17.00 Hrvatska danes - 17.30 Zdravnik v hiši - 18.20 Kolo sreče - 18.55 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.10 Poslovni klub - 20.45 M magazin - 22.00 Zvezdni prah - 22.35 Dnevnik - 23.05 Vabilo v gledališče - 1.25 Nočni program

TV HRVASKA 2

15.00 Veliki Azerac, nad. - 16.05 Carstvo dvjine - 16.30 Otroški program - 17.30 Hugo - 18.00 Dokumentarna serija - 19.05 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Veronikine skrivnosti, nan. - 21.00 Pacific Palisades, nad. - 21.45 Normalno življenje, ameriški film - 23.30 Mojstrvine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

15.15 Dok. serija - 15.55 Zlata ribica - 16.55 Športni program - 19.25 Glasbeni program - 20.00 Amerika - življenje narave - 20.30 Nogomet: Liga prvakov, prenos polfinalne tekme Bayern - Real Madrid - 22.30 Šport danes - 22.40 Monoplus - 23.25 Koraki - 0.25 Pregled programa za četrtrek (op.a.: možen prenos košarkarskega polfinala Hrvatske)

TV MADZARSKA 1

13.00 Za manjšine - 13.58 Poročila - 14.00 Piri vse ve, madž. film (čb) - 15.10 Filmske novosti iz leta 1932 - 15.35 Budimpeštanska simfonija - 15.50 Poročila - 16.00 Tečaj nemščine - 16.30 Smernica - 17.00 Moja olimpiada, München 1972 - 18.00 Dnevnik - 19.00 Šik, modni magazin - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Ni pravnomočno, show - 20.30 Liga prvakov, prenos - 22.40 Dnevnik, aktualno - 23.15 Madžarski salon, kultura - 23.45 Liga prvakov, pregled - 0.35 Deklamacija

TV MADZARSKA 2

11.45 Narodopisje - 12.00 Zvon - Kalifornijske sanje, nan. - 12.50 Odprti studio - 13.00 Dnevnik - 14.00 Zlati dim, magazin - 15.45 Pop glasba - 16.00 Šolska ulica - 17.30 Sotrpini - 18.00 Telesport, vaterpolo - 19.40 Pravilica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Nemočno, dokumentarni film - 22.15 Osupljivo območje - 0.00 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

12.10 Risanke - 14.55 Pacific Blue - 15.40 Zvezdne steze - 16.25 Herkul - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Karolina v velemestu - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Nogomet: Liga prvakov, prenos polfinalne tekme Bayern - Real Madrid - 22.50 Divje gosi, film

TV AVSTRIJA 2

13.40 Hagenbeckovi - 14.25 Gozdarska hiša Falkenau - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Šov Barbare Karlich - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 18.45 Loto - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Modre pištole, filmska komedija - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Žarišče - 0.00 Čas v sliki

TV SPOROD

Sreda, 10. 5. 2000

TV SLOVENIJA 1

8.00 Odmevi
8.30 Dober dan, Koroška
9.00 Sprehodi v naravo
9.15 Kako rada imam šolo, nanizanka
9.30 Moja žival in jaz, nanizanka
9.45 Babar, risana nanizanka
10.10 Mozartova družina
10.30 Besede
11.30 Obzorja duha
12.05 Razkošje, francoska nadaljevanka
13.00 Poročila, šport, vreme
13.50 Lisjak zvitorpec, risani film
15.05 Aktualne teme
16.00 Mostovi
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Pod klobukom
17.45 Živalski razum, angleška serija
18.45 Risanke
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Živeti v pozabljenju, ameriški film
22.00 Odmevi, kultura, šport, vreme
23.00 Zvočnosti slovenskih pokrajin
23.15 Mednarodno baletno tekmovalje
0.50 Živalski razum, angleška serija

TV SLOVENIJA 2

9.25 Videospotnice
10.00 Gimnazija strlih src, nadaljevanka
10.50 Minuta za umor, slovenski film
13.15 Alpski večer '99
14.55 Bebes boom, francoski film
16.25 Nogomet za slovenski pokal, 1. tekma
18.25 DP v košarki
20.00 Liga prvakov v nogometu
23.00 V Frolovem slogu, angleška nanizanka
0.40 Videospotnice

Evropska priloga

VESTNIK

4. maj 2000

THIS
EUROPEAN
SUPPLEMENT
WAS

TA ŠTEVILKA EVROPSKE PRILOGE
NI BILA SOFINANCIRANA
S STRANI EVROPSKE UNIJE

NOT FINANCED
BY
THE
EUROPEAN
UNION

Andrej Horvat, Amna Potočnik

Regionalizem je prednost

Ko smo pred štirimi leti natisnili prvo Evropsko prilogo, le-ta, kljub svoji radikalnosti, v slovenskem prostoru ni povzročila kakšnega posebnega vznemirjenja. Takrat je bila Evropa v Sloveniji še manj aktualna tema, kot je danes, in tudi regionalizmu se danes godi zgolj za spoznanje bolje, kot se mu je takrat, pa še to samo na formalni ravni.

Na formalni ravni danes naša politika pridno povzema evropsko zakonodajo in »Evropa« se je izkazala kot uspešna grožnja na poti do hitrejšega sprejemanja marsikaterega določila, ki bi ga potrebovali tudi brez nje. A zaradi »Evrope« se je država vsaj dosti bolj prisiljena ukvarjati tudi z regijami. Kot priprava na evropsko strukturno politiko postajajo regije in regionalne ustanove poglavitno orodje regionalnega razvoja tudi na nacionalni ravni.

Profesor Roland Vaubel, človek, ki verjame v decentralizirano Evropsko zvezo, nas je nekatere »vernike regionalizma« na omizju v Ljubljani iskreno vprašal, ali resnično verjamemo v možnost uspeha regionalne politike.

V iskanju odgovora na to vprašanje moramo najprej vedeti, kako želimo meriti njeno uspešnost. Če merimo uspešnost zgolj z ekonomskimi kazalci, potem vemo, da bodo

finančni transferji iz ekonomsko bolj v ekonomsko manj razvite predele še dolgo časa večji od ekonomske uspešnosti teh manj razvitih predelov. Skratka, zelo redko bodo stroški večji od koristi. Trdimo torej, da je govoriti o ekonomski uspešnosti perifernih regij kratkoročno – ne samo v Sloveniji – neoliberalističen cinizem. Če pa te stroške preslikamo v recimo večjo poseljenost Goriškega ali Slovenskih goric z mladimi družinami, ki vidijo svojo ekonomsko prihodnost in prihodnost bivanja svojih otrok v teh delih Slovenije, potem je podoba seveda takoj drugačna.

Da bi zagotovili ekonomsko uspešnost manj razvitih vsaj dolgoročno, je potrebna strnjena in dolgoročno strateško domišljena politika finančnega spodbujanja. To je Evropa s svojo regionalno strukturno politiko v glavnem že ugotovila. Slovenija s svojo razdrobljeno regionalno

politiko, ko po določenem razrezu vsaka občina dobi nekaj, je še daleč od tega. Zanimivo, da je ravno sedanjí slovenski minister za razvoj kritično pripomnil, še ko je bil profesor ekonomije, da zaradi svoje razdrobljenosti »predstavlja naša regionalna politika v obliki podpiranja demografsko ogroženih območij zgolj ohranjanje revščine«.

Vsaka družba ima možnost, da določi kriterije, s katerimi bo merila »stroške« in »koristi« svoje regionalne politike. Tokratna Evropska priloga predstavlja – med drugim – nekaj teh »stroškov«, ki sta si jih Evropa in Slovenija nakopali v Pomurju. Ali bo od njih tudi kaj koristi, pa je odvisno predvsem od tistih, ki iskreno želimo, da nam bo šlo v tem delu skupne Evrope relativno bolje. Danes namreč predstavlja regionalizem prednost, samo izkoristiti ga je treba. In to že kmalu.

Dr. Bogomir Kovač*

Grajski gospodar bo napolnil grad

Kulturna dediščina, ki tiči za skrivnostnimi zidovi slovenskih gradov, je običajno nadloga, za katero ne vemo prav dobro, kaj bi z njo počeli. Aristokracije, ki bi vanje samoumevno sodila, že zdavnaj ni več. Ostale so zgolj sledi tisočere zgodovinske jeze, s katero so se ljudje znesli nad zidovi, ker so morda želeli prizadeti nekdanje lastnike in popravljati številne krivice preteklosti. Tako ostaja na koncu vse skupaj nekakšno prikrito ogledalo naše lastne zgodovinske nečimrnosti, ki dokazuje, kako nesmiselna je lahko naša prihodnost, če ne zmremo pravega odnosa do preteklosti. Grajski kompleks gradu Grad na Goričkem ima navidezno stereotipno zgodbo z znanim koncem. Grad izvira iz XIII. stoletja in v sedanji baročni podobi, ki je nastala dobrih štiristo let kasneje, je največja slovenska grajska celota. Vendar je bila njegova uporaba že v II. svetovni vojni in tudi po njej povsem naključna in občasna ter praviloma destruktivna in uničujoča. Po petih desetletjih smo tako dobili klasično podobo slovenskega odnosa do grajske kulturne dediščine. Razpadajoče stavbe so postale ogledalo brezbržnosti države, nemočno okoliško prebivalstvo pa ni premoglo potrebnih sredstev za začetek zelene obnove. In ko se je vse skupaj zlilo v znano reko spoznanj o propadanju grajske dediščine na Slovenskem, se je vendarle dogodil nepričakovan čudež njene revitalizacije.

Poslovne vsebine pritegnejo ljudi

Temeljna ideja obnove gradu pri Gradu sega v drugo polovico devetdesetih let. V okviru evropskega programa Phare je bilo mogoče gradu zagotoviti izhodiščna sredstva za uresničitev ideje o mednarodnem naravnem parku in medregionalnem sodelovanju treh mejnih držav Slovenije, Avstrije in Madžarske. Izhodiščna evropska sredstva (765 000 ECU v proračunskem obdobju 1995-1996) so dobila prijemljivo nadgradnjo v vladnem projektu o sanaciji gradu na Goričkem kot delu mednarodnega in hkrati republiškega krajinskega parka. Toda velika rekonstrukcijska investicijska sredstva in zelene mehke kulturnovarstvene vsebine revitalizacije gradu so kmalu opozorile na temeljno protislovje takšne revitalizacije. Na eni strani so bili, kot običajno, omejeni viri financiranja, ki jih imajo lokalna, republiška in mednarodna skupnost in ki v temelju onemogočajo dokončanje obnove. Na drugi strani pa tičijo poslovne vsebine, ki bi pritegnile možne investitorje in kasnejše vzdrževalce. Prostorska, kulturna in regionalna revitalizacija namreč še ne pomenijo, da smo grad napolnili s potrebnimi ljudmi in dejavnostmi, ki omogočajo življenje gradu. Gradovi so namreč tudi na robu XXI. stoletja srednjeveške institucije, ki zahtevajo jasnega gospodarja in prepoznavno gospodarsko dejavnost, ki gradu daje vsebino, namen in možnost preživetja. Vse drugo je sejanje iluzij, ki dolgoročno vedno znova dokazujejo, kako zgodovinska neminljivost dediščine propade zaradi naše vsakokratne človeške neumnosti in omejenosti.

Iskanje drugega čudeža

Izhodiščna ideja revitalizacije je preprosta, toda zato nič manj težavna, in meji na drugi čudež, ki ga moramo doživeti na Goričkem. Če se je pivi čudež dogodil z veščo izrabo evrop-

in drugega. Za dokončanje tako velikega projekta obnove potrebujemo sredstva, ki jih lahko zagotovi samo tisti nosilec, ki bo v gradu opravljal določeno dejavnost in ki bo v obnovi videl določen namen in smiselnost revitalizacije grajskega kompleksa.

Turistični in poslovni razvoj gradu je torej izhodišče njegove revitalizacije in tudi dokončanja njegove gradbene obnove. Logika obnove je s tem dejansko postavljena na glavo. Izhodiščna obnova zahteva revitalizacijske vsebine, ki bodo privabile investitorje, od mednarodne skupnosti do države in lokalne skupnosti, od javnih do zasebnih sredstev. Grad išče gospodarja in grajske dejavnosti, še preden je končana njegova obnova, in prav v tem je bistvena prevratnost njegove podjetniške revitalizacije, ki jo morajo dojeti na najbolj tradicionalnem kulturnem področju tudi državne (javne) institucije. Podjetniška revitalizacija pomeni, da moramo vsako dejavnost v gradu oblikovati kot poslovno dejavnost s podjetniškimi nosilci in avtonomno ekonomijo. To velja tako za neprofitne kot tudi klasične poslovne dejavnosti, ki temeljijo na profitnih načelih. In šele dejavnosti revitalizacije postanejo na določeni ravni dejanski nosilci in spodbujevalci investicijske dejavnosti in končne obnove gradu. Obnova ni hiša, ki jo moramo najprej dokončati z gradbene plati in potem napolniti z vsebinami. Nasprotno, že ruševine so včasih dovolj za revitalizacijo vsebin, ki privabijo ljudi, dejavnosti in investitorje, in šele potem se začne fizična obnova. Kulturna obnova je torej pogoj fizične obnove in ne nasprotno in prav v tem je skrivnost tudi finančnega preživetja takšnih

ki po naravi stvari sodi v gradove, bi v tem primeru prikazovala zgolj zgodovino Gradu in etnografsko dediščino goriškega zaledja in bi bila praviloma relativno omejena. S tem bi povezali tudi kulturni turistični center, ki bi skrbel za turistično ponudbo gradu in širšega okolja. Nanj bi vezali tudi etnološke delavnice, kjer bi izdelovali kakovostne etnološke lokalne izdelke in jih prodajali v grajski trgovini. Gostinska ponudba vsebuje klet z vinoteko in dnevno restavracijo, ki oskrbuje vsakodnevne goste in tiste, ki bi grad izbrali za krajše bivanje ali delovanje. Pomemben del gradu bi namenili prehodnemu in stacionarnemu šolskemu in izobraževalnemu turizmu, saj je grad v tej obliki in dostopnosti nenavadno zanimiv za šolsko izobraževanje v okviru obšolskih dejavnosti na državni in tudi meddržavni regionalni ravni.

Ezoterika in sonaravni turizem

Vse te dejavnosti se lahko medsebojno prepletajo, dopolnjujejo ali tudi povsem prekrivajo in združujejo. Temeljno načelo revitalizacije je namreč decentralizacija dejavnosti, njihova poslovna avtonomija in hkrati prepletanja, ki dajejo življenju v gradu potreben vsakodnevni utrip in poslovno dinamiko. Skoraj 6000 kvadratnih metrov prostorov v dinamični členitvi kleti, pritličja, visokega pritličja in nadstropja omogoča raznovrstne dejavnosti, od izobraževalnega, raziskovalnega, kulturnega, ezoteričnega do klasičnega gostinsko-hotelskega turizma. Vse skupaj predstavlja zaokrožen turistični

delujejo kulturna identiteta kraja in estetska doživetja kulturnih dobrin. V najbolj poenostavljeni obliki lahko zadnji dve dimenziji vrednotenja nadomestimo z gospodarsko vrednostjo poslovnih dejavnosti v gradu. Grad naj bi zaposloval pri polni zaposlenosti do dvajset ljudi, posamezne poslovne dejavnosti pa so različno ekonomsko uspešne, čeprav lahko dokažemo, da lahko dosežejo ob primernem gospodarjenju vse dejavnosti v gradu skupen pozitiven poslovni rezultat. Nekaj več kot sedem milijonov evrov potrebujemo za dokončanje celotne obnove v naslednjih šestih letih (2006), petina sredstev je zagotovljena, za drugo bodo potrebne nove investicije na temelju poslovnih programov.

Vse skupaj zahteva predvsem jasen projektni pristop in čimprejšnjo izbiro »grajskega skrbnika« obnove. Izkušnje nas učijo, da je do petnajst odstotkov denarja pri takšnih investicijah izgubljenih, ker ni pravega nadzora in skrbnega gospodarjenja. »Grajski gospodar« je zato lahko predvsem krovna organizacija, ki bi skrbel za dokončanje obnove in gospodarjenje z investicijskimi sredstvi. To je lahko neprofitna organizacija (zavod) ali kapitalska družba, in čeprav bo večji del dejavnosti neprofitnega značaja, je zaradi raznovrstnosti poslovnih dejavnosti v gradu najboljša druga izbira. Obstaja tudi nekaj vmesnih in nadomestnih korakov. Tako bi lahko Občina Grad in sosednje občine najprej ustanovile skupno interesno združenje in imenovali upravni odbor projekta, ki bi vodil in koordiniral delo pri obnovi in ustanovitvi kapital-ske družbe. Ta bi bila nosilec investicijskega projekta in poslovnih dejavnosti. Deležniki pri ustanovitvi bi bili Občina Grad, drugi javni deležniki (država, druge lokalne skupnosti) in morebitni strateški investitorji. Krovna družba pa bi potem ustanavljala poslovne enote, ki bi pokrivale posamezne revitalizacijske dejavnosti.

Če je bil začetek obnove svojevrsten podjetniški podvig ljudi, ki so znali pridobiti začetna evropska sredstva, potem zahteva nadaljevanje obnove gradu enake ali še večje podjetniške spretnosti. Ključno vprašanje pa niso niti revitalizacijske vsebine niti potrebna finančna sredstva, temveč intelektualni kapital, ki bo znal oboje povezati v trdno celoto. »Grajski gospodar« ni zgolj metafora za določeno organizacijsko strukturo, temveč pomeni dejanske podjetnike. To so ljudje, ki so sposobni ponuditi ideje, poslovni pogum in menedžerske sposobnosti, da bi vodili tako zahteven projekt obnove. Od njih je odvisno, ali bo projekt revitalizacije gradu pri Gradu dokaz čudežne spreobrnitve pri obnovi slovenske grajske kulturne dediščine ali pa bomo čez leta iz tega skočili legendo o zakletem gradu in skritih upanjih, ki jih lahko odreši samo nikoli uresničeno pravljичno dejanje. Da bi pravljice postale resničnost, so potrebni čudeži, in da bi čudeži postali del vsakdanjega življenja, morajo prestopiti tanek prag med domišljijanskim in resničnim svetom. To kar otroci storijo z lahkoto, v poslovnem svetu z veliko večjim trudom in tveganjem počenjaajo podjetniki in prav kulturni podjetniški menedžerji so ključ za revitalizacijski čudež na Goričkem. Od čudežnosti in pravljичnosti pa ostane na koncu samo še globoko prepričanje o uspešnosti projekta, do koder pa vodi trdo tlakovana pot dela, znanja in veščin, kako voditi, izpeljati in vzdrževati proces grajske revitalizacije. Izziv, vreden našega skupnega napora in ustvarjalnega delovanja!

skih sredstev in začetkom obnove, ki se bo konec leta 2000 končala pri slabi tretjini osrednje grajske stavbe, potrebujemo sedaj tudi drugi čudež. Zanj so potrebni trije temeljni koraki, brez katerih ne bo uspešne obnove gradu. Prvi korak so dovolj bogate in raznovrstne vsebine, ki morajo zapolniti grad, da bi ga lahko napolnili z vsakdanjim življenjskim utripom. Drugi korak zahteva pomembno razmerje med neprofitnimi in profitnimi dejavnostmi, ki bodo omogočile trdno poslovno dejavnost in vire financiranja. Tretji korak je namenjen določanju temeljnega organizacijskega nosilca grajskih dejavnosti, ki postaja pravi »gospodar« gradu. Tretji čudež pa bo, če bomo uspeli povezati prvega

tveganih in zahtevnih investicijskih podvigov.

Vsebine, ki smo jih v okviru poslovnega načrta oživljanja gradu predlagali investitorjem, niso niti edino mogoče niti dokončne. Pomenijo zgolj preizkus najverjetnejše alternative izrabe grajskega prostora, ki bi hkrati spodbudila interes investitorjev in mu zagotovila normalno poslovno dejavnost. Del grajskega prostora je tako namenjen administrativni dejavnosti mednarodnega krajinskega parka in administraciji lokalnih skupnosti. Podobne površine bi lahko zasedel raziskovalno-znanstveni turizem, ki bi bil povezan z gostinsko ponudbo polzaprttega hotelskega tipa. Muzealna dejavnost,

sklop storitev, ki nagovarja raznovrstno strukturo gostov. Marketinška in tržna analiza je pokazala, da lahko na tem področju razvijemo tržno dovolj razpoznavne oblike sonaravnega turizma. Turistično zaledje Slovenije, Avstrije in Madžarske v območju sedemdesetih kilometrov zagotavlja dovolj velik potencialni trg, ki mora dobiti v grajski ponudbi dovolj prepričljive in atraktivne programe.

Vrednotenje kulturne dediščine s finančnega vidika je eno najzapletenejših področij finančne analize. Vrednost je namreč odvisna od gospodarske vrednosti dejavnosti v gradu, kulturne vrednosti gradu, ki jo lahko izrazimo v denarnih enotah, in subjektivne vrednosti, ki jo opre-

* Dr. Bogomir Kovač je profesor na Ekonomski fakulteti v Ljubljani.

Seán F. Ó Drisceoil*

Déja vu v Rakičanu

Prav neverjeten občutek me je prežal, ko sem štirinajstega februarja zlezel iz avta Amne Potočnik. Pripeljala sva se do gradu v Rakičanu in stopila na notranje dvorišče, ko me je prevzel ta nenavadni občutek – občutek, da sem tukaj že bil. Dvorišče gradu v Rakičanu je nekoliko večje kot tisto, kjer sem bil doma, vendar je bil občutek enak – natanko tak kot davnega marca 1983, ko sem prvič stopil na dvorišče Sabhal Mor Ostaiga na Škotskem. Ne le dvorišče, ampak tudi stolp in živahna obnovitvena dela vsenaokrog. Ta občutek ni veljal le fizični podobi novega okolja, ampak tudi abstraktni plati projekta – filozofija, ki stoji za projektom rakičanskega gradu, težave, ki jih je potrebno rešiti v pokrajini, zamisel o visoki šoli, cilji in strategija so me le še bolj spomnili na tiste na Visoki šoli Škotskega otočja, ki sem ji leta 1983 pomagal v življenje in je zdaj zrasla na otoku Skye v oddelek Univerze Škotskega višavja in otočja. Ta dva vidika sta se združila v dvojni vrtinec čustvenih in telesnih odzivov, ki jih lahko opišemo le kot »déja vu« – tukaj sem že bil.

Sabhal Mor Ostaig

Sabhal Mor Ostaig pomeni v škotski galščini Veliki skedenj Ostaiga. To je velika štirikotna stavba, katere edini stolp se dviga nad gozdnimi pobočji zaliva Ostaig blizu najjužnejše točke škotskega otoka Skye. To je odročen podeželski kraj, vendar je ob obali dokaj gosto poseljen. Jezik in kultura prebivalcev sta bogata in trdna, čeprav pod ostrim pritiskom izseljevanja, šibkosti podeželskega duha in umikanja v notranjost. Prav zaradi tega ostrega pritiska, ki še posebej ogroža jezik, se je v zgodnjih osemdesetih letih zbrala skupina aktivistov in sklenila, da je nekaj potrebno storiti za ustavitev kulturnega in gospodarskega propadanja, ki je tedaj dobivalo zagon. Spoznali so, kje je jedro problema: zaradi strukture visokega šolstva na Škotskem in v Britaniji nasploh je območje izgubljalo svojo naravno vodilno vlogo v pokrajini. Poročilo o izvedljivosti projekta je vedelo povedati tole:

»Ljudje s tega območja, ki so želeli doseči izobrazbo tretje stopnje, so morali oditi v mesta, a izobrazba, ki so jo tam prejeli, je bila namenjena zaposlitvi v mestu in ni posvečala kaj dosti pozornosti posebnim gospodarskim problemom, kulturi in načinu življenja v njihovem rodnem kraju.

Mnogi so zato ostali v mestih in s tem prikrajšali zahodno višavje in zahodne otoke za njihovo naravno vodilno vlogo ter prispevali k nadaljevanju gospodarskega zatona in slabitvi samozavesti tega območja.«

Poročilo o priznavanju škotske višje državne diplome je ugotavljalo podobno:

»Upravniki ... so prišli do prepričanja, da bi Visoka šola morala in zmogla neposredno in pozitivno prispevati k izobraževanju po obveznem šolanju na območju, kjer se nahaja, se pravi na Škotskem višavju in otočju. Po njihovem premišljenem stališču je sedanjí izobraževalni sistem zasnovan tako, da svoje najboljše in najbistrejše učence uči, da višavje zapustijo. Menijo, da je takšnim učencem s tem odvzeta priložnost, da bi se urili in izobraževali za življenje v podeželski skupnosti in ne v urbanem okolju. Zdi se, da je to še posebej pereče pri razvoju sposobnosti za samopomoč in podjetništvo oziroma poslovno upravljanje pa tudi za spoštovanje in ohranjanje nematerialne kulture. Menili so tudi, da je bila s tem

skupnost prikrajšana za vodilni položaj ter da prebivalstvo hitro izgublja pridobljena znanja in izkušnje.«

Pa tudi:

»Namen upraviteljev je, da visoka šola ponudi programe, ki bodo zadovoljili potrebo po spoznavanju študentov z glavnimi dogodki, ki so oblikovali njihovo skupnost, ter jih hkrati oborožili s poslovnimi veščinami, ki jim bodo omogočile spodbuditi in prispevati k oživitvi gospodarske dejavnosti v njej.«

Ker na tem obrobem območju delovnih mest ni bilo na pretek in tudi ne večjih naložb, so bili trendi, h katerim so pripomogle nove tehnologije, kakor denimo »outsourcing« (pogodbena oddaja dela svoje dejavnosti drugim izvajalcem) in samozaposlovanje, razumljeni kot življenjsko pomembni vzvodni gospodarske strategije preživetja za pokrajino. Skladno s tem je bilo odločeno, da bodo prvi programi oblikovani za poslovanje podjetij in medijev ter da bodo praktično

usmerjeni, denimo z ustanovitvijo resničnih podjetij v okviru visoke šole, da bi se kar največ naučili.

Uspeh Sabhal Mor Ostaiga

Visoka šola je v prvih treh letih prebolela otroške bolezni skromnih finančnih sredstev, privabljanja zadostnega števila študentov in vzpostavljanja ugleda. To je dosegla s podporo lokalnih ljudi in predanostjo osebja, z dejavnimi in premišljenimi odnosi z javnostjo in s svojo taktiko povezovanja starodavne kulture z najnovejšimi dosežki informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT). Predvsem zaradi slednjega so jo pokrajinske oblasti izbrale za središče razvoja IKT na otoku Skye pa tudi za državni učni center za pripravo oddaj v galskem jeziku. Ta razvoj je potekal vzporedno z zavestno strateško odločitvijo regionalnih gospodarskih oblasti, da bodo v pokrajini zagotovile široko razprostranjeno mrežo ISDN (Integrated Services Digital Network – digitalno omrežje z

integriranimi rešitvami), s čimer naj bi dosegli, da pokrajina ne bi le stopala vzporedno s preostankom Britanije, ampak kot pionirka obdržala prednost pri telepodjetništvu in delu na daljavo.

Učenje na daljavo z veliko žlico

Vzpostavitev takšne digitalne infrastrukture je ljudi znotraj in zunaj pokrajine neizogibno spodbudila k spraševanju, čemu bo pravzaprav rabila. Zaradi nizke ravni gospodarske dejavnosti v obrobnejših območjih je tudi uporaba mreže v poslovne namene napredovala počasi in z majhnimi koraki, zaradi česar so jo nepoznavalci radi navajali kot zgled zgrešene naložbe. Nenadoma pa se je številnim majhnim visokim šolam, tudi Sabhal Mor Ostaig, posvetilo, da je prav to mreža, na katero so čakale ob svojih prizadevanjih za ustanovitev visokošolske ustanove za Škotsko višavje in otočje, zato so združile sile in lobirale. To prizadevanje je pripeljalo do »milenijske« subvencije vlade za vzpostavitve Univerze Škotskega višavja in otočja – široko razpršene mreže majhnih visokih šol, ki so že takrat podeljevale zunanje priznane diplome. Ta široko sprejeti model, ki uporablja IKT kot cement ali vez med posameznimi ustanovami, bo dobil v letu 2001 vsa pooblastila univerze.

Nauki za grad Rakičan

Težave, ki jih je potrebno rešiti v Pomurju, so zelo podobne tistim, s katerimi so se srečevali na Škotskem višavju in otočju. Gre za probleme obrobnosti, gospodarskega prilagajanja čisto drugačnim okoliščinam in za potrebo po izenačitvi razmer za tekmovanje v novi globalni ekonomiji, kjer igra tehnika glavno vlogo. Osrednji problemi, za katere je rešitev le izobraževanje in usposabljanje, so usklajevanje ponudbe znanja in veščin s povpraševanjem po njih, pridobivanje znanja prav v regiji (tako da imajo ljudje možnost ostati doma) ter spremljanje hitro spreminjajočih se razmer, da bi ostali izobraževalni programi sodobni in koristni. Uporaba sodobnih in inovativnih metod je sine qua non iz stroškovnih in moralnih razlogov, zato bodo IKT in drugi digitalni mediji široko uporabljeni. Dober

zgled, kako lahko danes poceni presežemo praktične težave, povezane s trgovanjem med državami, je uporaba strojnega prevajanja (SP). Sodobni programi za SP so dokaj natančni ter v primerjavi z običajnimi stroški prevajanja in tolmačenja zelo poceni. Čeprav se ti programi omejujejo na največje jezike, bo ljudi, ki iz Pomurja iščejo globalne trge, morda zanimalo, da je danes na voljo prevajanje iz nemščine v angleščino, francoščino in italijanščino ter da lahko program s »prevajalskim spominom« obvlada posebnosti prevoda iz slovenščine v nemščino. Glede na izjemno povezanost treh neodvisnih držav ob meji Pomurja (Slovenije, Madžarske in Avstrije), se gotovo pojavlja velika priložnost, da osvojimo novo jezikovno tehnologijo kot inovativni element v splošni osrednji strategiji. Kombinacija starega in novega je lahko sestavina, ki privablja pomembno dodatno podporo iz tujine in tako zagotavlja uspeh projekta.

* Seán F. Ó Drisceoil je mednarodni svetovalec podjetja WMEB pri vzpostavitvi izobraževalnega središča v gradu Rakičan.

Dr. Marija Markeš*

O Evropski uniji, kmetijski politiki in paradnih konjih

Glede na gospodarski razvoj je Slovenija ena vodilnih držav osrednje in vzhodne Evrope, po obsegu in produkciji pa je ena manjših. Slovenski BDP pomeni 0,2 % skupnega BDP v Evropski uniji (EU), po drugi strani pa je dosegla Slovenija z 9864 USD BDP na prebivalca leta 1998 68 % povprečja EU. Gledano z nacionalnega vidika je Slovenija torej uspešna država. Vendar ob tem ne moremo mimo dejstva, da je eden pomembnih problemov Slovenije velika medregionalna dispariteta – tako najslabše razviti del države, Pomurje, ne dosega niti 80 % povprečnega slovenskega BDP na prebivalca, najbolj razviti osrednjeslovenski del pa ga presega za 30 %.

V Sloveniji lahko ob upoštevanju indikatorjev, ki jih uporablja OECD, za podeželje označimo 89,1 % površine Slovenije, kjer živi 57,3 % prebivalstva. Kmetijstvo zagotavlja skupaj z gozdarstvom in ribištvom 120.000 delovnih mest, to je 6,6-odstotni delež med zaposlenimi v letu 1997. Kmetijstvo ima v BDP sicer le 4,6-odstotni delež, vendar lahko brez oklevanja trdimo, da igra pomembno vlogo pri prestrukturiranju slovenskega gospodarstva, saj je kljub neugodnim strukturnim pomembno socialno blažilo.

Republika Slovenija do osamosvojitve leta 1991 ni imela svoje lastne kmetijske politike, po osamosvojitvi pa so njen razvoj predvsem opredeljevali zgledi skupne kmetijske politike Evropske unije, in to v ciljih in vsebini ukrepov. Manj podobnosti kot v ciljih najdemo v mehanizmi in načinu izvajanja kmetijske politike.

Temelje kmetijske politike in politike do razvoja podeželja je položila **Strategija razvoja kmetijstva v Sloveniji** (1992), ki je predvidela razvoj eko-socialnega tipa kmetijstva. To je bil prvi dokument, ki je priznal kmetijstvu poleg proizvodne funkcije tudi pomembno vlogo pri oblikovanju in ohranjanju kulturne krajine, poseljenosti podeželja ter vlogo, ki jo ima kmetijstvo pri varovanju okolja.

Da bi okrepili vlogo podeželja, je bil v tem času vpeljan tudi program Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV), ki je bistveno prispeval k sistematskemu pristopu pri razvojnih vprašanjih na podeželju.

Naslednji pomemben dokument je Program reforme slovenskega kmetijstva (1998), ki temelji na štirih t. i. stebrih: tržno-cenovni politiki, slovenskem okoljevarstvenem programu kmetijstva, programu prestrukturiranja kmetijstva in živilstva ter programu razvoja podeželja.

Omenimo še nove predloge za zavarovana območja, ki jih je sprejelo Ministrstvo za okolje in prostor in predvidevajo, da se bo v Sloveniji v prihodnosti delež zavarovanih območij (narodni park, regijski parki, krajinski parki...) s sedanjih 8 % površine Slovenije v prihodnosti

blike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Kot eden izvedbenih aktov reforme je v pripravi nova razdelitev območij, manj primernih za kmetijstvo. Ta dokument je trenutno v fazi dokončnega usklajevanja obsega območij.

Omenimo še priprave na izvedbo programa SAPARD (Special Action for Pre-Accession Measures for Agriculture and Rural Development). To je program, s katerim naj bi EU finančno podprla prilagajanje držav kandidatki za vstop v EU – Slovenija je dobila za obdobje 2000-2006 6,445 mio EURO na leto, kar je relativno malo in precej pod pričakovanji, posebno še, če vemo, da je slovenski kmetijski proračun za leto 2000 težak 43 mrd SIT (okoli 217 mio EURO). Glavna področja, ki naj bi se financirala iz denarja SAPARD (pogoj za pridobitev evropskega denarja je seveda tudi slovensko sofinanciranje teh programov), lahko združimo v tri velike skupine:

- 40 % denarja naj bi se porabilo za investicije na kmetijah;
- 40 % v živilskopredelovalni industriji
- ter 20 % za razvoj podeželja – zlasti za urejanje infrastrukture ter manjši del za razvoj dopolnilnih dejavnosti.

Zadnji pomembnejši akt, ki je pred novim letom odpotoval v Bruselj, pa so bila pogajalska izhodišča za področje 7 – kmetijstvo, v katerih vlada napoveduje prehodna obdobja (mleko, reprodukcijski material ...) in

Vendar je resnica tudi dejstvo, da ostaja v realnem svetu kmetijskega vsakdana mnogo nedorečenega.

Jasno je namreč treba povedati, da prihodnost slovenskega kmetijstva (v Evropski uniji) ni odvisna, če malo poenostavimo, od doseženih mlečnih kvot ali priznanja cvička ali lipicanca kot slovenske kulturne dediščine, temveč **od pripravljenosti slovenskega kmetijstva, sodelovati v tekmi za denar iz evropskih fondov.**

V tem trenutku lahko trdimo, da so ostali ob strani – ob vsem velikem načrtovanju – v prakso usmerjeni razvojni in izvedbeni programi. Naštejmo nekaj najbolj značilnih primerov:

■ **Problem integriranega pristopa k reševanju razvojnih vprašanj.** Pred vstopom v Evropsko unijo bi bilo za Slovenijo predvsem pomembno, da izoblikuje cilje kmetijske in okoljske politike ter regionalnega razvoja v danih evropskih okvirih na vseh ravneh, od državne do lokalne. Slovenija ima na tem področju nedvomno primerjalno prednost z drugimi državami kandidatki za pristop, saj je nastalo prek programov razvoja demografsko ogroženih območij in programov v okviru CRPOV na podeželju pomembno gibanje, ki skuša gospodarske, socialne, naravovarstvene, kulturne, izobraževalne in druge komponente povezati za razvoj. Še naprej pa ostajajo pereč problem kratkoročnosti državne politike do podeželskega prostora in nerazčiščene medsektorske pristojnosti ter financiranje

ter naravnih razmer ob upoštevanju kmetijske strukture in načina kmetijske pridelave, ustrezna oblika za usmerjanje kmetijstva ter tudi za doseganje dohodkovno ugodnejšega položaja kmetijstva;

■ **Program razvoja dopolnilnih dejavnosti.** Strukturne spremembe v slovenskem kmetijstvu so nedvomno mogoče le, če nam bo uspelo povezati kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti ter na ta način izboljšati dohodek kmetij. Majhna posestna struktura, slab dohodkovni položaj kmetov in s tem majhen potencial za investicije pa zahtevajo tudi povezovanje kmetov predvsem pri načrtovanju pridelave in prodaje kmetijskih pridelkov in izdelkov ter jasen načrt razvoja dopolnilnih dejavnosti – kje, kaj, koliko, na kakšen način. Namreč, če si za cilj postavljamo strukturne spremembe, s tem zagotovo ne more biti mišljeno predvsem in samo večanje posesti in čred. Govoriti o konkurenčnosti slovenskega kmetijstva v primerjavi z evropskim (in kaj šele ameriškim) je seveda pravljica, ki ne bo pomagala zaspiti, temveč obratno, povzročala bo noči brez spanja. Slovensko kmetijstvo ima nedvomno prihodnost predvsem v pametnem načrtovanju in združevanju moči pri razvoju dopolnilnih dejavnosti ter v povezovanju z drugimi gospodarskimi sektorji – predvsem turizmom.

To so po mojem mnenju tri ključna področja, na katerih bo padlo ali obstalo ne le slovensko kmetijstvo, temveč slovensko podeželje.

Vendar pa ostaja odprtih nekaj vprašanj. Se pomena kmetijstva za Slovenijo in njen razvoj tudi v resnici zavedamo? Je res tako jasno, da sta ohranjanje kmetijstva in njegov razvoj osnovna elementa in prvi pogoj razvoja podeželja? Ali se zavedamo dejstva, da je kmetijstvo ključni dejavnik tudi pri ekoloških vprašanjih, posebno še v segmentu ohranjanja in vzdrževanja kulturne krajine, in da je kmetijstvo varuh enega najpomembnejših slovenskih naravnih virov – plodne zemlje?

Da bomo dali kmetijstvu v Sloveniji res pravo mesto med gospodarskimi panogami ter mu hkrati priznali naravovarstveno, kulturno in socialno funkcijo, bo verjetno potrebno še nekaj časa, dela, razočaranj ...

Na bolje bo šlo, ko bomo kmetijstvo končno razumeli kot izziv in enega od stebrov (ekološke) podobe Slovenije, ko bomo kmetijstvo razumeli kot enega od konjev v paradni vpregi na poti v Evropsko unijo.

In bistvo paradne vpregi ni v vozu ali perjanicah na konjski glavi, bistvo je v gracioznosti konj, ki voz vlečejo. In vsi, ki poznamo kmetijstvo, vemo, da je za to potrebno dobro selekcijsko delo, ogromno resne vaje, primerne nege in predvsem mnogo najboljšega ovsa.

razširil na nadaljnjih 22 %, kar bo še povečalo potrebo po sistematičnem pristopu reševanja razvojnih vprašanj v kmetijstvu ter razvoju podeželja z vključevanjem okoljskih programov.

Za izvedbo reforme kmetijske politike ter prilagajanja kmetijske politike Republike Slovenije evropski kmetijski politiki je bil sprejet jeseni 1999 **Program razvoja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2000-2002**, ki predvideva, da bo izvajala Republika Slovenija prilagajanje kmetijske politike na področju skupnih tržnih ureditev na vseh trgih tako, kot predvidevajo programske smernice Evropske unije. Sestavni del tega dokumenta je opredelitev ciljev, ukrepov in finančnih okvirov kmetijske strukturne politike in politike razvoja podeželja. Program predvideva tudi ustanovitev Agencije Repu-

izjeme (cviček, kranjska čebela, označevanje vin ...), ki jih bo zahtevala za kmetijstvo v pogajanjih za polnopravno članstvo.

Po zgoraj povedanem ter ob dejstvu, da se je proračun Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v letu 2000 povečal kar za 50 % (43 mrd SIT), lahko rečemo, da se je država dobro oborožila z dokumenti in denarjem, in lahko bi si mislili, da smo torej pripravljeni na vstop v Evropsko unijo.

Če ...

Kmetijski politiki je treba priznati, da je pripravila in sprejela globalne dokumente, ki so evropske pristope formalno priznali kot pristope, ki jih sprejema tudi slovenska kmetijska politika.

projektov na podeželju. Tako ostaja vloga države kot ključne nosilke odgovornosti za dolgoročnost politike do podeželskega prostora pomanjkljiva, to pa zagotovo ni v prid dolgoročnim razvojnim odločitvam na regionalnih in lokalnih ravneh.

■ **Kmetijsko-okoljski programi.** Vsi dokumenti kmetijske politike poudarjajo ekološko ohranjenost slovenskega podeželja, razvoj ekološko primerne kmetijstva uvrščajo prav v vrh razvojnih prizadevanj, zaraščanje imenujejo enega ključnih problemov podeželja ... Pri tem bi bila prav uresničitev ideje kmetijsko-okoljskih programov, iz katerih so na eni strani jasno razvidne in izražene naravovarstvene prioritete, na drugi pa je dan poseben poudarek različnosti okoljskih in prostorskih danosti

* Dr. Marija Markeš je zaposlena v Triglavskem narodnem parku

Dr. Volcker Löwe*

Ali Nemčija preveč prispeva v evropsko blagajno?

(Stroški in koristi nemškega članstva v EU)

V zadnjih letih se krepí med nemalo politiki in tudi med velikim delom nemškega prebivalstva nejevolja zaradi prispevka Nemčije v blagajno EU. Zahteva po precejšnjem zmanjšanju nemških prispevkov se je zaostila ob pogajanjih o Agendi 2000, to je velikem paketu reform, s katerimi naj bi se skupnost pripravila na širitev. Razširjeno je prepričanje, da Nemčija v primerjavi z drugimi člani skupnosti plačuje preveč (občasno skoraj 30 % vseh prispevkov držav članic) in hkrati prejme premalo.

Geslo o Nemčiji kot »blagajniku EU« je povzročilo, da zadovoljstvo Nemcev z EU stagnira. V nadaljevanju bom zato poskusil zaokrožiti razpravo o tako imenovanih »neto plačnikih«, in sicer glede na lani končane pogovore o Agendi 2000.

Prednosti članstva v EU

Malo je že pozabljeno, da se bilance članstva v EU ne da sestaviti zgolj iz finančnih bremen in dobrobiti. Upoštevati je namreč potrebno tudi tiste prednosti članstva, ki se državam članicam ne kažejo kot neposredni finančni učinek. Omeniti je treba zlasti naslednje koristi:

- Vojna med državami članicami je postala nemogoča. Evropska unija, ki ji na izjemen način uspeva preusmerjati nacionalne interese v proces evropskega povezovanja, je najboljša zagotovilo za mir v Evropi.

- Na določenih področjih omogoča šele raven EU učinkovito politično ukrepanje. To velja tako za politiko varstva okolja, kadar se sooči z onesnaženjem, ki prehaja državne meje, kot vedno bolj tudi za notranjo in zunanjo politiko, za varnostno politiko in zaščito pravic, zato je prenos pristojnosti na evropsko raven za državo članico le navidezno izguba, v resnici pa vsem članicam prinaša korist s povečanjem varnosti in boljšimi možnostmi gospodarskega razvoja.

- Evropska raven omogoča boljše uresničevanje temeljnih političnih vrednot. Skupni trg je povečal svobodo in razširil krog delovanja vsakega državljanu EU. S strukturnimi skladi je postala medčloveška solidarnost v Evropi resničnost. Pogosto neupravičeno grajeni nadzor nad državnimi pomočmi prispeva k enakosti možnosti gospodarskih igralcev ne glede na to, kako bogata je njihova regija.

Nemčiji je prinesla integracija v EU posebne prednosti in jih še prinaša:

- Prva evropska pogodba – Evropska skupnost za premog in jeklo – je utrla Nemčiji leta 1951 pot

do enakopravnega članstva v evropski družini narodov.

- Ponovna združitev Nemčije leta 1990 verjetno ne bi tako zlahka pridobila soglasja, če ne bi bila Nemčija sama vključena v evropsko združevanje. Območje nekdanje NDR je postalo na dan združitve država EU brez kakršnih koli pridružitvenih pogajanj in zdaj imajo tudi vzhodne dežele in Berlin korist od evropske solidarnostne podpore pri prestrukturiranju gospodarstva.

- Blaginja in delovna mesta v Nemčiji so predvsem rezultat evropskega združevanja. Približno 60 odstotkov nemškega izvoza je namenjenega državam članicam EU. Carinska unija, skupni trg in denarna unija so bili in so ukrepi, od katerih imajo korist predvsem izvozno usmerjene države, kakršna je tudi Nemčija.

Različno obravnavanje prilivov in odlivov

Potemtakem je koristi, ki jih Nemčiji prinaša evropsko združevanje, komaj mogoče materialno izraziti. Po drugi strani pa seveda tudi drži, da morajo biti finančna bremena v EU pravično razdeljena med države članice. Odgovor na vprašanje o pravičnem merilu pa lahko najdemo le, če različne oblike prihodkov EU obravnavamo ločeno drugo od druge.

- Tradicionalni lastni prihodki (carine, kmetijske dajatve) so evropski denar. Države članice jih zgolj pobirajo za Evropsko unijo. Pri njih se vprašanje pravičnosti zastavlja le toliko, da je potrebno določiti, kolikšen odstotek lahko članice zadržijo kot nadomestilo za stroške zbiranja.

- Višina prispevkov držav članic se oblikuje po eni strani glede na višino davčne osnove za davek na dodano vrednost in po drugi strani glede na bruto domači proizvod. Vendar je le slednji kazalec gospodarske moči države.

Izdatki EU so posledica evropskih uredb in smernic. Med države članice

so porazdeljeni glede na določena stvarna razmerja. Višine povratnega toka sredstev torej ni mogoče izračunati po kakem enotnem merilu blaginje.

Iz tega sledi, da je tudi neto plačilna pozicija rezultat političnih odločitev in ne zneskov, ki bi jih lahko izračunali po določenih merilih. Vsekakor so pri odobritvi popusta za prispevke Veliki Britaniji upoštevali neto plačilno pozicijo. Dokler ta popust obstaja, ne bo mogoče preprečiti, da v nekaterih državah ne bi razpravljali o pravičnosti lastne neto plačilne pozicije.

Rezultati berlinskega vrha

Evropski svet, ki je zasedal pod nemškim predsedstvom marca 1999 v Berlinu, je kljub vsem zlim napovedim razrešil kvadrato kroga in pod pritiskom prihajajoče širitve z nič manj kot dvanajstimi državami iz srednje in vzhodne Evrope in z območja Sredozemlja dosegel za vse sodelujoče sprejemljivo soglasje. Sklepi vsebujejo trden finančni okvir

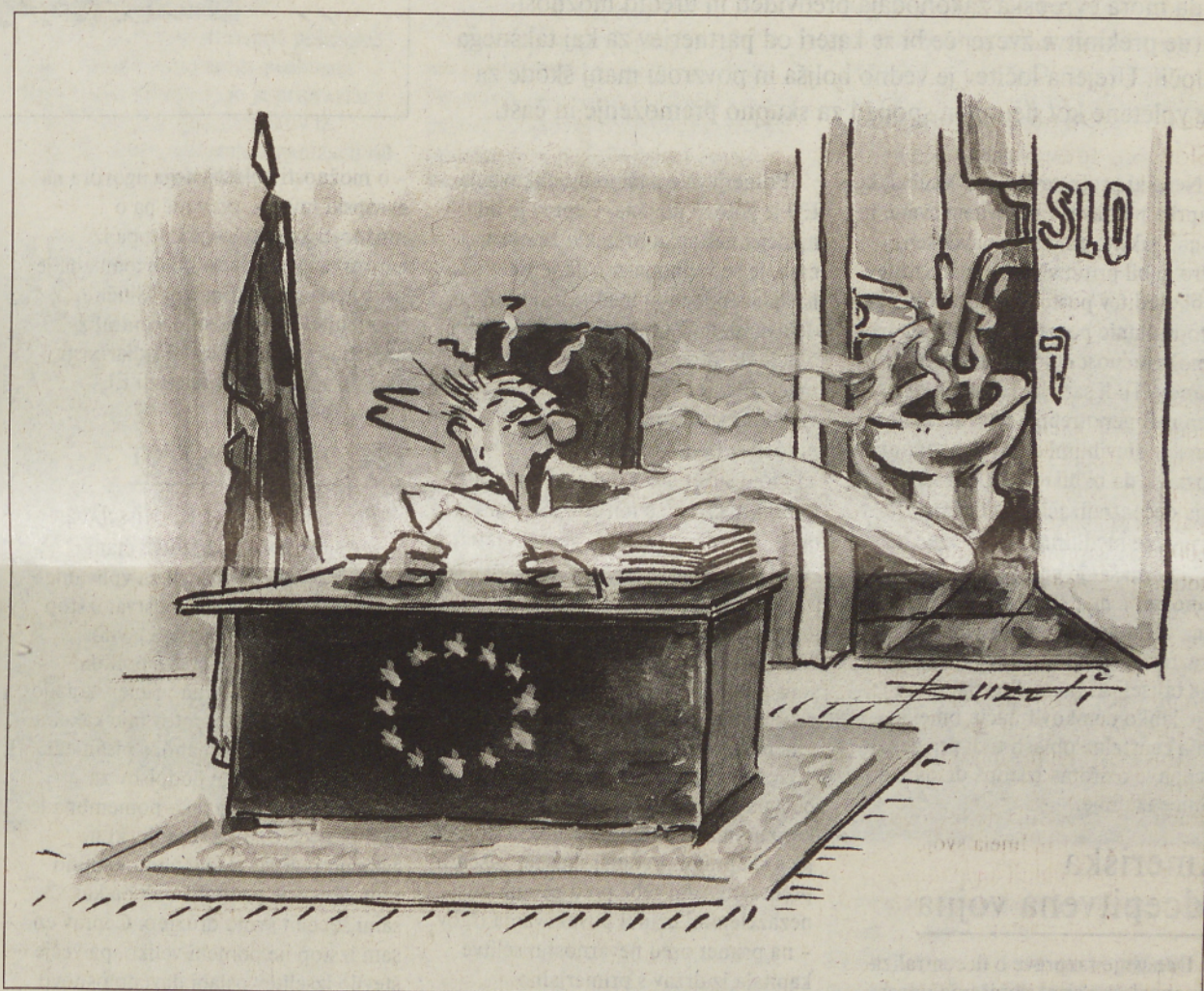
- Pravičnejša porazdelitev bremen. Neto prenos sredstev iz Nemčije se bo znižal z 0,55 % BDP v letu 1999 na 0,43 % BDP v letu 2006. S tem se bo tudi nemški delež v celotnih neto transferjih v EU znižal s približno 60 % v zadnjem finančnem obdobju na približno 50 % leta 2006. Razbremenitev Nemčije pri prispevkih bo tako od leta 2002 naprej predvidoma 500 milijonov evrov, od leta 2004 dalje pa celo približno 700 milijonov. K temu bo prispevalo znižanje prihodkov od davka na dodano vrednost v dveh korakih (leta 2002 in 2004) na približno 50 % njihovega sedanjega deleža. Razbremenitev Nemčije bo dosežena tudi s spremembo udeležbe držav članic pri financiranju popusta za Veliko Britanijo. Poleg tega se pri izračunavanju popusta ne bodo upoštevali stroški širitve EU in tako bo Velika Britanija ustrezno sodelovala pri njihovem pokrivanju.

Izboljšanje nemškega plačilnega salda za približno 700 milijonov evrov v letu 2006 glede na leto 1999 je sicer manj in kasneje, kot je upala nemška stran na začetku pogajanj. Toda potrebno se je zavedati, da je

o neto plačništvu je pokazala, kako pomembno bi bilo, če javnost EU ne bi več dojemala kot abonentke držav članic.

Treba bi bilo predvsem preudariti, ali v prihodnje ne bi prispevkov držav članic postopno nadomestili z lastnimi prihodki EU, podobnimi tradicionalnim lastnim prihodkom. Če bi Svet na primer dosegel soglasje o uvedbi vseevropskega davka na emisije CO₂, bi ga lahko oblikovali kot neposredni vir prejemkov EU. Enako bi lahko oblikovali tudi kak posredni davek, katerega višino bi potem določali evropski organi.

Res ni potrebno biti prerok: države članice se bodo dolgoročno srečevale z vedno večjimi izdatki in ne bodo si mogle kaj, da ne bi čedalje globlji in širši EU napisale finančne ustave, s katero bo ta prenehala biti odvisna od prispevkov držav članic in si bo lahko sama poiskala lastne finančne vire. To ne bi bil le korak k večji finančni samostojnosti skupnosti, ampak tudi prispevek k večji preglednosti in razumljivosti finančnega sistema EU za javnost. Takšno spremembo bi morali pozdraviti tudi s stališča kandidatke za vstop.

do leta 2006, reforme skupne kmetijske in strukturne politike ter tudi spremembe sklepov o lastnih prihodkih, ki za Nemčijo pomenijo razbremenitev prispevkov. Z nemškega stališča lahko kot najpomembnejše dosežke berlinskega vrha naštejemo:

- Umiritev izdatkov. Zgornja meja izdatkov EU ostaja pri 1,27 % bruto domačega produkta EU. Meja ne bo dosežena, tako kot že nekaj let, izdatki bodo leta 2006 verjetno dosegli 1,13 % BDP, ki ustreza vrednosti v letu 1999. Izdatke za kmetijstvo so omejili na realno 40,5 milijarde evrov povprečno na leto. To pomeni umiritev na ravni iz leta 1999.

- Povišana povratna plačila iz strukturnih skladov. Tudi v okviru realno enakega zneska izdatkov je večja vloga pripisana solidarnosti z regijami, ki so v slabšem položaju. Sredstva strukturnih skladov se bodo tako osredotočila na področja, ki jih res najbolj potrebujejo, kar bo koristilo zlasti vzhodnonemškimi deželam, ki so dale v okviru Čilja 1, in vzhodnemu Berlinu, ki se v ta okvir uvršča s posebno prehodno ureditvijo (phasing out). Skupno se bodo letni povratni tokovi povečali za dobrih 500 milijonov evrov, s čimer se bo stopnja vračanja sredstev povečala z 12,8 na 14 odstotkov.

sklepe o finančnih odnosih med EU in državami članicami mogoče sprejemati le soglasno. Na berlinskem vrhu je bila torej zelo očitna nujnost prilagajanja za doseganje soglasja.

Umiritev izdatkov, večji povratni tok iz strukturnih skladov in razbremenitev pri lastnih prihodkih bodo sčasoma pripeljali do znižanja nemškega plačilnega salda, znižanja obremenitve bruto domačega proizvoda in nižjega deleža pri celotnih neto transferjih. S prihajajočo širitvijo, ki jo je Nemčija zahtevala in spodbujala, se bo nemško neto plačilo spet povečalo, vendar se teh stroškov zaradi nejasnega časa in pogojev širitve še ne da izraziti s številkami. Za primerjavo neto obremenitve je vsekakor pomembno le nemško neto plačilo v okviru sedanje skupnosti petnajstih držav. S sklepi berlinskega vrha je zagotovljena pravičnejša porazdelitev bremen med premožnimi državami članicami EU.

Pogled v prihodnost

Novi sklepi o lastnih prihodkih veljajo do leta 2006. Razmišljanja o prihodnjem financiranju EU pa po uspešno končanem berlinskem vrhu vendarle ne smejo za sedem let obležati v predalu. Nemška razprava

* Dr. Volcker Löwe je zaposlen pri berlinskem senatu

Dr. Janez Šušteršič*

Pravica do odcepitve od EU

Slovenija je ena redkih držav na svetu, ki ji je uspela uspešna odcepitve – brez velikega nasilja in brez dolgoročnih negativnih posledic za gospodarski razvoj. Naša izkušnja je naravnost zgledna, saj smo ravnali zelo razumno: dokler nam je skupno življenje koristilo, smo se spretno rešili jarma skupne zveze. Zato bi se tudi zdaj, ko vstopamo v novo skupnost, od katere si veliko obetamo, morali zavedati, da bo postala nekoč morda tudi evropska zveza preveč utesnjena za naše ambicije in potrebe. Še več, minljivost zvez med ljudmi in državami bi morali predložiti tudi našim prihodnjim partnerjem in jih prepričati, da mora evropska zakonodaja predvideti in urediti možnost mirne prekinitev zveze, če bi se kateri od partnerjev za kaj takšnega odločil. Urejena ločitev je vedno boljša in povzroči manj škode za vse vpletene kot neurejen spopad za skupno premoženje in čast.

Nemški profesor Roland Vaubel, ki je aprila predaval v državnem svetu, je bil nad takšno zamisljo navdušen. Hitro je bil pripravljen sprejeti trditev, da bi ureditev postopkov morebitnega izstopa članic pomembno vplivala na demokratičnost delovanja evropskih ustanov. Tudi sam je namreč zaskrbljen nad nepotrebno centralizacijo. Skupaj s številnimi drugimi ekonomisti opozarja, da bi bila za EU koristna večja decentralizacija odločanja. To utemeljuje med drugim tudi tako, da naj bi prenašanje pristojnosti in financiranja na države članice oziroma regije učinkovito omejilo samovoljnost in razraščanje birokracije na najvišji, to je bruseljski ravni. Strinjal pa se je, da je lahko učinkovit način omejevanja centralne oblasti tudi pravica do odcepitve oziroma izstopa države članice iz unije.

Ameriška odcepitvena vojna

Današnje razprave o decentralizaciji praviloma sicer vprašanja odcepitve ne vidijo oziroma se jim ne zdi omembe vredno. A vselej ni bilo tako. V gorečih politično-pravnih razpravah pred ameriško državljansko vojno – pravilno imenovano secesijska oziroma odcepitvena vojna – je bilo vprašanje pravice do odcepitve tesno povezano z vprašanjem večje ali manjše centralizacije ZDA. Južne države so trdile, da so ZDA nastale z dogovorom med neodvisnimi državami, ki so tudi po podpisu pogodbe (zajete najprej v Določbah o konfederaciji) ohranile suverenost. Ker je tako, naj bi imele posamezne države še vedno pravico enostransko prekiniti pogodbo, če bi ugotovile, da iz nje ne dobijo pričakovane koristi oziroma da so se spremenile razmere, ki so narekovala njeno sklenitev.

Nasprotno so severne države trdile, da posamezne države velik del svojega razvoja in gospodarske moči dolgujejo prav vključenosti v enotno zvezo, zato naj ne bi imele pravice iz nje izstopiti in si s tem prisvojiti skupno ustvarjenega bogastva. Prav takšno sklepanje – in ne morda skrb za usodo sužnjev – je bil pravni temelj, s katerim je predsednik Lincoln upravičil uporabo vojaške sile za ohranitev enotnosti države. Po zmagi Severa je stekel postopen proces prenosa oblastnih pristojnosti in javnega financiranja na zvezno raven. Z vojaško silo podkrepjeno stališče, da pravica do odcepitve ne obstaja, je bilo torej vzvod vedno večje centralizacije.

Primerjava z načinom oblikovanja EU je gotovo poučna. Čeprav je od njenega nastanka preteklo že nekaj časa, je še vedno jasno, da je EU nastala s pogodbo med suverenimi državami, in čeprav se pogosto govori o delnem »prenosu suverenosti« na raven EU, igrajo tudi v Bruslju ključno vlogo pri sprejemanju političnih odločitev politiki posameznih držav. Ti svojo suverenost dokazujejo tudi s konflikti, kadar se jim zdi potrebno – na primer z nespoštovanjem odločitev zveze o odpravi prepovedi uvoza mesa iz Velike Britanije. Po drugi strani pa je proces evropskega povezovanja že zdavnaj presegel izvirno in tudi danes smiselno idejo o oblikovanju velikega, prostega in predvsem visoko konkurenčnega tržišča. S številnimi odvečnimi regulacijami in harmonizacijami postaja trg vedno manj prost in konkurenčen, politiki evropskih držav pa s skupnimi predpisi skušajo zaščititi predvsem sami sebe pred za njih nezaželenimi učinki povezovanja trgov – na primer pred nevarnostjo selitve kapitala iz držav s primerjalno previsokimi davčnimi stopnjami. Uresničitev sedanjih zamisli o krepitvi vloge neposredno voljenega evropskega parlamenta in o pogostejši uporabi večinskega pravila odločanja namesto soglasja bi gotovo povečala demokratičnost in učinkovitost odločanja v Bruslju oziroma Strasbourg, vendar bi bila tudi pomemben korak naprej v procesu prenašanja suverenosti z držav na njihovo zvezo. Tudi širitev, ki bo povečala obseg finančnega pre-razdeljevanja prek centralne ravni, bo še povečala ekonomski in politični pomen unije. Enako velja za zamisli o novih neposrednih (lastnih) davčnih virih Evropske unije.

Čeprav si danes še ne znamo predstavljati, da bi lahko Prodi po Lincolnovem zgledu napovedal vojno kaki neposlušni državi članici – na primer zaradi zapiranja trga za evropsko, to je angleško meso –, se zdi zaradi opisanih procesov neizogibno, da se bo krepitev evropske ravni odločanja na račun suverenosti članic le še nadaljevala. Zato je še toliko bolj pomembno, da ob natančni reguliranosti procesa sprejemanja novih članic ne obstajajo zadovoljivi predpisi, ki bi urejali postopek, po katerem bi lahko država članica iz unije tudi izstopila, če bi se ji zdelo potrebno. Gre za zanimivo enostranskost: pri razpravah o potrebnih spremembah pravil odločanja ob širitvi EU se veliko govori o teži glasu posamezne države

– o možnosti kolektivnega ugovora na evropski ravni –, prav nič pa o možnosti kolektivnega izstopa iz evropske zveze. In to kljub temu, da je prav možnost izstopa ena ključnih utemeljitev koristnosti decentralizacije, ki jo prek načela subsidiarnosti vsaj formalno sprejema tudi EU.

Izstop in ugovor

Po zdaj že ponarodeli Hirschmanovi opredelitvi naj bi imeli člani organizacij dve možnosti za vplivanje na ravnanje njihovega vodstva: izstop in ugovor. Ugovor pomeni javno izražanje nezadovoljstva s politiko vodstva. Tako lahko na primer izrazijo državljani svoje nasprotovanje kakemu zakonu z demonstracijami, s pisanjem peticij ali zbiranjem podpisov za referendum. Ravno tako pomembna je tudi pravica izstopa. Ljudje, ki ne zaupajo politiki vlade, bodo v tujino preselili svoje prihranke ali pa kar sami sebe in svojo družino. Čeprav en sam izstop ne pomeni veliko, pa večje število izselitev oslabi davčno osnovo države in, kar je pomembnejše, oslabi njen človeški kapital. Včasih ima izstop tudi bolj neposredno pogubne posledice. Množično vkrcanje vzhodnih Nemcev na vlake, ki so prek Češke in Madžarske vozili v obljubljeni dežele Zahoda, je v nekaj dneh prisililo tedanjo komunistično vlado k odprtju meja in k zgodovinskemu padcu berlinskega zidu.

Povedano še bolj velja na ravni lokalnih in regionalnih oblasti. Bližje, kot je oblast ljudem, natančneje poznajo njeno delovanje in lažje ugovarjajo, če z njo niso zadovoljni. Tudi izstop je močnejše orozje, saj je selitev iz občine v občino ali iz pokrajine v pokrajino znotraj ene države bistveno enostavnejša kot med državami. Decentralizacija, ki pokrajnam in lokalnim skupnostim omogoči večjo samostojnost pri zbiranju in razpolaganju z viri, spodbudi posameznike in podjetja k zbiranju informacij ter primerjanju kakovosti življenja in pogojev poslovanja v svoji in drugih občinah ali pokrajinah. Visoka informiranost, velika možnost selitve in enostavno ugovarjanje so konkurenčni pritiski, ki silijo lokalne in regionalne oblasti veliko bolj kot v centraliziranem sistemu k resnemu in odgovornemu ravnanju.

Nobenega razloga ni, da bi priznali pravico do izstopa posameznikom, odrekli pa jo njihovim političnim skupnostim. Seveda so pri procesu

kolektivnega izstopa – na primer države iz federacije – v igri mnogo večji vložki kot pri izselitvi posameznika. Proces je zato zapleten in pogosto destruktiven, saj se čisto razplete šele z vojaškim spopadom, tako kot v večjem delu nekdanje Jugoslavije in Sovjetske zveze ali ob ameriški odcepitveni vojni. Toda po drugi strani se ravno zaradi svoje zapletenosti odcepitev nikoli ne zgodi čez noč in včasih že prepričljiva grožnja, da bo do nje prišlo, spodbudi napore za iskanje obojestransko koristnih dogovorov. Tako so mnogi prepričani, da je ostala Kanada prav zaradi nenehne grožnje Quebeca z odcepitvijo sorazmerno visoko decentralizirana, vsaj v primerjavi z drugimi velikimi federacijami. Tudi slovenski, slovaški ali norveški zgledi kažejo, da ni nujno, da bi se grožnje z odcepitvijo in njihova uresničitev končale s prelivanjem krvi in veliko gospodarsko škodo.

Zapisati v ustavo ali ne?

Praktiki bodo rekli, da je razpravljanje o pravici do odcepitve brez pomena, saj bo prišlo tam, kjer centralna oblast neupravičeno zatira posamezne predele ali skupine v državi, ne glede na predpise prej ali slej do konfliktov, in če bo potrebno, tudi do vojaškega merjenja razmerij. Vendar pa ima razglabljanje o smiselnosti pravice do odcepitve dolgo zgodovino. Zaposlovalo je najodličnejše mislece ameriškega Severa in Juga, z njo so se podrobno ukvarjali ob valu osvobajanja kolonij izpod imperialne oblasti (takrat so ji rekli pravica do samoodločbe narodov) in še celo v Jugoslaviji, ki ni ravno slovela po spoštovanju lastnih zakonov, je potekala ena ključnih polemik pred njenim razpadom o vprašanju, ali je njeva ustava pogodba med suverenimi državami, ki imajo zato tudi pravico do odcepitve, ali pa je suverena le federacija, ki lahko zato svojo celovitost zaščiti z vojaško silo skupne armade. Vprašanja in odgovori so si skozi zgodovino dokaj podobni in zato tudi kdo, ki bi vlekel primerjave med Miloševićem in Lincolnom, vsaj v južnih ameriških državah ne bi nujno končal v norišnici.

Razprava o smiselnosti ustavne opredelitve pravice do odcepitve se je ponovno razživila spričo izkušenj z razpadom nekdanjih socialističnih imperijev oziroma federacij. Del

sodelujočih v razpravi meni, da bi s formalno podelitvijo takšne pravice po nepotrebnem le podžigali odcepitvene težnje, saj bi olajšali njihovo uresničevanje. Bolj realistični pa odgovarjajo, da odcepitve, če zanjo obstajajo realni gospodarski ali kulturni razlogi, dolgoročno ni mogoče zadržati, njena pravna regulacija pa lahko prepreči ali vsaj omili najhujše posledice (vojaški spopad) ter olajša reševanje nasledstvenih razmerij. Formalno zagotovljena pravica do odcepitve lahko tudi bistveno spremeni vloge igralcev v politični igri. Nekatere od držav, ki zdaj cincajo na pragu EU, bi se verjetno lažje odločile za vstop, če bi vedele, da to ni nujno odločitev za vedno – po drugi strani pa bi se tudi EU potrudila biti boljša skupna hiša vsem stanovalcem, če bi se zavedala, da se najemniki lahko tudi izselijo in jo pustijo brez varnih rentnih dohodkov.

Za prihodnost Evrope in njeno konkurenčno sposobnost bi bilo torej koristno, če bi poleg postopkov širitve njeni predpisi – pa čeprav le »za vsak primer« – uredili tudi možnost izstopa iz skupne zveze. Prav Slovenija in nekatere njene sokandidate, ki imajo z utiranjem poti iz okostenelih federacij bogate izkušnje, bi morale kot svoj izvirni prispevek k *acquis communautaire* s pogovori doseči njegovo dopolnitev z ustreznimi »odcepitvenimi členi«. S tem bi gotovo prispevale pomembno inštitucionalno inovacijo h gradnji uspešne »nove Evrope«.

* Dr. Janez Šušteršič je namestnik direktorja na Zavodu za makroekonomske analize in razvoj RS.

Jiri Dušek*

Strateška presoja vplivov na okolje in regionalni razvoj: Nauki iz Češke republike

Programski dokumenti

Češka vlada je sprožila marca 1998 pripravo prve celostne strategije regionalnega razvoja. Danes se v državi končuje priprava za nadaljevanje navedenih medsebojno dopolnjujočih se strategij.

Državna strategija regionalnega razvoja (DSRR)

DSRR je celostna strategija razvoja štirinajstih pokrajin Češke republike, ki se bodo oblikovale v skladu s češko ustavo. Je notranji dokument države, ki določa splošna načela prihodnjega regionalnega razvoja ČR za obdobje 10-15 let. Zasnovana je na regionalnih vsebinah sektorskih strategij (to je strategij ministrstev) in tudi na novih, samoniklih regionalnih razvojnih strategijah, pripravljenih v štirinajstih pokrajinah.

Državni (regionalni) razvojni plan (DRP)

DRP je celosten načrt uporabe finančne predpristopne pomoči EU in kasneje njenih strukturnih skladov. Ko ga bo potrdila Evropska komisija, bo postal DRP glavni usmerjevalni dokument za uporabo pomoči v programih PHARE, SAPARD in ISPA (četudi se pripravljajo za bližajočo uporabo programov SAPARD in ISPA posebni dokumenti, bodo tudi ti vključeni v DRP). Priprava DRP se šteje za pomemben preizkus pripravljenosti države za izvajanje politike EU glede gospodarskih in socialnih povezav in se obravnava kot ena glavnih prednostnih nalog češke vlade. DRP opredeljuje glavna prednostna področja razvoja Češke republike in utemeljuje upravičenost do pomoči EU za gospodarstvo in socialo. DRP je torej celostna strategija, ki določa prednosti in programe, predvidene za sofinanciranje EU.

DRP delno temelji na DSRR, vendar so njegovo pripravo zaznamovale mnogo podrobnejša finančna razčlenitev in razprave o razdelitvi pristojnosti nadzora nad izvajanjem programov EU med pokrajinske in državne oblasti. Pri oblikovanju DRP je sodelovalo v letu 1999 približno 600 ljudi iz osmih pokrajin na ravni NUTS-2 in državnih ministrstev. Priprava DRP je bila odprt proces s pomembnim sodelovanjem javnosti prek interneta in vključevanjem nevladnih organizacij. Internet se je potrdil kot

2006 (41. člen uredbe zahteva od držav kandidat, da zagotovijo ex ante evalvacijo DRP, ki presodi tudi njihove vplive na okolje).

- SPVO je pomembno orodje za ustrezno vključevanje okolja v regionalne razvojne strategije – optimizira razvojno strategijo s stališča okolja.
- SPVO je zelo učinkovito sredstvo sodelovanja javnosti – zagotavlja mnogo priložnosti za pridobivanje pripomb lokalnih skupnosti, državnih agencij, nevladnih organizacij in gospodarstva.

Okoljska presoja programskih dokumentov

Poskusno SPVO regionalne razvojne strategije so organizirali konec leta 1998 v plzenski pokrajini. Potrdila je, da je mogoče presojeti vplive obsežnih regionalnih razvojnih strategij na okolje, in spodbudila še druge SPVO. Do januarja 2000 so bile dokončane naslednje:

- SPVO razvojne strategije pokrajine Plzeň (prva poskusna neformalna SPVO, ki jo je pripravila skupina osmih strokovnjakov z različnih zainteresiranih organizacij od septembra do decembra 1998),
- SPVO razvojne strategije pokrajine Češke Budejovice (druga poskusna neformalna SPVO, ki jo je pripravila skupina sedmih strokovnjakov iz različnih zainteresiranih organizacij od januarja do marca 1999),

Planska agencija je najela za izvedbo SPVO neodvisno institucijo (nevladno organizacijo ali svetovalno podjetje). Ta neodvisna institucija je morala oblikovati raznorodno sestavljeno ekipo za presojo. Primerna sestava je bila zelo pomembna, da bi pridobili uravnoteženo strokovno mnenje. Običajno so jo sestavljali naslednji zainteresirani člani:

- strokovnjaki za planiranje politike okolja,
- strokovnjaki za presojo vplivov na okolje,
- akademiki,
- nevladne okoljske organizacije.

e) Ekipo za SPVO je svojo presojo oprla na metodologijo, predstavljeno v Priročniku EU za SPVO regionalnih razvojnih načrtov (DG XVI/XI, 1998), ki predlaga deset kazalcev vzdržnosti. Ti so bili uporabljeni za merjenje vplivov na okolje za vsako dejanje, predvideno s strategijo.

d) Rezultati presoje so se takoj prenesli v plansko strategijo. Planska agencija je bila odgovorna za tehnično proučitev predlogov iz SPVO in za njihovo vključevanje v strategijo. Ekipo za SPVO je morala biti zato neprestano v stiku z ekipo za planiranje. Takšen zgodnji dialog med »planerji« in »ekologi« se je izkazal kot skrajno učinkovit in pomemben.

e) Sodelovanje javnosti je bilo pomembna sestavina procesa SPVO. Predvsem internet se je izkazal kot kar najbolj učinkovito sredstvo za širjenje informacij in pridobivanje pripomb. Vse ekipe za presojo so oblikovale

sodelovanja pri oblikovanju DRP, pravica dajanja pripomb in moč, da zahteva okoljsko optimizacijo DRP.

- Potrebno je opredeliti ustrezno postopke, če se zgodi, da ekipa za planiranje ne upošteva priporočil ekipe za presojo.

C) Sestava ekipe za presojo mora biti dogovorjena med organoma, pristojnima za DRP oziroma za okolje.

- SPVO v glavnem temelji na kvalificirani skupni presoji strokovnjakov, zato igra sestava ekipe ključno vlogo. Vanjo morajo biti vključeni predstavniki vseh ključnih sektorjev. Njena pooblastila in sestava morajo biti zato usklajeni z institucijami, pristojnimi za okolje.

D) Ekipo za SPVO mora intenzivno komunicirati z javnimi oblastmi, podjetniki, splošno javnostjo in drugimi prizadetimi stranmi, kot so poklicna združenja in sindikati.

- Pravočasna razprava s prizadetimi stranmi omogoča zgodnje zaznavanje konfliktov in prinaša koristne predloge za presojo kakovosti SPVO.

- Internet je najučinkovitejše sredstvo razširjanja informacij in zbiranja pripomb – ekipa za presojo mora oblikovati lastno spletno stran in na njej objavljati vse ključne informacije (tako iz SPVO kot tudi osnutek DRP). Dajanje pripomb prek interneta je kot dopolnilni način potrebno omogočiti vselej, tudi če je uporaba interneta otežena z njegovo slabšo dostopnostjo javni upravi in splošni javnosti.

- Postopek sodelovanja javnosti morata skupaj zasnovati ekipi za plan

najučinkovitejše sredstvo izražanja stališč javnosti: med julijem 1999 in januarjem 2000 je obiskalo spletno stran DRP več kot 10.000 ljudi.

Druge regionalne razvojne strategije

Poleg zgoraj navedenega obstajajo še različne druge regionalne strategije. Vseh štirinajst čeških pokrajin je bilo leta 1998 zaprosenih, da pripravijo lastne razvojne strategije, v letu 2000 pa bodo izdelale posodobljene razvojne programe, da bi zagotovile učinkovito uporabo državnih subvencij za regionalni razvoj.

Poleg tega so tri regije na ravni NUTS-2, ki so predvidene kot preizkusne za strukturne sklade EU v ČR, že pripravile svoje regionalne izvedbene programe, preostalih pet pa jih je dokončalo decembra 1999.

Potreba po izvajanju strateške presoje vplivov na okolje

Prva razprava o nujnosti presoje vplivov regionalnih razvojnih strategij se je v ČR začela septembra 1998, ko je postal predvideni obseg regionalnega razvojnega planiranja očitno. Strokovna razprava o koristnostih strateške presoje vplivov na okolje (SPVO) oziroma razvojnih strategij je izoblikovala naslednje sklepe:

- čeprav češka zakonodaja ne zahteva izrecno SPVO, bi jo morali izvajati že zaradi zahtev po SPVO, ki jih vsebuje uredba EU št. 1260/1999, s katero so določena splošna pravila o uporabi strukturnih skladov od leta 2000 do

- SPVO češkega državnega (regionalnega) razvojnega plana (velika formalna SPVO, sestavljena iz štirinajstih SPVO – osmih za regionalne razvojne dokumente regij na ravni NUTS-2 in šestih za razvojne dokumente šestih sektorjev – in zbirke njihovih glavnih ugotovitev, začela se je julija 1999 in bila končana decembra 1999, celoten proces okoljske presoje pa naj bi bil povsem dokončan februarja 2000, pri celotni presoji je sodelovalo približno 21 strokovnjakov),

- SPVO Državne strategije regionalnega razvoja Češke republike (formalna SPVO je bila opravljena od septembra do decembra 1999, celotni proces presoje bo predvidoma končan marca 2000, pri celotni presoji je sodelovalo približno 15 strokovnjakov),

- SPVO regionalnega izvedbenega programa za NUTS-2 jugozahod (formalna SPVO, opravljena od septembra do decembra 1999 s sodelovanjem devetih strokovnjakov, celotni proces presoje bo uradno končan aprila 2000).

Koraki pri praktični izvedbi SPVO

a) SPVO se je začela z odločitvijo planske agencije, pristojne za oblikovanje strategije, da je takšna presoja potrebna.

b) SPVO se je izvajala vzporedno s potekom planiranja. To je kar najbolj zmanjšalo potreben čas za SPVO in omogočilo uporabo spoznanj, pridobljenih s SPVO, za nenehno izboljševanje DRP.

lastno spletno stran in na njej objavljale vse pomembne informacije (tako osnutke politik kot tudi informacije iz SPVO). Več kot 10.000 ljudi je med julijem 1999 in januarjem 2000 obiskalo spletno strani z DRP. Obravnave, kakršne so običajne pri standardnih presojah vplivov na okolje, se pri SPVO DRP niso izkazale za uporabne in bi jih bilo bolje nadomestiti z delavnicami o posameznih zadevah ali konferencami o glavnih vprašanjih.

Zaključna priporočila

A) SPVO bi se morala začeti kar se da zgodaj v procesu oblikovanja DRP in bi morala potekati vzporedno z njegovo pripravo.

- To načelo se lahko najbolje izrazi takole: »Rezultat dobro opravljene SPVO je optimizacija politike in ne stostranski dokument o njenih vplivih na okolje.«

- Idealno bi bilo, če bi vse predloge iz procesa SPVO vključili že v osnutek DRP (ekipa za SPVO mora dajati zato pri vseh korakih oblikovanja DRP priporočila ekipi za planiranje – s tem se omogoča najboljša izraba pripomb ekipe za presojo).

- Pravočasen začetek presoje omogoča ekipi za SPVO, da razčisti metodološka vprašanja in pridobi ustrezne osnovne informacije.

B) Dispozicija SPVO mora biti dogovorjena med organoma, pristojnima za načrtovanje DRP oziroma za okolje.

- Ekipo za presojo mora biti v stalnem stiku z ekipo za planiranje – njena pooblastila morajo biti zato jasno določena, še posebno možnost

in presojo in ga uskladiti z ministrstvom za okolje.

E) SPVO mora presoditi, kako politika spoštuje načela vzdržnega razvoja.

- SPVO politik, ki nimajo jasno opredeljenih planskih projekcij uporabe zemljišča, ne more biti narejena na enak način kot običajna presoja vplivov na okolje na ravni projekta.

- SPVO mora zato predvsem presoditi, ali DRP spoštuje načela vzdržnega razvoja (bodisi določenih v državi ali opredeljenih v Priročniku EU za SPVO DRP).

- Podrobnejše informacije o obliki presoje, ki je bila uporabljena v ČR, podaja dodatek k temu prispevku.

F) Uradno sprejete državne/regionalne politike okolja ponujajo pomembno osnovo primerjave za SPVO.

- Te politike ponujajo pomemben vir informacij o želenih lastnostih okolja v določenem časovnem obdobju določene regije. Njihova uporaba pri SPVO zmanjša potrebo po iskanju ad hoc primerjav za presojo obsega oziroma pomena vsakega posameznega vpliva.

* Jiri Dušek je vodja projekta Sofijska pohoda za presojo vplivov na okolje, Regionalni okoljski center za srednjo in vzhodno Evropo (domača stran <http://www.rec.org/>, e-mail jiri.dusik@telekom.cz).

Ludvik Kovač

Stavijo na zaupanje strank

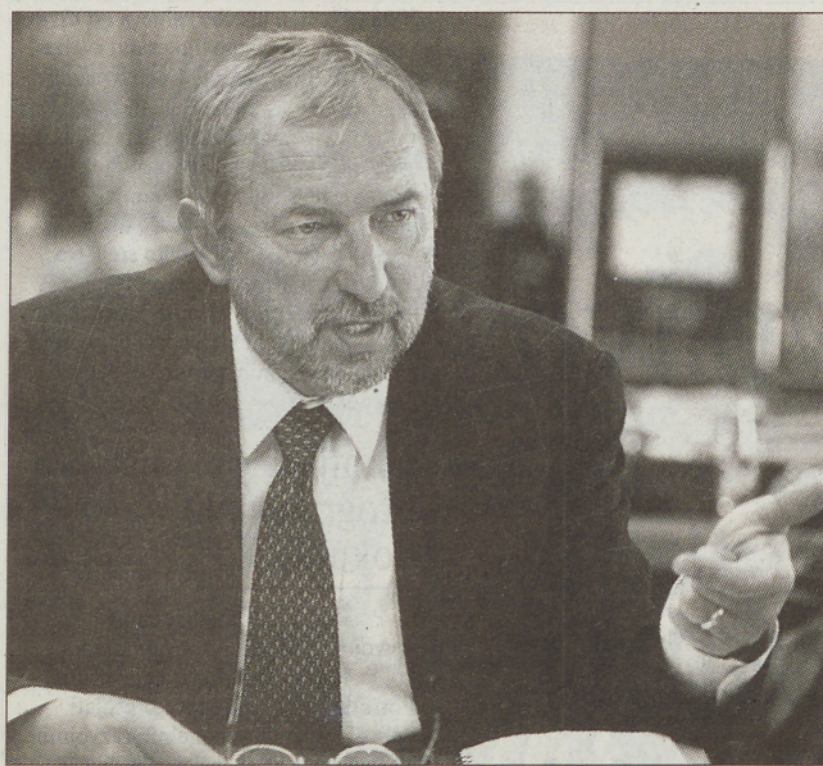
Zavarovalnica Triglav je s 54-odstotnim tržnim deležem največja slovenska zavarovalnica in uspešno nadaljuje tradicijo prve vzajemne zavarovalnice, ki je v tem prostoru nastala že pred sto leti. Je zavarovalnica univerzalnega tipa s kompletnim spektrom zavarovalne ponudbe, ki je usklajena z evropskimi standardi. Od leta 1990 je Zavarovalnica Triglav delniška družba, ki je nastala s preoblikovanjem Zavarovalne skupnosti Triglav. Je enovita družba z dvanajstimi območnimi enotami in ena od teh je tudi pomurska, ki ima v skupnem portfelju Triglava 8-odstotni delež. O vlogi zavarovalništva in njegovem vključevanju v evropske povezovalne procese smo se pogovarjali z Rudijem Cipotom, direktorjem območne enote Zavarovalnice Triglav v Murski Soboti.

RUDI CIPOT: Pomurska območna enota pokriva 90 odstotkov celotnega zavarovalniškega trga na tem območju, posebej je usmerjena v zasebni sektor, s 105 tisoč tolarji letne premije na gospodinjstvo in 32 tisoč tolarji na prebivalca pa smo daleč pred drugimi zavarovalnicami, ki iščejo svoj trg tudi v Pomurju. Smo vodilna zavarovalnica pri kmetijskih zavarovanjih, zato pogosto pravimo, da smo kmetijska zavarovalnica. Prizadevanja Zavarovalnice Triglav so usmerjena k temu, da postane sodobna evropska zavarovalnica, po mojem pa bo sodobna evropska zavarovalnica tista, ki ne bo gledala izključno na kapitalsko komponento, torej na dobiček, pač pa se bo morala odpirati tudi v okolje, v katerem deluje. Pomembni bodo njena družbena funkcija, povezovanje z okoljem

in skrb za njegov razvoj. V območni enoti te cilje že uresničujemo, saj imamo dobro partnersko sodelovanje z novimi občinami in prek njih prihaja tudi do kakovostnih načinov komuniciranja z občani. Naš cilj je, da ob skrbi za dobiček skrbimo tudi za razvoj okolja in za razvoj celotne regije.

Se v Zavarovalnici Triglav lahko primerjate s sodobnimi evropskimi zavarovalnicami?

RUDI CIPOT: Tako po kakovosti dela kot po strukturi garancijskih sredstev smo se v Triglavu povsem prilagodili evropskim normativom, na

nekaterih področjih pa smo celo pred njimi in to nam priznavajo tudi tuji poznavalci. Še pred desetimi leti smo imeli v primerjavi z evropskimi zavarovalnicami le 20 odstotkov garancijskih sredstev, danes pa smo jim povsem enaki, pri informacijski podpori zavarovalnim procesom pa smo v nekaterih segmentih celo pred njimi. Trdim lahko, da v Zavarovalnici Triglav po kakovosti produktov in obsegu kritja prav nič ne zaostajamo za evropskimi zavarovalnicami.

Ste torej pripravljeni na odpiranje in vključevanje v evropske povezovalne procese?

RUDI CIPOT: Slovensko zavarovalništvo se je že pred preoblikovanjem v delniško družbo močno vpelo v evropski zavarovalniški

prostor. Pri premoženjskih zavarovanjih je Zavarovalnica Triglav tesno povezana z MünchenRe, pri kapitalskih zavarovanjih s SwissRe, sodelujemo pa tudi z drugimi največjimi evropskimi zavarovalnicami. Stiki, ki jih imamo z Alianso, Victorio, Generali ter nekaterimi francoskimi in angleškimi zavarovalnicami, že presegajo normalno sodelovanje in so prerasli v kakovostne partnerske odnose. Prav zaradi tega in zato, ker smo suvereni pri zavarovalniški ponudbi, doslej nismo čutili potrebe po kapitalnem povezovanju.

Nekatere tuje zavarovalnice so na slovenskem trgu že navzoče in v prihodnje jih bo vedno več. Ste na to dovolj dobro pripravljeni?

RUDI CIPOT: Prepričani smo, da bodo tuje zavarovalnice vedno bolj navzoče tudi na našem trgu, s tem smo se sprijaznili in na to smo pripravljeni. Na domačem trgu imamo določene prednosti, predvsem gосто in kakovostno prodajno mrežo in odzivni čas.

To pomeni, da znamo ponudbo hitro pripraviti in jo hitro realizirati, hkrati pa smo zelo učinkoviti pri reševanju posameznih primerov, to pa bo za tuje zavarovalnice zlasti v začetku težavna naloga. Najbolj kritična točka bo seveda cena, še posebej, če trg zavarovalniških storitev ne bo ustrezno zavarovan in ne bo preprečeval nelojalne konkurence. Slovenski trg je za velike tuje zavarovalnice razmeroma majhen, njihov finančni potencial in rezerve so velike, zato lahko ponudijo dampinške cene, vendar bi bila posledica tega tudi razveljavitev stroke, zato upam, da se kaj takšnega ne bo zgodilo. Mi stavimo na zaupanje strank, predvsem tistih, ki so imele z nami dolgoletne dobre izkušnje, saj vemo, da se zaupanja strank ne da kupiti čez noč.

Razmišljate morda tudi o prodoru slovenskih zavarovalnic na tuje trge?

RUDI CIPOT: Slovensko zavarovalništvo išče svoje interese tudi na tujih trgih in Zavarovalnica Triglav nanje že prodira. Na Češkem bomo odprli še letos v sodelovanju z eno od tamkajšnjih zavarovalnic svojo zavarovalnico, intenzivni pogovori potekajo s črnogorsko zavarovalnico Lovćen, z nekaterimi bosanskimi zavarovalnicami, Zavarovalnica Triglav pa je tudi več kot 90-odstotni lastnik Save, ki je druga najmočnejša hrvaška zavarovalnica. V pomurski območni enoti se še posebej pripravljamo za nastop na madžarskem trgu, od koder že imamo ponudbo za nakup dveh manjših zavarovalnic. Pri prodorih na tuje trge pa nas nekoliko ovirajo procesi lastninjenja, ki tečejo prepočasi.

Prilogo smo pripravili:

Urejanje: Janez Votek, Andrej Horvat, Amna Potočnik, likovna oprema: Anton Buzeti, Nataša Juhnov, lektura: Nevenka Emri, oblikovanje in tehnično urejanje: Ksenija Šomen.

zavarovalnica triglav d.d.
Območna enota Murska Sobota

Prof. Bogomir Kovač

Return of «Sleeping Beauty»?

Settlement of the castle Grad ("Castle") in Goričko appears to be a stereotypical story of the trouble that no one knows what to do about - castle from the XIII Century used to be a reflection of state carelessness, and powerless people from the area had no means to start reconstruction they longed for. But unexpected miracle of revitalisation happened in the second half of the nineties when European Phare program provided funds. Very soon the basic contradiction showed up: on one hand financial sources were scarce and they did not provide for reconstruction to come to an end, and on the other hand business activity on the premises was already needed to attract potential investors. Now a second miracle is hoped for. The logic of revitalisation is namely turned upside-down: the Castle looks for a master and castle activities that would attract investors even before the revitalisation is complete. Almost 6000 square meters of space provide a possibility for diverse activities, ranging from educational, cultural and esoteric tourism to the one of a classical catering-and-accommodation type. The third miracle will be, if we succeed in linking the first two into a solid unity. Therefore we need intellectual capital. It depends on the «master of the Castles», whether the Grad project will become a prove of a miraculous conversion in revitalisation of the Slovene castellany cultural heritage, or whether after several years only a legend will be told about the secret hopes for the enchanted castle, with a spell upon it that only a fabulous deed, hardly ever accomplished, could break. It takes a miracle for a fairy-tale to become true, and for miracles to become a part of the every day life, they must step over the thin line between the world of fantasy and reality. What children do easily, is done in business world with much more effort and risk by entrepreneurs. This challenge deserves our common effort and creative

Seán F. Ó Drisceoil

Rakičan déja vu

The article describes the experience of Sabhal Mòr Ostaig, a college on the Scottish Isle of Skye. A group of activists came together in the early 80's and recognised the core of the problem - the region's natural leadership was being lost to the area because of the existing structure of Higher Education. People from the area wishing to pursue tertiary education have had to go the cities, and the education they have received there has been oriented towards city employment with little regard for the distinctive economic problems, culture and way of life in their native area. Many small colleges then united in a great lobbying effort which resulted in a grant from the Government towards the establishment of the University of the Highlands and Islands - a widely distributed network of many small colleges already granting externally validated degrees. The problems which need solving in Pomurje are very similar: peripherality, economic adjustment to radically different circumstances and the need to compete on a level playing pitch in the technically driven new global economy. Also the solution, if one compares the Rakičan Castle with Sabhal Mòr Ostaig, may be found in a similar way.

Marija Markeš, Ph. D.

On European union, agricultural policy and locomotives of development

The countryside in Slovenia extends over 89,1% of its territory, inhabited by 57,3% of its population. Agriculture, together with forestry and fisheries, provides 120.000 jobs (a good 6% of all employment). Before independence in 1991 Slovenia had no own agricultural policy. The Strategy for Development of

the development of environmental-social type of agriculture, and the Program for Comprehensive Development of Countryside and Revitalisation of Villages was introduced. In the framework of this program and of the programs for development of demographically challenged areas, an important movement emerged that tries to integrate the economic, social, environmental, cultural, educational and other components for the sake of development. The 1998 Program for Reform of Slovenian Agriculture is based on market and price policy, on environmental-agricultural programs, on a program for restructuring of agriculture and food processing, and on a program for development of the countryside. The budget of the Ministry for Agriculture, Forestry and Food increased by 50% (43 billion SIT) in 2000. However, short-sightedness of government policy and unclear sector competencies remain pressing problems. Neglected are practically oriented development and executive programs that would boost the ability of agriculture to compete for European funds. An appropriate form could be designed through realisation of the envisaged environmental-agricultural programs. The future of Slovenian agriculture undoubtedly lies in careful planning, in pooling the capacities for development of auxiliary activities, and in co-operation with other sectors of the economy, above all with tourism.

Volcker Löwe, Ph. D.

Is Germany paying too much to the common EU purse?

Dissatisfaction with Germany's contribution to the common EU purse has grown stronger during last years among wide parts of German population and quite a number of politicians as well. It has somewhat elapsed from our minds that the balance of EU membership cannot be made up from financial items only. One has to take into account also the benefits that do not find immediate financial

for more efficient policy measures, better accomplishment of fundamental political values. Integration has brought special benefits to Germany by opening it a way into the family of European nations and by supporting its re-unification. When considering revenues of the EU, one has to distinguish between own revenues and contributions from member states according to their economic ability. The distribution of outlays, on the other hand, results from EU regulations and directives. Therefore, the net payer position of a country is a result of political decisions. In this perspective, it is important that the conclusions of the 1999 Berlin Summit include a solid financial framework until 2006, reforms of common agricultural and structural policies, and changes regarding own revenues. All of this provides for a more equitable distribution of burdens among the wealthy member states and for a disburdening of Germany. In future, one can expect that the member states will agree on a fiscal constitution for the deepening and enlarging Union. Such constitution should relieve the EU from dependence on contributions from member states and enable the Union to establish own sources of revenue. This would not only be a step towards a greater financial independence of the union, but would also contribute to transparency and intelligibility of the EU financial system for the general public.

Janez Šušteršič, Ph. D.

The right to secede from the EU

The political process of European integration has surpassed the original idea of integration of markets, which are rendered less competitive by increasing regulation and harmonisation. Many economists agree that EU would benefit from decentralisation of decision making. Transfer of competence to member states and regions would give individuals and enterprises better chances to influence political decisions, both by voicing their opinions and by exiting to a more efficient

focus on individuals and neglect the importance of collective exit. Also the current political debate on reforms of decision-making in the enlarged Union concentrates on the power of countries' votes and avoids completely the question of countries' exit from the EU. The article therefore reminds the reader of the debates on the right to secede that took place prior to American Secession War and also prior to the dissolution of Yugoslavia. The author is of opinion that secession cannot be prevented in the long run, if there are real cultural or economic reasons in its favour. However, legal regulation of the right to secede can alleviate the most horrific consequences and help solve the matters of succession. Moreover, the hesitating countries would probably find it easier to decide to join the EU, if they knew that the decision may not be for good. On the other hand, the EU would also try to be a better common home for its nations, if it knew that the tenants can move out at any time and leave it without the secure rent income.

Jiří Dušík

Strategic Environmental Assessment and Regional Development; Case of Czech Republic

The article gives practical guidance on environmental assessment of regional development plans that are being prepared in PHARE countries in order to obtain financial assistance from EU Pre-accession Funds. Article briefly analyses EU requirements for strategic environmental assessment under EU Structural and Pre-accession Funds and provides a practical illustration of such assessment within preparation of National Development Plan of the Czech Republic. It concludes by summarizing key lessons for strategic environmental assessment of regional/national development strategies that can be directly applied in Slovenia.

motorna vozila

DEJWOO RACER, letnik 1994, prodam. Tel.: 041 505 182. m3357
OPEL ASCONO, letnik 1980, dobro ohranjeno, registrirano do februarja 2001, prodam. Tel.: 46 058. m3362
MERCEDES 190 D, letnik 1986, prodam. Tel.: 21 040. m3386

živali

NESNICE, mlade jarčice, hisex, rjave in graha-
 ste, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja,
 prodaja Farma pri Mostu, d. o. o. Naročila
 sprejemajo, gostilna Tibija Horvata, Nemčevci,
 tel.: 069 28 190, gostilna Benčec, Bakovci, tel.:
 069 439 170, Franc Movrin, Petanjci 98c, tel.:
 069 46 505, gostilna Šarike Zelezen, Beznovci,
 tel.: 069 49 025, gostilna Čeh, Nedelica, tel.:
 069 72 146, gostilna Rajser, Grad, tel.: 069 55
 31 148. m2978
ODKUPUJEMO TELETA, težka do 120 kg.
 Renkovec 143, tel.: 72 669. m3234
NESNICE pred nesnostjo prodajamo vsak dan.
 Babinci 49, tel.: 582 1 401. Možnost dostave,
 m3381
NESNICE, stare 12 tednov, 390 tolarjev/kos, z
 dostavo na dom, prodajamo. Tel.: 031 303 644.
 m3390

posesti

LJUTOMER - dvosobno komfortno stano-
 vanje, 56 m², Fužeska ulica, prodam za 5.200.
 000 SIT. Tel.: 041 394 888. m3354
PARCELO, 5000 m², z gradbenim dovoljenjem

GOTOVINSKA POSOJILA
 NA OSNOVI ZASTAVE
DECIMA
 M. SOBOTA, Slovenska 41, 069/530 40 46
ODKUP IN PRODAJA DELNIC

za gradnjo gostinskega objekta v Puconcih -
 Carda, poleg gostinskega objekta je mogoča gra-
 dnja bencinskega servisa ali drugih poslovnih
 objektov, prodam. Tel.: 041 646 570. m3363
PARCELO 11-arsko, v Tešanovcih 7 prodam.
 Tel.: 48 974. m3373
GOSTILNO, kompletno opremljeno, prod-
 amo. Tel.: 040 26 44 34, po 16. uri m3383
V CENTRU MURSKÉ SOBOTE vzamem v
 najem poslovalni prostor - do 30 m². Tel.: 041
 845 373. m3384
HIŠO v Tomšičevi 48 v Murski Soboti prodam.
 Informacije Elek Fujs, Dom starejših Rakičan.
 m3388
DVOINPOLSOBNO STANOVANJE v Lenda-
 vski ulici v Murski Soboti prodam. Tel.: 031
 502 242. m3395

kmetijska mehanizacija

DVOBRAZDNI 12-colni plug, visok klirens,
 kupim. Tel.: 32 587. m3331
OKOPALNIK za sladkorno peso, 6-vrstni, pro-
 dam. Tel.: 76 212. m3356
TRAKTOR IMI 533 prodam. Strukovci 44, p.
 Bodonci. m3367

kmetijski pridelki

VINO, šmarico, prodam. Tel.: 72 147. m3391
BALIRANO SENO prodam. Tel.: 23 204
 m3397

razno

Preklecujem veljavnost HK št. 46849-6, izdane
 pri HKS Panonka na ime Emil Šiflar, Strukovci
 50. m3358
Preklecujem veljavnost HK št. 09663-6, izdane
 pri HKS Panonka na ime Albert Elek, Ivanjš-
 vci 9, Prosenjakovci. m3366
ŽAGO, na kurdan, zelo ugodno prodam. Tel.:
 549 14 31. m3375
DESKE, borove, od 6 do 8 kubikov, prodam.
 Tel.: 551 13 40 ali 041 543 242. m3376
DELNICE MURE odkupujemo po ugodni
 ceni. Tel.: 041 832 146. m3392
AGREGAT, 1,9 kW, MIO HONDA, ugodno
 prodam. Tel.: 21 932. m3392

delo

KUHARJA IN NATAKARICO, sterot do 25
 let, zaposlimo. Hrana in stanovanje v hiši. Tel.:
 063 762 860. m3349

VOZNIKA kategorije C in E zaposlimo. Meseč-
 na redna plača 250.000 SIT. Pogoji: Najmanj 5
 let izkušenj v mednarodnem prometu ter govor-
 no znanje nemškega jezika. Petty, d. o. o., tel.:
 041 646 535. m3361

ZAHVALA

Tiho in mirno je v 94. letu zaspal naš
 dragi oče, dedek in pradedek

Štefan Kumin

iz Kupšinec 2

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
 prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovane vence, sveče
 in prostovoljne prispevke za mrliško vežico.
 Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete
 žalostinke, društvu upokojencev in vsem, ki ste nam pomagali
 in ga pospremili na njegovi zadnji poti.
 Hvala tudi osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu.

Zalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 70. letu nas je zapustila naša draga
 mama, tašča, babica in sestra

Emilija Obal

roj. Kumin

iz Rankovec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste jo med boleznijo
 obiskali in ji pomagali. Posebej hvala internemu in pljučnemu
 oddelku bolnišnice v Rakičanu.

Hvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam
 izrekli sožalje, darovali vence, sveče ter prispevali v dobrodelne
 in druge namene in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala
 tudi kolektivu Vodnega gospodarstva Mura, Pomurskih lekarn
 in tovarni Mura - ženska oblačila - pri krojevalnici in 363.
 brigadi.

Hvala g. duhovniku Leonu Novaku za opravljen obred, pevcem
 za odpete žalostinke, predstavniku vasi za govor in
 pogrebništvu Banfi.

Zalujoči vsi njeni

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil

Ludvik Lainščak

iz Šalovec 80

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in
 znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče
 in prispevke za dobrodelne namene.

Posebna hvala g. duhovniku Viliju Kerčmarju za poslovnile
 besede, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Banfi za
 storitve in godbeniku za odigrano Tišino.

Zalujoča žena Irena in vsi njeni

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil dragi mož, oče, tast in dedek

Franc Maučec

iz Filovec 98

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
 sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih
 stali ob strani, nam pomagali ter darovali vence, sveče, za svete
 maše in druge namene.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete
 žalostinke, sodelavcem tovarne Mura, kolektiva KG Rakičan in
 govorniku Ignacu za besede slovesa.
 Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Zalujoči vsi, ki smo ga imeli radi

IŠČEM VARUHINJO za dveipolletno pun-
 čko na vašem domu. Tel.: 74 943. m3369

storitve

GRETJE IN VODOMONTAŽA, Ivan Šarkež,

s. p. Ogleđ in predračun brezplačno. Tel.: 76
 376, 031 582 865. m3302

ROLETE, žaluzije, lameine zaves, plise zave-
 se, tende, skrin - montiramo po ugodnih cenah.
 Tel.: 069 71 410 ali 041 340 572. m3374

*Ko v tihi, temni noči
 gledam zvezdnato nebo,
 le zvezde so mi priča,
 kako srce je moje
 skrivnostno ranjeno.*

SPOMIN

Ljubomir Kralj

iz Ljutomera

Boleč je spomin na 5. 5. 1999, ko si se, dragi vnuk, brez slovesa
 podal na svojo skrivnostno pot.

Rožice, ki krasijo tvoj mnogo prerani grob, še niso ovenele, ko
 me je 29. februarja zapustil še moj sin, tvoj oče.

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete grob Kraljevih, prižigate sveče
 ali v spomin poklonite cvet.

Neutolažljiva babica - mama in drugo sorodstvo

*Bolečina da se skriti
 pa tudi solza zatajiti,
 le tebe nam nihče
 ne more več vrniti.*

V SPOMIN

4. maja minevata dve leti, odkar te ni
 več med nami

Viktor Recek

iz Dolnjih Slaveč

V srcih vseh, ki smo te imeli radi, boš živel večno. Hvala vsem,
 ki se ga spominjate in stojite ob njegovem grobu.

Vsi tvoji najdražji

*Naš dom že dve leti polni le praznina,
 odkar odšla si ti od nas,
 na grobu tvojem svečka se prižiga,
 za lep spomin,
 spomin na te.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 8. maj, ko nas je
 pred dvema letoma zapustila naša
 najdražja

Ana Ščančar

iz Bratonec

Hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu in z lepo mislijo
 stojite ob njenem grobu.

Vsi njeni

*Že štiri leta v grobu spiš,
 a v naši srcih še živiš.
 Tvoj večni dom naj rože ti krasijo
 in svečke ti v spomin gorijo.*

V SPOMIN

6. maja minevajo štiri leta, ko nas je
 mnogo prezgodaj in brez slovesa
 zapustil naš dragi

Janez Groza

iz Kukeča 39

Hvala vsem, ki se ga s srcem še vedno spominjate, vsem, ki z
 lepo mislijo stojite ob njegovem preranem grobu ter mu
 prinašate cvetje in prižigate sveče.

Zalujoči: mama, oče, stara mama in brat Jože z družino

*Pomlad se je vrnila na tvoja tla,
 samo ti se nisi vrnila.
 Ni več stiska tvojih rok,
 ostali so sledovi tvojih pridnih rok.
 Zdaj na grobu rožice cvetijo
 in svečke ti v spomin gorijo.*

V SPOMIN

6. maja minevajo tri leta, ko nas je zapustila draga mama

Avguština Kolmanko

iz Veščice 4c

Hvala vsem, ki stojite ob njenem grobu, ji prižgete svečko in
 prinesete cvet.

Sin Darko z družino

V SPOMIN

Boleč in žalosten je spomin na 7. maj,
 ko mineva sedmo leto žalosti od
 takrat, ko nas je za vedno zapustila
 naša draga in nepozabna

Marija Korpič

iz Murske Sobotne

Žalostni in potrti obiskujemo tvoje počivališče - dom miru.
 Hvaležni smo ti za vse, kar je dalo tvoje dobro srce.
 Prisrčna hvala vsem, ki obiskujete njen grob, ji prinašate cvetje
 in prižigate sveče.

Vsi njeni

*Beli cvetovi na gomili,
 drobne sveče tam gore,
 a pod to gomilo
 naš dragi Miran spi.*

V SPOMIN

8. maja je minilo pet let, odkar nas je
 v cvetju mladosti za vedno zapustil
 naš dragi

Miran Pasičnjek

iz Šulince

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, mu prižigate sveče in z lepo
 mislijo stojite ob njegovem mnogo preranem grobu.

Tvoji najdražji

Sporočamo žalostno vest,
 da nas je nenadoma
 zapustil naš sodelavec

Geza Grah

voznik avtobusa

iz Vidonec

Dolgoletnega in vestnega sodelavca
 ter dobrega prijatelja
 bomo ohranili v lepem spominu.

*Kolektiv Avtobusnega prometa
 Murska Sobota, d. d.*

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ
 IN ZELENI, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM,
 BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM.
 PLAČILO TUDI NA VEČ
 OBROKOV BREZ OBRESTI.
DAMIR BANFI VEŠČICA 17,
 TEL.: (069) 348 090, FAX: (069) 251 170, 9000 MURSKA SOBOTA

ekološko kurilno olje premog

Horizont
vedno dovolj toplo

Plačilo na 6 tednov
brezplačna dostava
kurilnega olja

Mesečna žrebanja
3 x 500 l
olja

HORIZONT d.o.o. Vodovodna 30c MB
(069) 55 21 210

www.horizont.si

TUROPOLJE d.o.o.

ul. Zorana Veldarja 13, 9000 M. Sobota, tel.: 36 580

STIHL®

POHIŠTVO ZA VAS

ATRIUM

Ljubljana, tel.: (069) 84 90 90,
od 8.00 do 18.00
Krag, tel.: (069) 35 460,
od 9.00 do 17.00

KOBAL

vse za konjerejo, ovčerejo, prašičerejo, govedorejo ...

Pokličite nas vsak dan razen nedelje
od 6.30 do 14.30, tel.: (061) 152 38 00,
ali se oglasite v Tacenski 90 v Ljubljani Šentvid.

"VRATKO"

Ul. Mikloša Kuzniča 13
9000 M. Sobota

- garažna vrata
- dvoriščna vrata
- daljinski pogoni
- ograje
- kovane ograje
- zapornice
- PVC okna
- PVC vrata
- zimske vrtove
- police
- rolete
- žaluzije

tel.: 069 35 130 gsm: 041 699 499 www.vratko.com

RA d.o.o. M. Sobota

TRGOVINA RA DOM-OBRT

9000 M. Sobota, Gregorčičeva 9
Tel.: (069) 30 40 44
GSM: 041 504 999
E-mail: rhdo@iol.net

VSI DODATNI ELEMENTI ZA STREHE
OPREMA ZA STROJNE OMETE
IN GRADBENIKE
OPEKA POROTHERM
VSE ZA STREHO

PRODAJA KURILNEGA OLJA

KURILKO

(069) 545 92 80

Od 8.00 do 20.00
Dostava brezplačna!
SIGDAR NA VOLOU!
Vsak mesec žrebanje:
3 x 1000 l kurilnega olja.

Zidarstvo-fasaderstvo
in izolacije zidov
Strojni ometi

Filavci 110,
9222 Bogočina,
tel. & faks: (069) 47 014
GSM: 041 631 193,
stanovanje: (069) 47 300

JOŽE HORVAT s. p.

BI BILI RADI UREJENI, LEPI, ELEGANTNI? OBIŠČITE
FRIZERSKI SALON MARIJE HOZJAN V MALI POLANI 114.

- VSE VRSTE ŽENSKIH PRIČESK
- MODNO OBLIKOVAJE FRIZUR

POKLIČITE: (069) 70 672, 041 881 556

KURILNO OLJE, PREMOG

Ugodne cene in možnosti plačila!

KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, tel.: 788 200

VIDMAR
d.o.o.

ALUROLETE

PROIZVODNJA ALUMINIJSKIH "JOLT" - IZOLACIJ
"PROTINUPROST" - VARNOST

BRNOVA, tel.: (062) 345 514, fax: (062) 793 60 44

mednarodni SEJEM

MARIBOR

2000

ENERGETIKA

&

NAŠ DOM

Zrcalo energetske prihodnosti

9. - 13. maj

Glavni sponzor

gradnja hiše

marles®

na sejmu

info

STEP

Sejmi

www.step-sejmi.si

Generalni sponzor

ZM

d.d.

ZAVAROVALNICA
MARIBOR

REZULTATI ŽREBANJA NAGRADNE IGRE

Potrošnik d.d.
VAŠA DOMAČA
TRGOVINA

V sredo, 26. aprila, je bilo pred blagovno hišo Šoping v Murski Soboti ob prisotnosti Murskega vala in številnih obiskovalcev žrebanje kuponov nagradne igre Potrošnik d.d. Vaša domača trgovina.

- Izžrebane so bile naslednje številke:
1. nagrada - osebni avto Clio - številka 295601
 2. nagrada - skuter - številka 250094
 3. nagrada - TV sprejemnik - številka 099333
 4. nagrada - pralni stroj Gorenje - številka 002003
 5. nagrada - kolo Rog - številka 279038

Vsem nagradencem čestitamo!

ALFA
PROFIN

ALI ŽELITE
PRODATI - KUPITI
DELNICE?

MURSKA SOBOTA, Slovenska 42
069/ 32 - 945

NAJNIŽJA PROVIZIJA V SLOVENIJI 0,7% ?

NEPREMIČNINSKA
HIŠA

B&R

Slovenska 43, Murska Sobota
069/304-123

Prodaja, nakup, dobava, najem
NAJŠIRŠI IZBOR NEPREMIČNIN
V POMURJU

Urejanje vsi dokumentacije
ob najnižjih stroških

SKUPAJ
PROTI

KRI MI NALU

080-1200

POKLIČITE!
OSTALI BOSTE ANONIMNI

DRUŠTVO ZA BOJ
PROTI RAKU
POMURJA
MURSKA
SOBOTA,
ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne
prispevke občanov in
organizacij na
ŽIRO RAČUN:
51900-678-48545.
ZA DAROVANA
SREDSTVA SE
ZAHVALJUJEMO!

Super

od 4. do 11. 5. 2000

SuperCena
8.990,00
RP posoda
s steklenimi
pokrovcami 12/1

SuperCena
949,00
Kozarci + vrč
v grt. 6/1

SuperCena
1.890,00
Senčnik

SuperCena
899,00
Podstavek

SuperCena
4.990,00
Gril, art. 5346

SuperCena
4.990,00
15 delni
komplet nožev

nemogoče je mogoče

S Kartico
Kovinitehna
za gotovino
do 5 % ceneje!

KOVINOTEHNA

Prodajni center
v Murski Soboti, Pleše 1

Življenje gre skozi kuhinjo

*Pristan sanj.
Središče pomenkovanj.
Začetek skupnosti.*

Kuhinje Marles Gorenje so prave kuhinje.
Takine, v katerih se sako počutiš prijetno domače.
Opremljene tako, da v njih lahko kar prvi dan
pripraviš nepozabno kosilo. Z že vgrajenimi aparati
Gorenje in dobavljive v res kratkih rokih!

V vašo novo kuhinjo Marles Gorenje se lahko zaljubite
v vseh pravih trgovinah s pohištvo.

Marles Gorenje - kuhinje, pripravljene na vse ...

Kuhinja Dafne

Hitreje, ceneje, enostavneje
do vaše nove kuhinje!

Za dodatne informacije in naročilo brezplačnega kataloga
kuhinj Marles Gorenje pokličite na
brezplačni telefon 080 13 11
med 8.00 in 18.00 uro.

marles® **gorenje**

kulturni koledar

KONCERT

MURSKA SOBOTA

– V petek, 5. maja, ob 20. uri se bo na glavnem štadionu NK Mura v Fazaneriji začel rock koncert Slovenija gre naprej, na katerem bodo nastopili izvajalci: Pero Lovšin s svojimi Križarji, Vlado Kreslin in Mali bogovi ter Zoran Predin s svojo skupino, na koncu pa še vsi trije skupaj. Koncert naj bi trajal štiri ure in je prvi od turneje, ki jih bo vodila tudi v Amsterdam.

– V petek, 5. maja, bo od 22. do 6. ure v disku Čarda tehno-house večer Club Bing, kjer bodo nastopili didžeji Elabjer iz Celja, Damir in Chipa iz Murske Sobote ter kot specialni gost DJ Aleksij (Taotech), stalni rezident klubov K4 v Ljubljani in Ambasada Gavioli v Izoli.

– V sredo, 10. maja, ob 20. uri bo v grajski dvorani na predšolskem koncertu s harmoniko nastopil študent graške Akademije za glasbo Rihard - Riki Zdravec. Na sporedu bodo dela Piazzolle, Lorentzona, Mozarta in drugih.

LJUTOMER

– V petek, 5. maja, ob 20. uri bo v domu kulture koncert Mešanega pevskega zbora Orfej ob njihovi 10. obletnici.

– V soboto, 6. maja, dopoldne se bo v domu kulture začelo obmursko srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov iz območij občin Gornja Radgona, Lendava, Murska Sobota in Ljutomer. Ob 9. uri bodo nastopili otroški, ob 11.15 pa mladinski pevski zbori.

ŠALOVCI

– V nedeljo, 7. maja, ob 14. uri se bo začelo območno srečanje odraslih folklornih skupin kulturno-umetniških društev: Pušča, Bogojina, Beltinci, Gornji Petrovci, Dokležovje, Romani Union, Šalovci in Tamburaška skupina KUD Beltinci.

DOGODEK

KOBILJE, DOBROVNIK

– V petek, 5. maja, ob 11. uri (Kobilje) oz. v nedeljo, 7. maja, ob 14. uri (Dobrovnik) bodo slovesno odprli telehišo, ki v sebi združuje funkcije šole, kluba, pošte, zbornice, trgovine, kulturnega doma, knjižnice, telekomunikacijskega centra in še marsikaj. Obenem se bo v četrtek, 4. maja, v Kobilju začel tudi Teden vseživljenjskega učenja, kjer bodo do 10. maja izvedli 15 prireditev.

MURSKA SOBOTA

– V petek, 5. maja, ob 17. uri bo v prostorih MIKK-a bo informativni sestanek o maturi, popravni izpitih in inštrukcijah.

RADENCI

– V sredo, 9. maja, se bo v prostorih Društva ljubiteljev konj na Kapelski cesti 24 začel tečaj jahanja, ki ga bo vodil inštruktor Branko Cigale iz Ljubljane. Prijave na tel.: 041 212 360.

GLEDALIŠČE

MURSKA SOBOTA

– V ponedeljek, 8. maja, ob 17. uri bo v grajski dvorani gledališka predstava Ciciban teče v zeleni dan v izvedbi lutkovne skupine Grajski strahci iz Murske Sobote in priredbi Jožice Roš.

– V sredo, 10. maja, ob 8.30 in 11. uri bo v grajski dvorani »tragikomični monolog za silovito žensko« Gospa Margareta avtorja Roberta Althaydeja v izvedbi Burgerteatra in Mestnega gledališča ljubljanskega ter režiji Janeza Burgerja. Igra: Nataša Burger. Predstavi bosta odigrani za dijake Srednje zdravstvene šole Rakičan in Srednje kmetijske šole Rakičan.

LJUTOMER

– V petek, 5. maja, ob 15. uri bo na Glavnem trgu predstava Pogreb v izvedbi Gledališkega društva Torpedo iz Murske Sobote in v režiji

Boštjana Lačna.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

– V petek, 5. maja, ob 19. uri bo v kulturnem domu predstava Karči avtorja Slavomira Mrožeka v izvedbi gledališke družine Nindrik Indrik iz Monoštra pod režisersko taktirko Milivoja - Mikija Roša.

VERŽEJ

– V petek, 5. maja, ob 20.30 bo v domu kulture predstava gledališke skupine KD Cezanjevci Jezični dohtar Petelin avtorja Frana Žižka.

FILM

– V sredo, 10. maja, ob 19. uri bodo v MIKK-u predvajali dokumentarni film Ulice ljudem (Reclaim the street) o vse bolj mogočnih in množičnih uličnih zabavah širom sveta. Po filmu bo pogovor s Tom d'Elfom.

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

– V petek, 5. maja, ob 19. uri bo v galeriji otvoritev razstave del primorskih likovnih umetnikov Zvesta Apollonia, Erika Lovka in Klavdija Tutte. – V ponedeljek, 8. maja, se bo v novi galeriji Zavarovalnice Triglav odprla razstava Gasilstvo in zgodovina gasilstva v Pomurju, ki bo na ogled do 12. maja.

LJUTOMER

– V sredo, 26. aprila, ob 18. uri bo v galeriji Anteja Trstenjaka otvoritev razstave del akademskega slikarja Ganija Llaloshija (iz cikla History).

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

– V soboškem gradu si lahko ogledate Stalno razstavo Pokrajinskega muzeja. Poleg stalne postavitev je na ogled tudi stalna likovna razstava Od poznega srednjega veka do modernizma. – V galeriji so na ogled dela učiteljev likovnih predmetov ter akademskih slikarjev in kiparjev - nekdanjih dijakov Gimnazije Murska Sobota. – V kavarni Jelša je na ogled razstava fotografij soboškega fotokluba na prosto temo. – V novi galeriji Zavarovalnice Triglav je na ogled razstava del Jožeta Horvata - Jakija. – V Art Caffeu so na ogled fotografije na temo Absolut vodka. – V MIKK-u so na ogled dela študenta 4. letnika Akademije za likovno umetnost Aleksandra Vukana.

– V predverju grajske dvorane je na ogled razstava del študentk 3. letnika Oblikovanja tekstilij in oblačil Manice Stvarnik in Sonje Toplak. – V prostorih stanovanjske hiše avtorja Ernesta Bransbergerja je na ogled likovna zbirka Lepote stare Sobote. Za obisk se najavite na tel.: 21 433.

LJUTOMER

– V prostorih Mestne hiše si lahko ogledate muzejsko zbirko Taborsko gibanje na Slovenskem ter splošno muzejsko zbirko. V malem razstaviščnem prostoru knjižnice je na ogled razstava likovnih del Maje Janežič, vsak ponedeljek ob 16. uri pa je pravilna ura za najmlajše.

– V galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled razstava del akademskega slikarja Ganija Llaloshija iz Ljubljane iz cikla History ter priložnostna razstava Nikoli več vojne.

PUCONCI

– V občinski stavbi so na ogled dela slikarke Irme Premrl.

LAUFELD/POTRNA, GORNJA RADGONA

– V Pavlovi hiši oz. Špitalu je na ogled razstava o izumitelju Johannu Janezu Puchu.

MORAVSKE TOPLICE

– V zdravilišču do 12. maja razstavlja slikar in grafik Ervin Kralj.

K I N O

Murska Sobota

Četrtek, 4. maja: ob 18.00 ameriška srhljivka Pravica do umora, ob 20.00 švedska romantična drama Pokaži mi ljubezen

Petek, 5. maja: ob 18.00 Pravica do umora, ob 20.00 Pokaži mi ljubezen
Sobota, 6. maja: ob 18.00 in 20.00 Pravica do umora
Nedelja, 7. maja: ob 18.00 in 20.00 Pravica do umora
Sreda, 10. maja: ob 18.00 in 20.15 ameriška drama Fantje ne jočejo

Ljutomer

Sobota, 6. maja: ob 18.00 in 20.00 kanadska znanstveno-fantastična srhljivka Kocka
Nedelja, 7. maja: ob 18.00 in 20.00 Kocka

K I N O

Opusti kajenje in zmagaj

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) in Finski nacionalni inštitut za zdravje KTL letos ponovno organizirata mednarodno kampanjo Quit and Win, ki so jo pri nas poimenovali Opusti kajenje in zmagaj. Slovenija je pri projektu sodelovala že v prejšnjih letih in se mu bo pridružila tudi letos, če bo zbrala dovolj kadičev, vsaj 300, ki se bodo odločili za opustitev te razvade. Zainteresirani lahko dobijo prijavnice v zdravstvenih ustanovah, na fakultetah, spletnih straneh Ministrstva za zdravstvo in v časopisih. Nagrada je zmaga nad cigareto ter morebiti denarna nagrada. Glavna nagrada akcije, v kateri sodeluje sto držav s približno milijon kadičev, je deset tisoč dolarjev, regionalna denarna nagrada znaša dva tisoč petsto dolarjev in nacionalna nagrada tedensko bivanje na Rogli.

SKUPAJ PROTI

KRI MI NALU

080-1200

POKLIČITE I
OSTALI BOSTE ANONIMNI

NAROČNIKI VESTNIKA lahko svoje obveznosti poravnate tudi mesečno. Obiščite vašo Pomursko banko, d. d., in skrb za plačevanje bodo prevzeli oni.

Delimo vstopnice za kino

Zgodba filma Nadarjeni gospod Ripley se dogaja v Italiji, kar je med številnimi pravilnimi odgovori vede! tudi naš nagajenec Robert Kovač, Zvezna ulica 12b, 2000 Maribor. Čestitamo! Naše naslednje vprašanje pa se glasi:

Iz katere države prihaja film Pokaži mi ljubezen?

Odgovori: _____

Kupon št. 18

Odgovore pošljite do 9. maja na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: N S T S N M V

1. JA SAMO PUEVAM - Severina
2. SEX BOMB - Tom Jones & Mousse T.
3. BE WITH YOU - Enrique Iglesias
4. CAMBIO DOLOR - Natalia Oreiro
5. DA ŽIVOTA IMAM DVA - Davor Radolfi
6. DON'T WANNA LET YOU GO - Five
7. FROM THE BOTTOM OF MY HEART - Britney Spears

PREDLOGI:

- SHA LA LA LA LA - Vengaboys
GLORIOUS - Andreas Johnson
SHE'S GOT ALL THE FRIENDS - Chumbawamba
- LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH
1. RECI, DA SI NORA NAME - California
 2. AMORE MIO - Jan Plesienjak
 3. MOJE IME - Regina
 4. POJDI Z MENOJ V TOPLICE - Mi2
 5. KDO LAHKO TE LJUBI KAKOR JAZ - Vili Resnik
 6. ČUJ MOJ GLAS - Marta Zore
 7. NA LUNO - Power Dancers

PREDLOGI:

- DVA PINGVINA - Bonton
NEKOGA MORAM IMETI RAD - Babilon
NOCOJ JOČE NEKO SRCE - Tulio Furlančič
- LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: GLASBA NAŠEGA SRCA
1. MOJA DOLINA - Podkrajski Janje
 2. ZAPIRAM KAMRICO - Vesele Stajerke
 3. VALENTINA - Braco Koren & Kraški kvintet
 4. HVALA TI, MAMA - Petlovio
 5. IZPU DO DNA - Ans. Širk
 6. MOJE DREVO - Dani in noč
 7. POLJUB ŽIVLJENJA - Viharik

- PREDLOGI:
- NA ZDRAVJE PRVIH ŠESTDESET - Fantje izpod Rogle
KRALJSTVO NAŠE SREČE - Čuki
STARI PANJ - Brajce iz Oplotnice

Izpolnjene kupone pošljite do četrta, 11. maja 2000, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 18 - GLASUJEM ZA SKLADBO

NSTSNMV: _____

7 VELIČASTNIH: _____

GLASBA

NAŠEGA SRCA: _____

Ime in priimek ter naslov: _____

Cene (SIT) na tržnicah

Sadje in zelenjava	Murska Sobota	Gornja Radgona	Ljutomer	Maribor
Jabolka	150	200	170	200
Hruške	350-450	400	400	450
Pomaranče	150-240	200	150-200	250
Limone	280	250	280	260
Banane	200	210	200	220
Kivi	300	250	300	350
Suhe slive	-	700	700	800
Oreh, jedrc	1.000	1.000	850	1.000
Solata, puterica	400	400	400	400
Solata, kristalka	400	400	500	500
Cvetača	350	320	350	390
Zeleno zelje	120	100	120	150
Kumare	350	300	360	390
Rdeče zelje	150	150	250	-
Korenček	250	250	240	250
Paradižnik	500-580	450	400-500	500
Paprika	700	650	690	700
Stara čebula	100	100	-	100
Mlada čebula	400	300	350	390
Mladi krompir	250	250	150-220	250
Stari krompir	100	-	98	100
Fižol	-	350	350	400-500
Peteršilj	500	400	590	900
Hren	400	400	400	500
Dateljni	-	-	880	1.000
Rdeče grozdje	690	700	750	650
Ananas	-	400	450	450
Por	-	280	380	380
Klementine	200	-	150	180
Kitajsko zelje	200	200	-	300
Zelena	-	250	350	400
Špinača	-	-	300	450
Ohrovt	-	200	-	300
Lubenice	400	400	380	400
Mandarine	250	-	240	200
Bučke	-	380	490	500
Grenivke	300	250	290	300
Suhe fige	-	700	799	800
Ohrovt	-	200	-	300
Suhe marelice	-	1.000	1.200	1.400
Koleraba	-	250	200	250
Česen	400	400	400	400
Jagode	1.000	800	1.000	1.000

VESTNIK NA INTERNETU
WWW.P-INF.SI

Lepe želje, čestitke in pozdravi

18. rojstni dan praznuje Melita Gomboc s Cankove. Obilo sreče v ljubezni in nadaljnjem življenju ter lep današnji dan želita - oma in stric Vili z Zvonko.

Dragi hčerki Kseniji Štriga iz Murske Sobote: bliža se tvoj osmi rojstni dan; naj bo s soncem obsijan. Tudi midva se ga veseliva, srečo in zdravje ti želiva - mamica in ati.

Nasi ljubi babici in prababici Mariji Černi iz Renkovec ob praznovanju 89. rojstnega dne vse najboljše, največ pa zdravja, in hvala za vse - devetnajst vnukov in petnajst pravnukov.

Priljubljenemu vnuku Tomažu Golobu iz Nasove, ki praznuje drugi rojstni dan, vse najboljše - obe babici, oba dedka in obe prababici. Željam se pridružujejo: stric, teta in ata in mama.

Dragi mami in tašči Mariji Černi iz

Renkovec 85 vse najboljše za rojstni dan - hčerki Marija in Anika z družinama, sinova Alojz in Anton z družinama ter snaha Cecilija, Anika in Micka z družinami.

Delo in skrb naj odloži draga Katica Faršang iz Črenšovec, ki te dni praznuje rojstni dan. Še naprej veliko srečnih let - sodelavci iz Srednje Districe.

Enajsti rojstni dan praznuje Zoran K. iz Gornjih Petrovec. Vse najboljše

KUPON za brezplačno čestitko v prihodnjem Vestniku

Besedilo: _____

Naslov pošiljatelja: _____

Menjalniški tečaj

Pomurske banke 3. 5. 2000

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 29. 4. 2000 od 00. ure dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	1	14,7490	14,7395	14,8816
Francija	1	30,9396	30,9197	31,2178
Nemčija	1	103,7669	103,7000	104,7000
Italija	100	10,4815	10,4747	10,5758
Švica	1	129,1938	127,8194	130,3555
ZDA	1	223,9083	223,7639	225,9217

Spletna poslovalnica

klik ki je odprta
24 ur na dan,

vam omogoča, da lahko kar doma, v službi ali na potovanju (kjer se lahko priključite na internet) z nekaj preprostimi kliki z miško opravite naslednje bančne storitve:

- vpogled v stanje in promet na svojem računu in računih, za katere ste pooblaščen,
- plačevanje obveznosti prek posebne in splošne položnice ter virmana,
- prenose sredstev med računi v banki,
- prenose sredstev na račune v drugih bankah,
- pošiljanje in sprejemanje sporočil iz banke in
- pregled sporočil, ki ste jih prejeli iz banke.

Že kmalu se bo število dodatnih storitev zelo povečalo. Za uporabo spletne poslovalnice Klik NLB potrebujete osebni računalnik z dostopom do interneta.

Informacije dobite v svoji enoti Pomurske banke ali na spletnem naslovu: <http://klik.nlb.si>

pomurska banka

Pomurska banka d.d., Murska Sobota,
bankna skupina Nove ljubljanske banke

VESTNIKOV KOLEDAR

4. maj, četrtek,	FLORJAN
5. maj, petek,	GOTARD
6. maj, sobota,	DOMINIK
7. maj, nedelja,	GIZELA
8. maj, ponedeljek,	IDA
9. maj, torek,	PAHOMIJ
10. maj, sredo,	JOB

Lunine mene: 6. maja bo sonce vzhlo ob 5. uri in 41 minut, zašlo pa ob 20. uri in 17 minut. Dan bo tako dolg 14 ur in 36, kar je za petnajst minut dlje kot pred petimi dnevi. 10. maja ob 22. uri in 2 minutah bo na nebu nastopil prvi krajec.

3. projektni teden OŠ Gornji Petrovci
Od zrna do kruha

Tudi pohod, kolesarjenje in družabne igre

Zadnji dan so urejali in čistili tudi okolico šole. (Foto: JG)

Ali ni lepo priti v šolo, ne da bi se bal, da boš vprašan za oceno, pisal kontrolno nalogo, reševal teste ...? Seveda je, četudi moraš delati v kakšni projektni skupini, kot je bilo to od 17. do 21. aprila na OŠ Gornji Petrovci.

V tem času so imeli učenci predmetne stopnje petrovske šole tretji projektni teden, ki si ga je zamislila in ga tudi koordinirala učiteljica Danica Rems, in sicer na temo Od zrna do kruha. Zadali so si več ciljev, na primer spoznati pomen kruha v prehrani naših prednikov, raziskati razširjenost žit ter ugotoviti njihov zgodovinski razvoj, pomen v slovenskem kmetijstvu in biološko vrednost, raziskati mlinarsko dejavnost v domačem okolju, dokazati, da je mogoče iz žit pripraviti okusne jedi.

kreativno ustvarjati na literarnem, likovnem, glasbenem in plesnem področju (povezano z raziskovalno temo), ohranjanje kulturno dediščino in tradicije domače obrti idr. Med izvajanjem projekta pa so našli tudi čas za pohod, kolesarjenje, družabne igre in urejanje okolice šole. Posebej zanimivo je bilo, ko so obiskali domačiji Balekovi in Štefanickijevih ter si ogledali Lenarčičev potočni mlin v Neračnovcih. Zelo jih je navdušila tudi gostja Marija Rituper. Zadnji dan - pretekli petek - so vse skupine predstavile, kaj so zvedele, videle in ugotovile. Pripravljena pa je bila tudi razstava mlevskih, pekovskih in slaščičarskih izdelkov Mlinopeka iz M. Sobote. Marsikdo je z očmi kar požiral razne dobrote.

Tako je spet za njimi zanimiva in koristna projektna tema.

JG ■

Delavnice v gozdni hiši

Društvi GESTA Črenšovci in DUM Lendava sta začeli organizirati knedeenske delavnice v nekdanji gozdarski hiši na Gornji Bistrici. Predvidene so različne teme, najprej, minuli konec tedna, je bilo na vrsti medgeneracijsko srečanje za izmenjavo mnenj o Evropski uniji,

ekologiji, regionalnem razvoju ter mladinskih in nevladnih organizacijah. Zgodilo pa se je, delno tako, kot je bilo predvideno - vabilu se je odzvalo samo okrog petnajst mlajših udeležencev (večinoma dijaki in študenti), tako da ni moglo priti do medgeneracijske izmenjave mnenj. Navzoči pa so največ govorili o Sloveniji in Evropski uniji, s poudarkom na kmetijstvu. Večina jih je menila, da ni realnih možnosti, da bi slovensko kmetijstvo lahko tekmovalo z razvitim evropskim. Nekateri so zagovarjali tezo, da niti ni smiselno zaokroževati zemljišč (komasacija), ampak pustiti njihovo razdrobljenost, računajoč predvsem na samoskrbo. Besedilo in foto: JG

VESTNIK
podarja
vsakemu
novemu
naročniku
zlati
obesek!

VESTNIK znova preseneča in nagraduje

NAROČAM VESTNIK (najmanj za eno leto)

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

Podpis: _____

Datum naročila: _____

VESTNIKOV VLAK

3. junija 2000

- zanimivi ogledi
- kosilo
- vesela zabava

- Bohinj,
- Brezje,
- Vintgar,
- Vrba,
- slap Savica

Cena izleta
6.800 sit

Prodaja vozovnic v naročniški službi Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, M. Sobota

MERKUR

Pokrovitelj Vestnikovega vlaka

Romarska cerkev v Brezjah

Slap Savica

Jeno Sapač - Brzi je dobil ponudbo. Če s svojo frakcijo ostane v SLS + SKD, bo nadomestil državnega sekretarja Francija Bula v kmetijskem ministru. Drugo ponujeno mesto pa je mesto tehničnega direktorja na Agenciji za kmetijske trge, kjer je But v. d. direktorja. Marjan Maučec - Maki na uresničitev omenjenih ponudb ne bo imel vpliva.

Na osrednjem nacionalnem radiu so se v komentarju pakla Drnovšek - Slavica temu paktu močno uprli in dokazovali, da je Murska Sobota prometno vsaj desetkrat manj obremenjena od Domžal, zato se je komentator tudi odločno izrekel proti obvoznici in železniškemu podvozm. Kako se je na ta komentar odzval soboški župan, še ni znano.

Marjan Maučec - Maki se je po končnem nakupu nekdanjega Mizarstva Ljutomer že sestal z Jožekom Spindlerjem. Pretresala sta poslovni načrt Ljutomer v letu 2001 v prvi nogometni ligi. Sredstva za razsvetljavo na ljubomskem stadionu Maučec že ima zagotovljena.

Lokalni minister Štefan Prša - Pršek je obljubil, da bo imelo ministrstvo za lokalno samoupravo sedež v Copekovem mlinu.

Častni gost na letošnji razstavi cvetja v Volčjem poloku je bil tudi lendavski župan Jože Koccon - Arboretum. Te časti je bil deležen zaradi specialnih izkušenj z eksotičnimi hrasti.

Nogometaši Mure so se pobrali. Ali je ta njihova visoka učinkovitost, ki so jo pokazali na tekmi s sosedom na lestevici, že posledica angleškega svetovanja, Murina press služba še ni potrdila.

V času praznikov se je menda veliko domačih izletnikov namesto ponujenih dveh cvetličnih razstav podalo v radgonsko-kapelski konec, kjer so si želeli ogledati arhitekturo počitniških hišic, še posebno tiste v lasti enega od veljakov soboškega biznisa.

Graškemu županu Danilo Kalamarju se je počutje po kristalni terapiji izredno popravilo, tako se je že odločil, da bo začel rolati.

Danila Šipoša najbolj skrbi, da ima v medobčinski blagajni sindikata vse manj denarja, pa ne zaradi katastrofalnega položaja delavcev, ampak zato, ker se s tem tanjšajo kuverte sindikalne gosposke.

Anju Mariša je Lendavčanom predlagala, da se ob upokojujimi madžarskega predsednika Gönca dolgovaska ulica preimenuje v Ulico Árpada Gönca.

Puconska razvojna agencija Tri, sedaj Štiri lili je išče čisto sorto štiriperesne deteljice. Pri iskanju jim pomaga tudi Jože Časar.

Šalovski župan Abraham išče primerno zemljo, ki jo bo preknjižil v občinsko last, tako kot naj bi to storil z zemljiščem, na katerem je bilo nogometno igrišče. Ali bo novopridobljeno zemljo prodal železnici, še ni znano.

BESEDA NI KONJ